

AKP'nin İktidar Olduğu Dönemde Kabul Edilen Yasalar Hakkında Değerlendirme

Fikret GÜLEN*

AKP'nin iktidar olduğu 2002 Ekim ayından dördüncü yasama yılının sona erdiği 2006 Temmuz ayının 2'sine kadar TBMM'de kabul edilen yasaların sayısı 765'dir. Bu yasaların 294'ü uluslararası sözleşmelerin onaylanmasına dair yasadır.

I. yasama yılında 195, II. yasama yılında 261, III. yasama yılında 170, IV. yasama yılında ise 139 yasa TBMM'de görüşülerek kabul edildi.

I. yasama yılında 87, II. yasama yılında 136, III. yasama yılında 27, IV. yasama yılında 44 uluslararası sözleşmenin onaylanmasına dair yasa kabul edildi. Eğer uluslararası sözleşmeler dışarıda tutulursa, I. yasama yılında 108, II. yasama yılında 125, III. yasama yılında 143, IV. yasama yılında ise 95 yasanın TBMM'de görüşülerek kabul edildiği söylenebilir. Yani, uluslararası sözleşmeler dışarıda tutulduğunda; TBMM'de kabul edilen yasaların sayısı 471'dir.

CUMHURBAŞKANININ GERİ GÖNDERDİĞİ YASALARIN VE ANAYASA MAHKEMESİ BAŞVURULARININ SAYISI

Cumhurbaşkanı bu dört yasama yılında 45 yasayı yeniden görüşülmesi için TBMM'ne iade etti. Cumhurbaşkanı tarafından geri gönderilen 45 yasadan 41'i,

* Sayıştay Uzman Denetçisi

TABLO 1: KABUL EDİLEN VE YÜRÜRLÜĞE GİREN YASALARLA CUMHURBAŞKANI'NCA GERİ GÖNDERİLEN VE CHP'NİN ANAYASA MAHKEMESİ'NE GÖTÜRDÜĞÜ YASALARIN SAYISI

YASAMA YILI	ULUSLARARASI SÖZLEŞME DAHİL EDİLEN YASA SAYISI	ULUSLARARASI SÖZLEŞME HARIÇ EDİLEN YASA SAYISI	CUMHURBAŞKANINCA GERİ GÖNDERİLEN YASA SAYISI	YÜRÜRLÜĞE GİREN YASA SAYISI	CHP'NİN ANAYASA MAHKEMESİ'NE GÖTÜRDÜĞÜ YASA SAYISI
1	195	108	9	99	14
2	261	125	11	110	25
3	170	143	12	131	23
4	139	95	13	81	15
TOPLAM	765	471	45	421	77

ikinci kez görüşülerek kabul edildi. Bu yüzden uluslararası sözleşmeler dışında tutulduğunda; TBMM'de kabul edilen yasaların sayısı 471 olmakla beraber, yürürlüğe giren yasaların sayısı 421'dir. (2.Yasama Yılı'nda Cumhurbaşkanı tarafından geri gönderilen 5025, 5026, 5071 ve 5227 sayılı yasalar ile 4.Yasama Yılı'nda geri gönderilen 5521 sayılı yasa tekrar ele alınıp görüşülmediği için yürürlüğe girmedi.)

Geri gönderilen yasaların neredeyse hepsi Anayasa'ya aykırılık gerekçesi ile veto edildi. Geri gönderilen yasalardan sadece, 5440 sayılı Gümrük Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun, maddi hatalar içermesi nedeniyle iade edildi.

1 Eylül 2006 tarihi itibariyle Cumhurbaşkanı, ikinci kez görüşülerek yürürlüğe giren 41 yasadaki 16'sı için Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu. Cumhurbaşkanlığından yapılan açıklamalara göre, Cumhurbaşkanı, I. Yasama Yılında 1, II. Yasama Yılında 1, III. Yasama Yılında 8, IV. Yasama Yılında 6 yasanın bazı maddelerinin iptali için Anayasa mahkemesine başvurdu. CHP ise, I. Yasama Yılında 14, II. Yasama Yılında 25, III. Yasama Yılında 23, IV.Yasama Yılında 15 kez olmak üzere, toplam 77 yasanın bazı maddelerinin iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu.

Yani, TBMM'de kabul edilen 471 yasadaki 45'i (%10.5'i) Cumhurbaşkanı tarafından TBMM'ne geri gönderildi. Cumhurbaşkanı, yürürlüğe giren 421 yasanın 16'sı için Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu. (%4) Yürürlüğe giren yasaların 77'si ise, (%18'i) CHP tarafından Anayasa Mahkemesi'ne götürüldü. (CHP'nin Anayasa Mahkemesi'ne başvurusu aslında 83'dür. Ancak bunlardan 6'sı aynı yasa hakkında yapılmış ek başvurulardır.)

Bir başka ifadeyle; yaklaşık her 10 yasadaki biri Cumhurbaşkanı tarafından geri gönderildi ve yaklaşık her 25 yasadaki biri Cumhurbaşkanı tarafından Anayasa Mahkemesi'ne götürüldü. CHP ise, yaklaşık her 6 yasadaki birini Anayasa Mahkemesi'ne götürdü.

Bu yasaların içinde AB uyum paketi içinde çıkan yasalar, kesin hesap kanunları, aylık arttırma, disiplin cezalarının affi benzeri yasalar da vardır.

Ek:1'de yer alan Tablo 1, 2, 3 ve 4'de her yasama yılında TBMM'de kabul edilen ve doğurduğu sonuçlar bakımından önemli sayılabilecek yasalar gösterilmiştir. Tablolarda ayrıca, bu yasalardan Cumhurbaşkanı'nca geri gönderilenler, CHP ile Cumhurbaşkanı'nın Anayasa Mahkemesi'ne götürdüğü yasalar ve biten davaların sonuçları ayrı ayrı gösterilmiştir.

Tabloların incelenmesinden de anlaşılacağı üzere, doğurduğu sonuçlar bakımından önemli sayılabilecek yasaların sayısı 1. Yasama Yılı'nda 26, 2. Yasama Yılı'nda 39, 3. Yasama Yılı'nda 33, 4. Yasama Yılı'nda 30'dur.

Kamu yönetimi açısından yarattığı sonuçlar önemsiz sayılabilecek yasalar dışarıda tutulduğunda, söz konusu yasama yıllarında yasalaşan önemli yasaların sayısı 128'dir.

Önemli yasalar açısından Cumhurbaşkanı'nca TBMM'ne geri gönderilen ve Anayasa Mahkemesi'ne götürülen yasalar sayısal olarak bir değerlendirmeye tabi tutulduğunda, toplam 128 önemli yasadan 45'inin (%35'inin) Cumhurbaşkanı'nca TBMM'ne geri gönderildiği ve 77'sinin (%60'ının) CHP tarafından Anayasa Mahkemesi'ne götürüldüğü ortaya çıkar.

CUMHURBAŞKANINDAN DÖNEN YASALARIN SONUÇLARI

Cumhurbaşkanı'nın geri gönderdiği 46 yasadan sadece 5'i TBMM'de yeniden ele alınarak görüşülmedi. İkinci kez görüşülerek yürürlüğe giren 41 yasadan Cumhurbaşkanı'nın geri gönderme gerekçesini dikkate alarak gerekli düzeltmelerin yapıldığı yasaların sayısı 16'dır. Bugüne değin yeniden görüşülmeyle askıya alınan kanunlarda dikkate alındığında geriye gönderilen 45 yasadan 20'sinde Cumhurbaşkanı'nın uyarılarının sonuç verdiği görülmektedir. Düzeltmelerin yapıldığı bazı yasalarda geri gönderme gerekçelerinin tamamına uyulmuş bazılarında ise geri gönderme gerekçelerinin bir bölümüne uyulmamıştır.

Ek: 2'de Cumhurbaşkanı'nın geri gönderme yazıları sonucu yasa hükmü haline gelmeyen düzenlemelerin içerikleri özet halinde gösterilmiştir.

TBMM, geri gönderilen yasalardan 24'ünde geri gönderme gerekçelerine katılmadı. Geri gönderilen yasalardan; 4777, 4783, 4809, 4811, 4839, 4928, 4999, 5016, 5149, 5232, 5253, 5336, 5341, 5345, 5370, 5376, 5377, 5411, 5413, 5429, 5467, 5485, 5510, 5535 sayılı yasalar ikinci kez görüşüldüğünde aynen kabul edildi. (5521 sayılı yasa ile ilgili geri göndermenin sonucu 5. Yasama Yılında belli olacaktır.)

CHP, geri gönderme gerekçelerine uyulan yasalardan dördü için, gerekçelerde yer almayan farklı nedenler yüzünden Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu. (Bu yasalar: 5005 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, 5234 Sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (Torba Kanun) , 5272 Sayılı Belediye Kanunu, 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'dur.)

Cumhurbaşkanı da Belediye Kanunu ve İl Özel İdaresi Kanunu'nda bazı düzeltmeler yapılmasına karşın bu yasaların bazı maddelerinin iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu.

Cumhurbaşkanı'nın Anayasa Mahkemesi'nde dava açtığı 16 yasanın 3'ü hariç, diğerleri için CHP de Anayasa Mahkemesi'ne başvurdu. Cumhurbaşkanı'nın itiraz başvurusunda bulunduğu, buna karşılık CHP'nin itiraz başvurusunda bulunmadığı yasalar şunlardır:

- Asya Kalkınma Bankası'nın 2003 yılında ülkemizde gerçekleştirilecek toplantı ile ilgili yapacağı giderlerden katma değer vergisinden istisna edilecek tutarın alt sınırını saptama yetkisinin Maliye Bakanlığı'na verilmesinin Anayasaya aykırı olduğu gerekçesi ile Anayasa Mahkemesi'nde dava açılan **4842 sayılı** Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun,
- Polis mesleği ile ilgili eğitim-öğretim kurumlarına alınacak öğrencilerin bitirdikleri okulun, hizmetin gerekleri de göz önünde bulundurularak yasada belirlenmesi gerekir gerekçesi ile veto edilen ve Anayasaya aykırı olduğu gerekçesi ile Anayasa Mahkemesi'nde dava açılan **5336 sayılı** Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun,
- Yasanın, Anayasa'da bulunmayan bir yaptırıma yer verdiği, öngörülen para cezalarının, Anayasa'nın 26. maddesindeki haber alma özgürlüğü ile 28. maddesindeki basın özgürlüğüne aykırı düştüğü gerekçesi ile Anayasa Mahkemesi'nde dava açılan **5532 sayılı** Terörle Mücadele Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun.

CHP, geri gönderme gerekçeleri doğrultusunda TBMM'nin düzeltme yapmadığı yasalardan 4'ü için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmadı. Cumhurbaşkanı da bu yasalar için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmadı Bunlar:

- Hakkında kimi nedenlerle kamu davası açılmış kişilerin, hukuk devleti ilkesinin gereği olarak gerçeği savunup aklanabilmeleri olanaklı iken, seçme hakkı tanınmadan açılmış bulunan kamu davalarının kendiliğinden ortadan kaldırılması hak arama özgürlüğünün engellenmesi anlamına gelmektedir

gerekçesi ile veto edilen **5090 sayılı** Olağanüstü Hal Bölge Valiliği İhdası Hakkında KHK ye Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun,

· TBMM’de belli sayıda milletvekili bulunmasına karşın kimi siyasal partilerin Devlet yardımından yoksun bırakılması gerekçesi ile veto edilen **5341 sayılı** Siyasi Partiler Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun,

· RTÜK üyelerinin, siyasal partilere kontenjan tanınarak TBMM’ce seçilmesi gerekçesi ile veto edilen **5356 sayılı** T.C. Anayasasının Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun,

· Kanun kapsamına girenlere başarı durumları, görevlerine ya da eğitimlerine son verilme nedenleri, önceki dönemde Devlet’e olan zorunlu hizmet borçlarını yerine getirmekteki isteksizlikleri, benzer durumda olan ve iş arayan yetişmiş ve hiçbir olumsuzluğu saptanmamış işsizler gözetilmeden, Devlet memuriyetine atanmada ayrıcalık tanınması gerekçesi ile veto edilen **5518 sayılı** Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkinine İlişkin Kanun

CHP’NİN ANAYASA MAHKEMESİ’NE YAPTIĞI BAŞVURULARIN SONUÇLARI

Cumhurbaşkanı, ikinci kez görüşülerek yürürlüğe giren 41 yasadan 16’sı için Anayasa Mahkemesi’ne başvurdu. Yürürlüğe giren 421 yasanın 77’si ise CHP tarafından Anayasa Mahkemesi’ne götürüldü (Açılan 77 davanın içinde; 2 adet İçtüzük değişikliğine dair karar ile şekil bakımından iptal edildiği için yürürlükten kalkan 5277 sayılı Belediye Kanunu da vardır). CHP’nin Anayasa Mahkemesi’nde açtığı 77 davadan 34’ü sonuçlandı. Sonuçlanan davaların 8’inde esas hakkında görüşme yapılmadan yürürlüğün durdurulması istemi görüşüldü. 8 davadan 6’sında yürürlüğün durdurulması istemi kabul edildi, 2’sinde reddedildi. Geriye kalan 26 davanın 19’unda iptal kararı verildi. Davaların 7’sinde iptal istemleri reddedildi.

TABLO 2: ANAYASA MAHKEMESİ’NDE SONUÇLANAN DAVALARDA VERİLEN KARARLAR

YASAMA YILI	İPTAL KARARININ SONUÇSUZ KALMAMASI İÇİN YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI	İPTAL	YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI	YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN REDDİ	RED
1	5	3	1		2
2	2	2	1		4
3	4	1	3	2	1
4	2		1		

Ek:3'de, CHP'nin Anayasa Mahkemesi'nde açtığı davaların sonucunda iptal edilen ve/veya yürürlüğü durdurulan yasaların hükümleri özet halinde gösterilmiştir.

Bu tablo, AKP iktidarı döneminde çıkarılan yasaların Anayasa'ya aykırılık bakımından ciddi tartışmalar yarattığını ve AKP'nin pek çok girişiminin Anayasa'ya aykırılık nedeniyle sonuçsuz kaldığını göstermektedir.

Anayasa'ya aykırılık savlarının çokluğu, iktidarın kendi dışındaki kurumlarla esashi bir görüş ayrılığına sahip olduğunu ortaya çıkarmaktadır. Özellikle Cumhurbaşkanı'nın geri gönderme yazıları ve CHP'nin kararlı muhalefeti sonrasında AKP'nin geri adım attığı konulardaki Anayasa'ya aykırılık savlarının içerikleri; AKP tasarımlarının mevcut anayasal sistemle önemli ölçüde çeliştiğini göstermektedir.

Anayasa ve hukuka aykırı yasaların bir bölümüne, sadece Cumhurbaşkanı ve CHP değil, sendikalar, meslek odaları, sivil toplum örgütleri, üniversiteler, yargı organları hep birlikte açıkça tavır aldı. Örneğin, AKP bu toplu tavır alış yüzünden kamu yönetimini ve yerel yönetimleri yeniden yapılandırma girişimini gerçekleştiremedi. Bu yüzden, merkezi yönetimin kontrol ve planlama ile ilgili görevleri dışındaki tüm görevlerini il özel idarelerine devretmeyi öngören idari federalizm düzenlemeleri askıya alındı.

Bu dört yıllık dönem içinde AKP iktidarının, Cumhurbaşkanı; CHP; üniversite ve yargı organları ile ciddi anlaşmazlıkları oldu.

Cumhurbaşkanı'nın geri gönderme yazılarının ve CHP muhalefетinin söz konusu olmadığı veya bu iki odaktan kaynaklanan uyarı ve karşı duruşlara yargı organlarından gereken yanıtın verilmeyebileceği bir ortamın varlığı halinde nasıl bir anayasal düzen içinde yaşayacağımızın ipuçları, geri gönderme yazıları ve iptal edilen düzenlemelerde açıkça görülmektedir.

Böyle bir ortamın varlığı halinde, Anayasa'daki, üniter devlet yapısı; laiklik; hukuk devleti; yargı bağımsızlığı ve kuvvetler ayrımı gibi temel ilkeler işlemez hale getirilecektir. Çünkü Cumhurbaşkanı'nın geri gönderme yazıları ve Anayasa Mahkemesi iptal gerekçelerinin büyük bir çoğunluğunu, bu ilkelere aykırı düzenleme savları oluşturmaktadır.

AKP'nin hazırladığı yasa tasarıları ile ne yapmak istediği iyi anlaşılmalıdır. Çünkü önümüzdeki dönem, başarısız kalmış girişimlerin yeniden uygulamaya aktarılmasına uygun bir ortam oluşturmaya elverişlidir. Önümüzdeki genel seçimler ve Cumhurbaşkanlığı seçimi bu açıdan kritik öneme sahiptir.

AKPDÜZENLEMELERİNİN ODAKLANDIĞI ALANLAR

İdari, mali ve hukuki yapımızı yeniden belirleyen yasalar genel ve yerel yönetimlerin görev ve yetkilerinde değişiklik yapmıştır. Bu değişikliklerin en belirginleri; eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik, taşınmaz malların kullanımı, özelleştirme uygulamaları ve genel yönetimi etkisiz kılmaya yönelik yasal düzenlemelerdir.

Bu yasaların büyük bir çoğunluğu muhalefet ile iktidarın üzerinde mutabakat sağlayamadıkları yasalardır. Daha doğru bir ifade ile, yasaların kritik öneme haiz hükümleri konusunda iktidarla muhalefet arasında mutabakat sağlanmamıştır. Plan Bütçe, Anayasa, Adalet ya da İçişleri Komisyonu'nun CHP'li üyelerinin nedenlerini açıklayarak muhalefet şerhi koymadığı önemli yasa yok gibidir.

Bu dönemde yürürlüğe giren yasalardan, özellikle AB Uyum yasaları çerçevesinde çıkarılan yasalarda ise, iktidar ile muhalefetin işbirliği içinde olduğunu görüyoruz. Apartmanlarda mescit açılması ve zina suçu ile ilgili tartışmalar hariç tutulursa, temel hak ve özgürlükler, düşünce özgürlüğü, kadın erkek eşitliği, ceza ve infaz sisteminin etkinleştirilmesi, işkence ile mücadele gibi konulardaki yasal düzenlemeler mutabakat içinde kabul edilmiştir.

Daha önce de belirtildiği gibi, bu dönem içinde yürürlüğe giren yasaların sayısı 421 olmasına karşın, öznel değerlendirmeye dayalı olarak önemli olduğunu varsaydığımız yasaların sayısı 128'dir.

Bu 128 yasadın; 41'i genel yönetimle ilgili önemli değişikliklerdir. Sağlık ve Sosyal Güvenlik alanındaki 24, Milli Eğitim alanındaki 13 önemli değişikliği de hesaba kattığımızda, genel yönetimde önemli değişiklikler yapan yasaların sayısı 78 olmaktadır. Aynı dönemde yerel yönetimlerde değişiklik yapan yasaların sayısı ise, 20'den fazladır. Yani 128 yasanın, 100'e yakını genel ve yerel yönetimdeki önemli değişiklikler yapan yasalardır. Diğerleri; Avrupa Birliği uyum yasaları, tarım alanında veya vergi alanında yapılan düzenlemeler gibi yasal düzenlemelerdir.

Ek:4'de yer alan Tablo:1, 2, 3, 4'de Genel Yönetim, Eğitim, Sağlık ve Yerel Yönetim alanında yürürlüğe giren yasaların içerikleri hakkında özet bilgi verilmiştir.

YASAL DÜZENLEMELER İLE İHALELER ARASINDA ANLAMLILİŞKİLER

En çok yasal değişikliğe konu olan sağlık, sosyal güvenlik, milli eğitim ve yerel yönetimler aynı zamanda ihalelerin en çok yapıldığı alanlardır. Bu dönemde yürürlüğe giren yasaların analizine geçmeden önce, Kamu İhale Kurum'unun 2005 yılı faaliyet

raporunda yer alan verilere bakmak, AKP'nin siyaseti nasıl rant aracı olarak kullandığını ve AKP'nin neden eğitim, sağlık, sosyal güvenlik, yerel yönetimler gibi alanlardaki yasal değişikliklere önem verdiğini açıklamaya yardımcı olacaktır.

2005 yılında gerçekleşen ihalelerin tutarları, kurumlara göre değerlendirildiğinde belediyeler birinci, KİT'ler ikinci, sağlık bakanlığı üçüncü, milli eğitim bakanlığı dördüncü sırada yer almaktadır.

TABLO 3: İHALELERİN KURUMLARA GÖRE ADET BAKIMINDAN SINIFLANDIRMASI

Kurum	Hizmet Alımı		Yapım İşi		Mal Alımı		Toplam	
	Adet	%	Adet	%	Adet	%	Adet	%
Sağlık Bakanlığı	1.159	3,28	738	4,61	25.916	28,61	28.789	20,28
M.Eğitim Bakanlığı	15.501	43,81	2.737	17,10	6.110	6,80	24.389	17,18
KİT'ler	4.256	12,03	1.556	9,72	18.530	20,45	24.342	17,15
Belediyeler	4.639	13,11	3.327	20,79	9.334	10,30	17.300	12,19
M.Savunma Bakanlığı	666	1,88	1.239	7,74	10.530	11,62	12.552	8,84
Y.Öğretim Kurumları	487	1,37	525	3,28	8.535	9,42	9.547	6,72
Bayındırlık İ.Bakanlığı	1.159	3,28	1.753	10,95	390	0,43	3.302	2,33
İl Özel İdareleri	547	1,55	959	5,99	1.111	1,23	2.672	1,88
M.İdare Birlikleri	35	0,10	72	0,45	61	0,07	168	0,12
Özel Bütçeli Kuruluşlar	547	1,55	606	3,79	795	0,88	1948	1,37
Diğer								
Toplam	35.380		16.002		90.595		141.977	

TABLO 4 : İHALELERİN KURUMLARA GÖRE TUTAR BAKIMINDAN SINIFLANDIRMASI

Kurum	HİZMET ALIMI		YAPIM İŞİ		MAL ALIMI		Toplam	
	Tutar	%	Tutar	%	Tutar	%	Tutar	%
Sağlık Bakanlığı	790.972.180	14,32	220.754.985	2,1	2.219.126.909	15,12	3.230.854.054	10,53
M.Eğitim Bakanlığı	435.128.436	7,88	516.960.387	4,93	1.001.174.838	6,82	1.953.263.661	6,37
KİT'ler	812.889.898	14,72	1.562.947.981	14,9	3.730.777.656	25,43	6.106.615.535	19,90
Belediyeler	1.605.388.495	29,07	2.271.111.144	21,65	2.279.610.552	15,54	6.156.110.191	20,06
M.Sav. Bakanlığı	268.435.069	4,86	257.233.764	2,45	1.616.983.574	11,02	2.142.652.407	6,98
Y.Öğretim Kurumları	336.534.596	6,09	315.180.399	3,00	1.089.347.492	7,42	1.741.062.487	5,67
Bayın. İ.Bakanlığı	323.232.894	5,85	1.472.518.454	14,04	275.548.477	1,88	2.071.299.825	6,75
İl Özel İdareleri	40.058.798	0,73	279.182.397	2,66	165.895.792	1,13	485.136.987	1,58
M.İdare Birlikleri	5.325.170	0,10	18.085.969	0,17	11.732.595	0,08	35.143.734	0,11
Özel Büt. Kuruluşlar	144.352.788	2,61	2.692.158.370	25,66	109.900.744	0,75	2.946.411.902	9,60
Diğer								
Toplam	5.523.416.416	100,00	10.488.662.356	100,00	14.672.663.091	100,00	30.684.741.683	100,00

Kaynak: Kamu İhale Kurumu 2005 Yılı Kamu Alımları İstatistiklerinden derlenmiştir.

Yukarıda, **Tablo 3’ de** “İhalelerin kurumlara göre adet olarak sınıflandırması, **Tablo 4’de** “İhalelerin kurumlara göre tutar olarak sınıflandırması” vardır.

Tablo 3’de yer alan veriler incelendiğinde, 2005 yılında gerçekleşen toplam 142 bin adet ihalenin yaklaşık %20.2 sinin Sağlık Bakanlığında, %17.18’inin Milli Eğitim Bakanlığında, %17.15’inin KİT’lerde %12.1’inin Belediyelerde ve %1.8’inin İl Özel İdarelerinde gerçekleştiği görülmektedir. Yani 142 bin adet ihalenin %70’e yakın bir kısmı, adı geçen kurumlarda gerçekleşmiştir.

Bu kurumlarda gerçekleşen ihaleler yalnızca adet olarak değil tutar olarak da önemli orandadır. Tablo 4’de yer alan veriler incelendiğinde, 2005 yılında gerçekleşen toplam 30.684.741.683 YTL tutarındaki ihalelerin yaklaşık %10.5’inin Sağlık Bakanlığında, %6.3’sının Milli Eğitim Bakanlığında, %19.9’unun KİT’lerde %20’sinin Belediyelerde ve %1.5’inin İl Özel İdarelerinde gerçekleştiği görülmektedir. Yani, 30.684.741.683 YTL tutarındaki ihalelerin yaklaşık %60’ı buralarda gerçekleşmiştir.

İhale tutarları, kurumlara göre ihale türleri bakımından değerlendirildiğinde; belediyelerin hizmet alımlarında (%29) oranı ile birinci sırada, yapım işinde, (%21,6) oranı ile birinci sırada, mal alımlarında (%15.5) oranı ile ikinci sırada olduğu görülmektedir.

İhale tutarları, kurumlara göre değerlendirildiğinde belediyeler (%20.0) oranı ile birinci sırada KİT’ler (%19.9) oranı ile ikinci sırada, Sağlık Bakanlığı (%10.5) oranı ile üçüncü sırada, Milli eğitim Bakanlığı (%6.3) oranı ile dördüncü sırada yer almaktadır.

Bu bilgilerden sonra, AKP’nin ilk yaptığı işlerden birinin neden Kamu İhale Kanunu ile Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nu değiştirmek olduğu, Sağlık, sosyal güvenlik, eğitim ve yerel yönetimlerde verilen hizmetleri neden piyasalaştırmak istediği daha açık bir şekilde anlaşılır.

51 maddeden oluşan 4964 sayılı Kanun ile gerçekleştirilen değişikliklerle: Kamu İhale Kanunu’nun 11 maddesi tamamen değişti. 36 maddesinde fıkra, 14 maddesinde bent değişikliği yapıldı. Yasaya 1 yeni madde, 4 yeni fıkra ve 11 yeni bent eklendi. Benzer şekilde Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun 4 maddesi tamamen değişti, 5 maddesinde fıkra değişikliği yapıldı. AKP ilerleyen tarihlerde Kamu İhale Kanunu’nu 6 kez daha değiştirdi.

Hatırlanacağı gibi, AKP Milletvekilleri, Hükümet kurulur kurulmaz Kamu İhale Kanunu ile ilgili şikayetlerini dile getirmeye başlamış, yasayı delmek için her fırsatı kullanmıştır. AKP, kendi yandaşlarını koruyup kollamak için öncelikle, karayolları

ile belediyelerin ihalelerini yasa kapsamı dışında tutmak için kamuoyu oluşturmaya çalıştı. Yükselen tepkiler nedeniyle tasarıyla getirdikleri bir kısım düzenlemelerden vazgeçmek zorunda kaldılar ancak yine de, KİT'lerin 3 trilyona kadar olan mal ve hizmet alımları ile enerji, telekomünikasyon sektöründe faaliyet gösteren KİT'ler ihale yasası kapsamı dışında tutuldu. İdarelerin kurdukları şirketlerin o idarelerin ihalelerine katılmaları olanaklı hale getirildi. Pazarlık usulünün temel ihale usulü olmasının yolu açıldı. Yabancı ülke vatandaşları tarafından kurulmuş bulunan ve vergi kanunları açısından "tam mükellef" sayılan tüzel kişiliklerin de yerli istekli sıfatıyla ihalelere katılımı sağlandı. Büyükşehir belediyesi sınırları dahilinde bulunan idarelerin onbeş milyara kadar olan alımları ile temsil ağırlama kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve iiaşeye ilişkin mal ve hizmet alımlarının da (bir ihale yöntemi olmayan) doğrudan temin yöntemiyle yapılması kabul edildi.

AKP, İhale Kanunu'ndaki değişiklerle yetinmedi. Belediye Kanunu'na koyduğu hükümlerle, genel yönetim kuruluşlarından farklı olarak belediyelerin yatırım projeleri de dahil olmak üzere neredeyse tüm hizmetleri için, 5 yıllık bir dönemi kapsayacak şekilde gelecek yıllara yaygın yüklenmelere girişilebilmesine olanak sağladı.

Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun'a konulan bir hükümlerle, belediyelerin yenileme alanlarında yapılacak uygulamalarda her türlü mal ve hizmet alımları ile yapım işleri, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerinden muaf tutuldu.

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamındaki kültür varlıklarının rölöve, restorasyon, restitüsyon projeleri, sokak sağlıklılaştırma, çevre düzenleme projeleri ve bunların uygulamaları ile değerlendirme, muhafaza, nakil işleri ve kazı çalışmalarına ilişkin mal ve hizmet alımları Kamu İhale Kanunu'nun istisnaları arasına sokuldu.

Özelleştirme uygulamaları için 4046 sayılı Kanun çerçevesinde yapılacak her türlü danışmanlık hizmet alımları da Kamu İhale Kanunu'nun istisnaları arasına sokuldu.

AKP'nin genel yönetimi zayıflatıp yerel yönetimleri güçlendirmedeki asıl amacının ihaleler yoluyla rant kanallarını yerel yandaşlarına aktarmak olduğu daha sonra "Ali Dibo" vakaları ile ortaya çıktı.

AKP Milletvekili Fuat Geçen, Hatay'da AKP döneminde açılan 271 kamu ihalesinin AKP il yöneticileri arasında paylaştırıldığını belgelerıyla açıkladı. İhale paylaşımındaki 'eş, dost, aile' dayanışması, Hataylılar arasında "AKP'liler Ali Dibo

şirketi kurmuş” diye yorumlandı. AKP üst yönetimi ise olayı soruşturmak yerine Fuat Geçen’i partiden kovdu.

İzleyen aylarda İstanbul, Çorum, Trabzon, Sinop, Karaman, Kırklareli, Sakarya, Hakkari’de de kamu ihalelerinin Ali Dibo dayanışmasıyla paylaşıldığı basına yansdı. Ankara’da ‘Protokol Yolu’ olarak bilinen Esenboğa yolu üzerindeki 7 kavşağın ihalesinin de Maliye Bakanı Kemal Unakıtan’ın bacanağına ait ‘Biat İnşaat’a verildiği ortaya çıktı.

AKP USULÜ ÖZELLEŞTİRME

AKP’nin özelleştirme uygulamaları sonunda ortaya çıkan şey; verimlilik, sanayileşme, üretim artışı değil, işsizliktir.

Bu dönemde Türkiye’nin; en başarılı, en verimli, en rekabet kabiliyeti yüksek kuruluşları gözü kapalı bir şekilde elden çıkarıldı.

Petkim’de ; 15 fabrika, 1 liman, 1 baraj 605 milyon dolara satıldı. Balıkesir’deki SEKA, başka alıcı çıkmadı bahanesiyle 1980 dönüm arazi, fabrika tesisleri, 47 iş makinesi, su pompalama tesisi, 185 lojman, sosyal tesisler, SEKA Evi ve üretim yapan bir fabrika 1,1 milyon dolara Albayraklar’a satıldı.

Kuşadası limanı ihale ile Ofer – Kutman ortak girişim grubuna 27 Milyon dolara verildi. Bayındırlık Bakanlığı ihaleden sonra yönetmelik değişikliği yaparak ihaleyi alan firmaya liman üzerinde bazı tesislerin kurulması olanağı sağladı.

Meslek Odaları yönetmeliğın iptali için dava açtı ve Danıştay 6. Dairesi yönetmeliğın yürürlüğünü durdurdu. Ancak, yürürlüğü durdurulan yönetmelikteki aynı hüküm, AKP’nin önerisiyle Meclis’ten gece yarısı geçirilen bir torba kanuna kondu. Ofer ve yerli ortağı Kutman’a hem Kuşadası Limanı çevresinde ve hem de Galataport’ta “büyük bir imar avantajı sağlandı.

TÜPRAŞ’ın % 14,76 oranındaki hissesi 446 milyon dolar (569.3 milyon YTL) karşılığında, Sami Ofer adlı İsrail’li bir işadamına gizlice satıldı. TÜPRAŞ’ın daha sonraki satışının ortaya koyduğu rakamlarla bir değerlendirme yapınca, bu firmaya 752 milyon dolarlık bir kaynağın devredildiği anlaşıldı.

İsrail kökenli Ofer Grubu’nun, Başbakan Erdoğan ve Maliye Bakanı Kemal Unakıtan’la 2002’den beri sık sık görüştüğü ortaya çıktı.

Danıştay, Tüpraş’ın % 14.76’lık kısmını gerekli duyuruları yapmadan İsraili

işadamı Sami Ofer'e sattıkları gerekçesiyle Özelleştirme İdaresi'nin üç bürokratinin soruşturulmalarına karar verdi. İlgili bakanlık soruşturma iznini vermedi.

Galataport 49 yıllığına yap – işlet – devret modeliyle ihale edildi. Bu ihalede 11 bin metrekarelik alan (151 bin metrekarelik inşaat izni) ilk üç yılı ödemesiz olmak ve bedeli yirmi yılda ödenmek üzere 152 milyon Euro'ya verildi. Danıştay, Galataport ihalesinde imar planındaki değişikliği durdurdu, Ofer grubunun aldığı ihale iptal edildi.

Telekom ile ilgili olarak: “Yabancı gerçek veya tüzel kişilerin Türk Telekom'daki hisse oranı %45'i geçemez ve bunlar doğrudan ya da dolaylı olarak şirketin çoğunluk hisselerine sahip olamazlar. Yabancı gerçek ve tüzel kişilere Türk Telekom'un yönetim ve denetiminde oy çoğunluğu sağlanamaz. Tüm satış işlemlerinde bu şart ve karşılıklılık ilkesi göz önünde bulundurulur” hükmü yasa metninden çıkarıldı.

Özelleştirme ile ilgili yasalarla getirilen düzenlemelerle, sermayesindeki kamu payı yüzde onbeşin altında olan iştirak hisselerinin özelleştirilmesinde birden fazla teklif alınması şartı aranmaz oldu.

Belediyeler mücavir alan sınırları içerisinde yer alan özelleştirme programına alınmış kuruluşlara ait arsa ve arazilerde Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun onayı ile imar planı değişikliği yapılabilirdi. Yasa değişikliği ile, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca Denizcilik Müsteşarlığı'nca veya belediyelerce yapılması ve onaylanması gereken her ölçekteki imar planı ve imar planı değişiklikleri ile mevzi imar planlarının da Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun onayı ile yapılması kuralı getirildi.

Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi amacıyla akdedilecek sözleşmelerin imtiyaz sözleşmesi olarak değil, özel hukuk sözleşmesi olarak yapılmasına imkan tanındı.

AKP'NİN TAŞINMAZ MALLARIN KULLANIMINA YÖNELİK İLGİSİ

Dört yıl boyunca: “Satalım, paraya çevirelim, rantları dağıtalım” düşüncesi doğrultusunda yasal değişiklikler yapıldı. Şehir merkezlerindeki okul, hastane, gar binalarının satılmasına olanak sağlandı. Yapılan değişikliklerin çoğunda, bunların satışı için Maliye Bakanı'na yetki verildi.

AKP'nin taşınmaz malların kullanımını konusunda yaptığı ilk iş, Hazineye ait taşınmazların, plan kararlarına uyulmak kaydıyla; organize hayvancılık yapacaklar ile kamu kurum ve kuruluşlarına, küçük sanayi sitesi yapılmak üzere bu amaçla

kurulmuş kooperatifler ile kamu kurum ve kuruluşlarına, borsa yapılmak üzere ticaret borsalarına, serbest bölge olarak kullanılmak üzere, bu amaçla tahsis edilmiş taşınmazlar da dahil, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına, teknoloji geliştirme bölgelerinde yönetici şirkete, üzerinde en az yirmi beş milyon ABD Doları karşılığı Türk Lirası tutarında ve en az yüz kişi istihdam sağlayacak sınai yatırım yapacaklara, toplu konut üretmek amacıyla Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'na, doğrudan satılabilmesi oldu.

Hemen ardından; karşılıklı olmak ve yasal sınırlamalara uyulmak koşuluyla yabancı uyruklu gerçek kişiler ile yabancı ülkelerde bu ülkelerin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip ticaret şirketlerinin Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde taşınmaz edinebilmelerine olanak sağlandı. Bunların otuz hektardan fazla taşınmaz mal alımları Bakanlar Kurulu'nun iznine bağlı tutuldu. Sınırlı aynı hak tesis edilmesi halinde karşılıklılık şartı aranmadı, kamu yararı ve ülke güvenliği bakımından, bu maddelerin uygulanmayacağı yerleri belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkili kılındı. Bu yasa Anayasa Mahkemesince iptal edilince, yeni bir yasa ile yabancıların Türkiye'de taşınmaz mal edinmelerine imkan veren yasa yeniden yürürlüğe sokuldu.

Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu ile: Yabancı yatırımcıların Türkiye'de kurdukları veya iştirak ettikleri tüzel kişiliğe sahip şirketlerin, Türk vatandaşlarının edinimine açık olan bölgelerde karşılıklılık koşulu olmaksızın veya kamu yararı ve ülke güvenliği açısından belli alanlar dışlanmadan ve miktar bakımından sınırlama yapılmaksızın taşınmaz mülkiyeti veya sınırlı aynı hak edinmelerine imkan sağlandı.

Orman arazilerinin kullanımına ilişkin Anayasa ve yasa değişiklikleri yapılmak istendi. Bu girişimlerden Anayasa değişikliği, Cumhurbaşkanı'nın vetosu ve CHP'nin Anayasa değişikliğine yanaşmaması yüzünden gerçekleşmedi. Diğer, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı ile yürürlüğe girmedi. AKP, Anayasa değişikliği teklifi reddedilmesin diye orman niteliğini tamamen kaybetmiş ve orman sınırları dışına çıkartılmış yerlerin devri, tahsisi, terki, kiraya verilmesi, üzerinde sınırlı aynı hak tesisini öngören Anayasa değişikliği önerisine, Milletvekili seçilme yaşını yirmi beşe indiren bir hüküm de koydu.

Anayasa Mahkemesi'nin iptal ettiği yasa ile orman sınırları içinde veya bitişiğinde tapulu, orman sınırları dışında ise her türlü tasarruf belgeleri ile özel mülkiyette bulunan kızıl ağaçlıklar ile aşılı kestaneliklerin orman vasfından çıkarılması isteniyordu.

Bu başarısızlıklardan yılmayan AKP, Orman kanununda yaptığı değişiklik ile; savunma, ulaşım, enerji, haberleşme, su, atık su, petrol, doğalgaz, altyapı ve katı atık bertaraf tesislerinin; sanatoryum, baraj, gölet ve mezarlıkların; Devlete ait sağlık, eğitim ve spor tesislerinin ve bunlarla ilgili her türlü yer ve binanın Devlet ormanları

üzerinde bulunması veya yapılmasında kamu yararı ve zaruret olması halinde, gerçek ve tüzel kişilere bedeli mukabilinde Çevre ve Orman Bakanlığı'na izin verilebilmesini ve izin süresinin 49 yıldan fazla olmamasını hükme bağladı.

Maden Kanunu'nda yapılan değişiklik ile; orman, muhafaza ormanı, ağaçlandırma alanları, kara avcılığı alanları, özel koruma bölgeleri, milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtı, tabiatı koruma alanı, tarım, mera, sit alanları, su havzaları, kıyı alanları ve sahil şeritleri, karasuları, turizm bölgeleri, alanları ve merkezleri ile kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri, askerî yasak bölgeler ve imar alanları ile mücavir alanları madencilik faaliyetlerine açıldı.

Mera Kanunu'nda yapılan değişiklik ile ise; işgal edilerek mera olma vasfı bozulan araziler için Mera Kanunu hükümlerinin uygulanmasına son verildi ve işgalcilerin lehine, belli bir bedel karşılığı açılan davalardan vazgeçilmesi ve Hazine lehine alınmış mahkeme kararlarının uygulanmaması hükme bağlandı.

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 5. maddesi değiştirilerek: Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinden belediyelere ve köylere ve il özel idarelerine pay verilmesi kabul edildi. (Tahsil edilen kısımdan ilgili belediyeye % 30, varsa büyükşehir belediyesine % 10 ve belediye mücavir alan sınırları dışındaki köylerde bulunan Hazine taşınmazlarının satış bedellerinin tahsil edilen kısımdan, % 25 oranında payın dörtte biri ilgili köy tüzel kişiliğine, kalanı il özel idarelerine.) Ayrıca, Hazineye ait taşınmazlardan, 31.12.2000 tarihinden önce üzerinde yapılanma olanların; öncelikle yapı sahipleri ile bunların kanunî veya akdi haleflerine satılmak ya da genel hükümlere göre değerlendirilmek üzere ilgili belediyelere bedelsiz olarak devredilmesi hükme bağlandı. Aynı yasada, Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerdeki kaynak sularının, il özel idarelerince kiraya verilmesi, tahsil edilen kira gelirinden; yer altı veya kaynak suyunun çıktığı yer, köy sınırları içinde ise o yerdeki köy tüzel kişiliğine %15, belediye sınırları içinde ise ilgili belediyeye % 25 oranında pay verilmesi de hükme bağlandı.

Daha sonra, Belediye Kanunu'na konulan bir madde ile, kamu hizmetlerinde kullanılan veya Maliye Bakanlığı'na üzerinde sınırlı aynî hak tesis edilmiş olanlar dışında kalan Hazine'ye ait taşınmazlardan 1/5000 ölçekli nazım imar plânı içinde kalanlar; belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyeye, büyükşehir belediye teşkilâtı kurulan yerlerde beşbin metrekarenin üzerinde olanların büyükşehir belediyesine bedelsiz devredilmesi hükme bağlandı. Ancak aradan üç hafta geçmeden kabul edilen bir torba yasa içindeki hükümlerle bu düzenleme yürürlükten kaldırıldı.

Şehir merkezlerinde kalan okul ve hastane gibi taşınmazların satışı için de düzenlemeler yapıldı.

Yürürlüğe konulan bir yasa ile bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşları ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait kurum tabipliği dışındaki hastane ve sağlık merkezleri Sağlık Bakanlığı'na devredildi. Böylece sadece SSK'nın 150 adet hastanesi ve 450 adet dispanseri Sağlık Bakanlığı'na devredildi.

Daha sonra, Sağlık Bakanlığı'na tahsisli Hazine mülkiyetindeki taşınmazlar ile Sağlık Bakanlığı kullanımında bulunan diğer taşınmazlardan gerekli görülenlerin, mülkiyetinin Hazine'ye bedelsiz devrinden sonra tahsislerini kaldırmaya ve satmaya Maliye Bakanı yetkili kılındı.

Yapılmasının gerekli olduğuna Yüksek Planlama Kurulu tarafından karar verilen sağlık tesislerinin, ihale ile belirlenecek gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine, 49 yılı geçmemek şartıyla belirli süre ve bedel üzerinden kiralama karşılığı yaptırılabilmesi ve bu amaçla Maliye Bakanlığı'na girişimcilere bedelsiz arsa veya arazi tahsis edilebilmesi için yasal düzenleme getirildi.

Bir başka yasa ile, Milli Eğitim Bakanlığı'na tahsisli olan mülkiyeti Hazine'ye ait taşınmazlar ile Bakanlığın kullanımındaki mülkiyeti İl Tüzel Kişiliği veya Köy Tüzel Kişiliğine ait taşınmazlardan gerekli görülenlerin (Yani okul binalarının) satılmasına olanak sağlandı.

Türk Silahlı Kuvvetleri ve Emniyet Genel Müdürlüğü'ne bağlı okullar hariç olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarına bağlı okullar taşınır ve taşınmaz malları ile Milli Eğitim Bakanlığı'na devredildi.

Kamuoyunda torba yasa olarak bilinen yasalardan birinde: Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün mülkiyetindeki taşınmazların satış veya devri için Yönetim Kurulu yetkili kılındı. Aynı yasada, özelleştirme programına alınan ve TCDD kullanımındaki liman sahaları içinde kalan Hazineye ait taşınmazların bedelsiz olarak TCDD Genel Müdürlüğü'ne devredilmesi, devri mümkün olmayan taşınmazlar ile liman sahasında kalan Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerde TCDD Genel Müdürlüğü lehine bedelsiz olarak 49 yıllığına sınırlı ayni hak tesisine veya bedelsiz kullanma izni verilmesi için Maliye Bakanlığı yetkili kılındı.

Kamuoyunda torba yasa olarak bilinen yasalardan bir diğerinde, Haydarpaşa Limanı'nı, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü'ne bedelsiz olarak devretmek için yine Maliye Bakanı yetki verildi.

Özelleştirme programındaki kuruluşlara ait arsa ve arazilerin, Kıyı Kanunu ve Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında bulunması halinde bu yerlerde imar plânlarını yapma yetkisi Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na verildi. Aynı yasada Kıyı Kanununa bir fıkra eklenerek, kıyı ve dolgu alanlarında yat ve kruvaziyer limanları yapımına olanak sağlandı.

AKP, kaçak konut ve gecekondulaşmayı önlemek için TCK'ya konulan "imar kirliliğine neden olma" başlıklı maddede tekrar-i müzakere yoluyla değişiklik yaptı. Gecekondu yapan ve yaptıranlara verilecek cezanın 2 yıl olan alt sınırı 1 yıla çekilip, indirimle gidildi. 5 yıllık üst sınır ise korundu. Yapı kullanma izni olmayan binalara elektrik, su, gaz, telefon gibi hizmetleri götürenlere 6 aydan 2 yıla kadar hapis cezası verilmesine ilişkin hüküm ise yasadan çıkartıldı. Böylece gecekondulara bu hizmetleri götüren belediye başkanlarına hapis cezası verilmesinden vazgeçildi. Sadece yapı ruhsatı olmadan başlatılan inşaatlar dolayısıyla kurulan şantiyelere bu hizmetleri götürenler cezalandırılması öngörüldü. Yasanın görüşülmesi sırasında kabul edilen önergeyle, yürürlüğün 2005'in Ekim ayı yerine, TCK'nın yürürlüğe gireceği 2005 Nisan'ı olması kabul edildi. Gecekondu ve kaçak konut yaptıranların cezalandırılmasının sadece belediye sınırları içinde geçerli olması kabul edildi. Çevreyi kasten kirletenlere 2 aydan 5 yıla kadar hapis cezası öngören maddenin yasanın yürürlüğünden 2 yıl sonra yürürlüğe girmesi kabul edildi..

AKP bununla da kalmadı. 2006 yılı Merkezi Bütçe Kanunu'nun 32/m maddesinde koyduğu bir hükümle kaçak konutlara örtülü af getirdi. 12/10/2004 tarihinden önce inşaat ruhsatı alınmış ve yapılmış olup, kullanma izni verilmeyen ve alınmayan yapılara; yol, elektrik, su, telefon, kanalizasyon, doğal gaz gibi alt yapı hizmetlerinden birinin veya birkaçının götürüldüğünün belgelenmesi halinde, ilgili yönetmelikler doğrultusunda fenni gereklerin yerine getirilmiş olması ve bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren başvurulması üzerine, kullanma izni alınıncaya kadar geçici olarak su ve/veya elektrik bağlanabilmesine olanak sağlandı.

Seçimler bir hafta kala Ertuğrul Özkök'e demeç veren Başbakan: "Villaların arasından bile kaçak yapılar yükseliyor. Bu fırsatçılara acımayacağım. Hepsini yıktırtacağız. Herkes hesabını buna göre yapsın" demişti. Kaçak inşaat yaptığı ortaya çıkan Maliye bakanı Kemal Unakıtan'ın gazetecilere söylediği sözler AKP'nin arazi kullanımını konusundaki yaklaşımlarını çok açık bir şekilde ifade etmektedir. Kemal Unakıtan, gazetecilere: "İhtiyacım vardı, kendi evime paramı verdim yaptırdım arkadaş. Verdim paramı, Deniz Baykal vermedi bunun parasını ben verdim. Evimi yaptırdım. Orası kaçakmış, orası evet planlar onaylanmadığı için o belediye bu belediyeye gönderemedi. Vatandaş olarak bende mağdur oldum. Niye daha önceden yapsaydılar ya bunu. Şimdi İstanbul'a bak bakalım, yüzde 80 benim

durumunda. Gidin Beykoz'a binlerce şey var yani. O kaçak, bu kaçak. Yıkın bakayım göreyim yıkabilecek misiniz?

AKP; Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü'nü de kaldırdı. Arsa Ofisi Kanunu'nda öngörülen görev ve yetkiler, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'na devredildi. Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'na imar planı yapma yetkisi verildi.

Daha sonra bir torba yasaya konulan hükümlerle, Toplu Konut İdaresi, Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında çıkarıldı. Böylece TOKİ, Maliye Bakanlığı'nın ve TBMM'nin bütçe prosedüründen ve Sayıştay denetimi kapsamında çıkarıldı.

KİT'lerin kamu bankalarının, büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve il özel idarelerinin borçlarına karşılık, mülkiyeti bu idarelere ait taşınmazlarından genel bütçeye dahil daireler ve katma bütçeli idarelerce ihtiyaç duyulanların takdir edilecek değeri üzerinden, Maliye Bakanlığınca satın alınabilmesi ve tespit edilen değerine eşit tutarda Devlete ait olan borçlarının terkin edilmesi hükme bağlandı.

Kültürel ve sanatsal etkinliklerin ya da ürünlerin yapıldığı, üretildiği veya sergilendiği mekânlar ile kültürel ve sanatsal alanlara yönelik özel araştırma, eğitim veya uygulama merkezlerinin yapımı, onarımı veya işletilmesi, kültür varlıkları ile somut olmayan kültürel mirasın araştırılması, derlenmesi, belgelendirilmesi, arşivlenmesi, yayınlanması, eğitimi, öğretimi ve tanıtılması faaliyetleri teşvik kapsamına alındı, Bakanlık, teşvik kapsamında kültür yatırımı ve girişimleri için taşınmaz mal tahsis etmeye yetkili kılındı.

MALİ KONTROL VE DENETİMİN KÖRELTİLMESİ

Kamu mali yönetiminin yapısını değiştiren yasalarla yeni sistemin etkin işlemesi için zorunlu olan araç ve mekanizmalar oluşturulmadı. Mali kontrol ve denetim köreltildi.

Performans bütçe, stratejik plan, şeffaflık ve hesap verme sorumluluğu bakımından daha başarılı sonuçlar alan Anglo-Sakson ülkelerinde uygulanan kamu mali yönetim sistemini getirmek amacıyla Kıta Avrupa'sı ülkelerinde uygulanan sisteme uygun olan 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu yürürlükten kaldırıldı. Eski mali sistemin içine performans bütçe, stratejik plan, şeffaflık ve hesap verme sorumluluğu gibi yeni kavramları katacak yollar aranmak yerine, eski sistem tümünden kaldırıldı, yeni bir sistem oluşturuldu.

Ancak yeni sistemin etkin bir şekilde işlemesine uygun bir idari ve mali yapı oluşturulmadı. Performans bütçe, stratejik plan, şeffaflık ve hesap verme sorumluluğu gibi kavramları hayata geçirecek araçlar ve mekanizmalar oluşturulmadı. Mali sistemin en önemli unsuru olan kontrol ve denetim işlevsiz hale getirildi.

Mali sistemin etkili bir şekilde işlemesi için gerekli olan kurumların bilgi birikimine ve deneyimine önem verilmedi. Yüz yıllık teftiş kurulları feshedilmek istendi. Teftiş kurullarının yerine oluşturulmak istenen iç denetime soruşturma yetkisi verilmedi. Kurumlarda iç denetim organları hala oluşturulamadı. Mali kontrolde çok önemli rolleri olan saymanların nerdeyse tüm yetkileri budandı. Hiç gereği yok iken Sayıştay Kanunu'nu da baştan aşağı yeniden değiştiren kanun teklifi hazırlandı.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, birkaç istisna dışında 1.1.2005 tarihinde yürürlüğe girecek şekilde yasalaştırıldı. 2005 yılına yaklaştığında Kanunun uygulanması mümkün görülmediğinden 2005 yılı Bütçe Kanunu'na konan bir hükümlerle Kanun'un yürürlüğü 1.1.2006 yılına ertelendi.

Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu daha işin başında o kadar hatalı hazırlanmıştı ki, bu kanunda değişiklik yapmak kaçınılmaz hale geldi. Yasa daha uygulamaya girmeden yeni bir yasa hazırlandı. 5018 sayılı Kanun, 83 asıl ve 14 geçici maddeden oluşmakta idi. 19 asıl ve 3 geçici maddeden oluşan 5436 sayılı Kanun, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 9 maddesini tamamen, 27 maddesini kısmen değiştirdi, 11 maddesine ek hükümler getirdi, 12 madde ve fıkra hükmünü yürürlükten kaldırdı ve ekli cetvellerde değişiklik yaptı.

Çok sayıda teknik hatayı düzeltmek amacıyla hazırlanan Kanun, hem gerekli düzeltmeleri tam olarak yapamadı hem, bu düzenlemenin özünü oluşturan ilkeleri uygulamaya sokacak gerekli değişiklikleri uygulamaya sokamadı. Tüm bu nedenlerle Anglo-Sakson ülkelerindeki başarılı uygulamalar, ülkemize aktarılamadı. İyi kötü işleyen bir sistem ortadan kaldırıldı, yerine hiçbir ülkeye benzemeyen arabesk bir sistem getirildi.

AKP'nin asıl amacının, kamu mali yönetiminde hesap verme sorumluluğu, şeffaflık, katılımcılık, performans ölçümü gibi ilkeleri yerleştirmek olmadığı, bu konulara odaklanmadığı, tam tersi asıl odaklandığı yerin denetimsizlik ve kontrolsüzlük olduğu, şeffaflık istemediği, daha sonra ortaya çıktı. Örneğin; TOKİ ve TMSF gibi önemli tutarda harcama yapan kuruluşlar hesap verme sorumluluğu ve şeffaflık getirdiği varsayılan sistemin dışına çıkartıldı. Bütçenin şeffaflığı açısından önemli olan bazı gelir ve giderlerin bütçenin gelir ve gider kalemleriyle ilişkilendirilmeksizin özel hesaplarda takibi için torba yasalara hükümler konuldu.

Sonuç olarak; kontrol ve denetim etkisizleştirildi, hesap verme sorumluluğuna, performans ölçümüne, stratejik plan yapmaya uygun bir mali ve idari yapı oluşturulamadı. Bu yüzden, DPT ve Maliye Bakanlığı gibi en birikimli kurumlar performans esaslı bütçe ve stratejik plan konusunda (beş yıldır pilot projeler uygulanmasına karşın) hiçbir ciddi gelişme sağlayamadılar. Hal böyle iken, her şey yolunda imiş gibi yerel yönetimlerin de stratejik plan hazırlaması öngörüldü.

5018 sayılı Kanundan geriye kalan tek olumluluk, bütçe süreci dışındaki kurumların kapsam içine alınması oldu. Ayrıca, bu kanun dolayısı ile yapılan tartışmalarda hesap verme sorumluluğu, şeffaflık gibi kavramlarla geniş halk yığınları tanışmış oldu ve parlamento adına yapılan denetimin ve parlamentonun bütçe değerlendirmelerinin önemi fark edildi.

MEYDAN OKUMANIN GERİ TEPMESİ

AKP, en cüretkar girişimini 5227 Sayılı Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun ile yaptı. En sert tepkiyi de bu Kanun dolayısı ile gördü. AKP, genel yönetimin sınırlı sayıdaki görevlerinin dışında kalanları mahalli müşterek ihtiyaç tanımını içinde yerel yönetimlere aktarmak istedi. Ancak bu istek, Anayasa'nın 126 ve 127 inci maddelerindeki merkezi ve mahalli idarelerle ilgili ilkelere açıkça aykırı olduğu için gerçekleşmedi. Tepki o kadar yaygın ve üst düzeyde idi ki; yasa, vetodan sonra bir daha ele alınıp görüşülmediği için yürürlüğe girmedi.

Cumhurbaşkanı'nın geri gönderme yazısının gerekçesinde açıkladığı bu Yasa ile ilgili saptamaları özetle şöyleydi: Merkezi yönetimin taşra örgütlerinin kimileri kaldırılarak kimileri yerel yönetimlere devredilerek merkezi yönetim örgütsel ve işlevsel yönden zayıflatılmaktadır. Merkezi yönetimin, görev ve yetkileri sınırlandırılıp özel görevli, yerel yönetimler ise, genel görevli kılınmaktadır. Yetki genişliğine dayanan güçlü merkezi yönetim yerine, görev ayrılığına dayalı güçlü yerel yönetim yapılanmasının yolu açılmakta, üniter devlet modeli yerine, idari vesayet zayıflatılarak yerel ağırlıklı devlet modeline geçilmesine olanak sağlanmaktadır. Herhangi bir sınırlama ve hizmetler arasında bir ayırım yapılmadan, merkezi ve yerel tüm kamu hizmetlerinin özel sektöre gödürülebilmesine olanak yaratılmakta, kamu hizmetlerinin hemen tümünün yerelleştirilmesinin ve özelleştirilmesinin yolu açılmaktadır.

Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun (5227) TBMM'de kabul edilmeden önce, İl Özel İdaresi Kanunu (5187), Belediye Kanunu (5215), Büyükşehir Belediyesi Kanunu (5216) kabul edildi. Bir başka ifadeyle, yerel yönetim yasaları, Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden

Yapılandırılması Hakkında Kanunun öngördüğü idari yapıya uygun olarak hazırlandı ve bu yasadaki hemen önce yürürlüğe girdi.

Yasalaşma süreci içinde, merkezi yönetimin idarenin bütünlüğünü sağlamaya yönelik olarak kullandığı yerel yönetimler üzerindeki vesayet yetkisinin, yerel yönetimlerin özerkliklerini yok etmeyecek şekilde kullanılmasını öngören Anayasa kuralı yokmuş gibi bir hava yaratılmak istendi. İdarenin hizmet bütünlüğünü bozmadan; yetki ve görev kargaşası yaratmadan; kamu hizmeti, kamu yararı, kamu denetimi, kamu personeli gibi kavramları yok etmeden ve Anayasa'nın öngördüğü yapıyı bozmadan yerele daha çok yetki vermek ve daha fazla kaynak sağlamanın mümkün olduğu gerçeği gizlenmek istendi.

Yürürlüğe giren yasaların çeşitli hükümleri ile yerel yönetimler, kaynağı piyasadan bulmaya zorlandı. Yerel yönetim yasalarıyla, yerel yönetimlere verilen her türlü görevin şirketler aracılığı ile yerine getirilmesinin yolu açıldı. Denetim kavramı işlevsiz hale getirildi, denetim örgütlerinin bağımsız kararlara dayalı olarak denetim yapmaları şu veya bu şekilde önlenildi. Yolsuzlukları ortaya çıkaracak veya yolsuzluk iddialarını soruşturacak biçimde denetim yapılmasının yolları tıkandı. İdarenin bütünlüğü ilkesi gereği, yerel yönetimlerin özerkliğini zedelemeyecek şekilde kullanılması gereken vesayet yetkisinin kullanılması kimi zaman öngörülmedi, kimi zaman yerel yönetimlerin özerkliğini ortadan kaldıracak derecede ağır bir şekilde kullanıldı. Yerel yönetimleri genel yetkili kılacak düzenlemeler getirildi.

Yerel yönetim yasaları, AKP'nin Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun'da ortaya çıkan niyetlerini açık bir şekilde göstermiyordu. Hatta merkezden yerele devredilen görevler, yerelin yetkilerini artırmak; idarenin bütünlüğü ilkesinin gereği olan idari vesayetini iyice zayıflatılması, yerel yönetimlerin özerkliğini artırmak olarak takdim ediliyordu.

Bu yüzden, idari yapılanma açısından yerel yönetim yasaları da aynı nitelikte olmasına karşın daha az tepki gördü. Yani, reform yapılıyor aldatmacasının altında asıl büyük parça olan Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun'dan önce küçük parçalar olan yerel yönetim yasaları yürürlüğe konuldu.

AKP daha sonra, istenilenleri küçük parçalar halinde ve makul görünen ama gerçekleri yansıtmayan gerekçelerin arkasına sığınarak yapma stratejisini sürdürdü. Örneğin, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün il özel idarelerine devri ve kamu tüzel kişiliği olmayan ve merkezi idare kuruluşu olarak da örgütlenmeyen Kalkınma Ajansları'nın kuruluşu böyle oldu.

AKP, Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanunun öngördüğü idari yapıyla uyumlu teşkilat yasalarını da yürürlüğe soktu.

Bu anlamda, Aile Hekimliği pilot uygulaması başlatıldı. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü kuruldu. Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü kapatıldı, tüm görev ve yetkiler TOKİ'ye verildi. Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, il özel idarelerine devredildi. Gelir İdaresi Başkanlığı kuruldu. Kalkınma Ajansları kuruldu. Bağ-Kur, Emekli Sandığı, SSK kapatıldı, yerine Sosyal Güvenlik Kurumu kuruldu ve Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı kuruldu. Kamu Denetçiliği kurumu oluşturuldu.

SAĞLIKTA PİYASALAŞTIRMA

AKP hükümetinin iş başına geldiğinden bu yana en çok mevzuat değişikliği yaptığı alanlardan biri de, sağlık alanıdır.

2003 yılında sağlıkla ilgili hizmet alımları Kamu İhale Kanunu'nun istisnaları arasına sokuldu ve sağlıkla ilgili hizmet alımlarına ilişkin usul ve esasların Sağlık Bakanlığı'nın görüşleri alınarak Maliye Bakanlığı'na hazırlanacak yönetmelikle yürürlüğe konulması kabul edildi.

AKP iktidarı döneminde sağlık harcamaları arttı. Sağlık Bakanlığı bütçesinin payı, Genel Bütçe içinde, 2002'de yüzde 2.75 iken, 2005'de yüzde 3.50 oldu. Bu artışlar büyük ölçüde artan yeşil kart ödemeleri ile SSK hastanelerinin Sağlık Bakanlığı'na devri ile ilgilidir. 1994 yılından 2004 yılına kadar yeşil kartlıların sayısı 5.5 milyon kişi artarak 13 milyona ulaştı.

Bu süreçte toplam sağlık harcamaları içinde Sağlık Bakanlığı'nın payı azaldı, buna karşılık sosyal güvenlik kurumlarının payı arttı. 1996 yılında toplam sağlık harcamaları içinde Sağlık Bakanlığı'nın payı %30, sosyal güvenlik kurumlarının payı %35 iken, bu oranlar 2004 yılında Sağlık Bakanlığında %15, sosyal güvenlik kurumlarında %46 oldu.

2001 yılından itibaren SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı'na yapılan transfer tutarı katlanarak büyümeye başladı. 2000 yılında 3 milyar 200 milyon YTL olan transfer tutarı, 2002 yılında 9 milyar 684 milyon YTL'ye, 2004 yılında 18 milyar 800 milyon YTL'ye ulaştı. Sosyal güvenlik kuruluşlarına yönelik bütçe transferinin GSMH'ya oranı 2005 yılında tarihinin en yüksek değeri olan % 4,8 i buldu ve 2006 yılında toplam 23 milyar 285 milyon YTL ve GSMH'nın yüzde 4,3'ü oranında bütçe transferi yapılması programlandı.

AKP iktidarı döneminde sağlık hizmetlerinin de kamu hizmeti olarak sunulması niteliğini ortadan kaldırmaya yönelik sayısız düzenleme yapıldı.

AKP, sağlık alanına yatırım yapmak yerine, sağlığı kamusal hizmet olmaktan çıkarıp, kamunun finanse ettiği özel bir hizmete dönüştürmek istemektedir. Bu dönemde Sağlık Bakanlığı ve sosyal güvenlik kurumları, kaynaklarının büyük bir çoğunluğunu hizmet üretme yerine mal ve hizmet satın almada kullandılar.

Muayene ve tedavilerde resmi sağlık kurumları yanında özel sağlık kurumları ve kuruluşlarından da yararlanabilmenin yaygınlaştırılması, sık sık çıkarılan prim afları, kayıt dışı istihdamın özendirilmesi, performans dayalı ücret, yeşil kartlıların ayakta tedavilerinin de sağlanması gibi politikalar, bu amaca yönelik olarak uygulamaya kondu.

AKP Hükümeti, Sağlık Bakanlığı'na ait tüm sağlık kuruluşlarını satma yetkisini Maliye Bakanı'na verdikten sonra, bir diğer yasa değişikliği ile, Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri sınıfa dahil personel tarafından yerine getirilmesi gereken hizmetlerin, lüzumu halinde döner sermaye gelirlerinden ödenmek kaydıyla Sağlık Bakanlığınca tespit edilecek usul ve esaslara göre hizmet satın alınması yoluyla gördürülebilmesine olanak sağlandı.

Sağlık hizmetlerinin sözleşmeli personel eliyle yürütülmesi için iki ayrı yasada düzenleme yapıldı.

Devlet Memurları ve Emekli Sandığı Kanun'larında değişiklik yapılarak, Devlet Memurları ile emeklilerin ve bunların bakmakla yükümlü buldukları aile fertlerinin muayene ve tedavilerde, resmî sağlık kurum ve kuruluşları yanında Sağlık Bakanlığı'na ruhsatlandırılan ve denetlenen özel sağlık kurumları ve kuruluşlarından da yararlanmaları sağlandı.

Yeşil kartlıların ayakta tedavileri sırasındaki poliklinik, tetkik, tahlil, pansuman, diş çekimi, ilaç, ortez ve protez gibi tedavi giderlerinin de ödenmesi hükme bağlandı.

Sağlık Hizmetleri Sınıfına mensup personele performans dayalı ücret ödenmesi için yasalara hüküm konuldu.

Sözleşmeli statüde görev yapacak olan ve kişiye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri ile birinci basamak teşhis, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetleri yapmak üzere Aile Hekimliği Pilot Uygulaması için 5258 sayılı Kanun yürürlüğe kondu. Böylece, 1. basamak sağlık hizmetlerinin sağlık ocakları yerine aile hekimleri tarafından verilmesi yolunda ilk adım atıldı. Pilot uygulama ülke çapında uygulanmaya başladığında yaklaşık 6 bin sağlık ocağı ve 12 bin sağlık evi kapatılacak. Pratisyen

hekimler sözleşme ile aile hekimi adı altında çalıştırılacak. Doktorlar ve diğer sağlık elemanları sözleşme ile hizmetleri satın alınan iş güvencesiz personele dönüştürülecek.

Bir başka yasa değişikliği ile; Sağlık Bakanlığı, birinci basamak sağlık hizmeti sunan kuruluşlar da dahil olmak üzere Sağlık Bakanlığına bağlı kuruluşlarındaki; muayene, teşhis, tedavi, laboratuvar, tetkik ve tahlil işlerini, aşı, ilaç, serum, insan kanı ve kan ürünleri imâli ile istihsal veya imâl edilecek diğer maddeleri belirlenen tarife üzerinden fiyatlandırmaya yetkili kılındı ve yeşil kart sahipleri ile 65 yaşını doldurmuş muhtaç, kimsesiz ve güçsüzlerin ayakta veya meskende tedavi halinde kullanılacak ilaç bedellerinden yüzde 20'sine kadar katılım payı alınması hükme bağlandı.

SSK hastaneleri Sağlık Bakanlığı'na devredildi. Böylece SSK, sağlık hizmeti veren bir kurum olmaktan çıktı ve sosyal güvenlik hizmeti vermekle sorumlu olduğu milyonlarca kişi için sağlık hizmeti satın alır hale geldi. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Murat Başesgioğlu'nun hazırladığı bir raporda, bu operasyon sonunda SSK, Bağ-Kur örneğinde olduğu gibi Sağlık Bakanlığı'ndan veya özel kuruluşlardan hizmet satın alırsa, bunun maliyetinin 2005 yılı için 4.2 katrilyonun üzerinde olacağını açıkladı.

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile; SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı tek bir çatı altında birleştirildi. Sosyal güvenlik sisteminde yapılan değişikliklerle, hukuk güvenliği ortadan kaldırıldı. Emekli olabilmek için şart koşulan prim ödeme gün sayısı, prime esas aylık tutarı ve prim oranı, aylıklarda sağlanacak artış oranı gibi konularda çalışanların aleyhine adaletsiz ve makul olmayan düzenlemeler getirildi.

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na göre, primini ödemeyen sigortalı, sağlık hizmeti alamayacak. Sağlık hizmetlerinin alınabilmesi için bazı hallerde katkı payı da ödenecek. Sözleşmesiz sağlık hizmet sunucularından hizmet almayı tercih edenlere fatura bedelinin %70'i, sevk zincirine uymadan sözleşmesiz sağlık hizmet sunucularından hizmet almayı tercih edenlere fatura bedelinin %50'si ödenecek.

AKP, bütün bu yasal düzenlemeler ve diğer idari tasarruflarla kamunun verdiği sağlık hizmetlerinin çökertilmesi planını büyük bir kararlılıkla uygulamaktadır. Kamu hastaneleri etkisiz hale getirilmekte, temel sağlık hizmetlerine bütçeden yeterli kaynak ayrılmamakta, yatırımlar kısılmakta, harcamalar artmaktadır.

AKP, sağlık hizmeti veren kamu kesimini yani; devlet hastanelerini, üniversite hastanelerini ve sağlık ocaklarını iş yapamaz hale getirip sağlık hizmetlerinin sadece özel kesim eliyle verilmesine yönelik politikalar uygulamaktadır.

Hükümet, Sağlık Bakanlığı'nın ve üniversitelerin yatırım ödeneklerini azalttı. Doğrudan azaltma yanında yayınlanan Bütçe Uygulama Talimatları ile kamunun elindeki devlet hastanelerinin ve Tıp Fakültelerinin gelirleri dolaylı olarak da azaltıldı. Örneğin, 2005 yılında yayınlanan Bütçe Uygulama Talimatı ile tüm tedavi giderlerinin bedeli %15- 30 oranında indirildi. Bu indirim, döner sermaye gelirlerinde %15-20 oranında azalmaya neden oldu.

2006 yılında üniversite hastanelerinin kendi özel gelirlerini yatırımlarda kullanma olanaklarına son verildi.

Tedavi bedellerinin zamanında tahsil edilememesi yüzünden zaten zor durumda olan devlet hastaneleri, 2006 yılı bütçe yasasına konulan hükümlerle SSK, Bağ-Kur ve yeşil kart kapsamında bulunanların tedavi giderlerinden kaynaklanan 3.5 katrilyon TL tutarındaki alacaklarının silinmesiyle daha da çaresiz duruma sokuldu. Sağlık Bakanı'nı bile isyan ettiren bu uygulama bir başka yasada düzeltilmek istendi ve silinecek alacak tutarı 2 katrilyon TL'ye indirildi.

Kısacası, KİT'lerde uygulanan plan buralarda da uygulanmaktadır. Gerekli yatırımlar yapılmamakta, gelirler kısılmakta, gerçekleşen tedavilere ilişkin giderler ödenmemekte, kurumlar çaresiz bırakılıp çökertilmek istenmektedir.

AKP'NİN EĞİTİM VE BİLİMDEN ANLADIĞI

AKP, laiklik ilkesi ile bağdaşmayan kuralları uygulamaya sokmak isterken bilim ve eğitimi kontrol altına almak uğruna TÜBİTAK'ta hukuk dışına düştü, üniversite ile çatışma içine girdi.

AKP'nin iktidarda olduğu dönem boyunca Milli Eğitim Bakanlığı'nda yoğun bir kadrolaşma yaşandı. Örneğin, Talim Terbiye Kurulu'nun tümünü görevden alıp kendi anlayışlarına uygun kadroları getirdiler. Bütün milli eğitim müdürleri ve ilköğretim okullarının müdürleri değiştirildi. Bu dönemde üniversiteleri kontrol altına alma çabaları hiç hız kesmedi. Gündeme sık sık getirilen türban ve imam hatip sorunu, eğitimin gerçek sorunu imiş gibi gösterildi. Bu yapay sorunlar, demokrasi ve özgürlük sorunu olarak takdim edildi.

AKP'nin en çok yasa değişikliği yaptığı alanlardan biri de Milli Eğitim alanıdır. Yönetici kadrosunun içinden geldiği milli görüş tabanına özellikle bu alan üzerinden mesaj verildi. Gerçekleştirmek istediklerini uygulamaya aktaramayınca hayal kırıklığına uğrayan tabana: "Sabırlı olun daha işin başındayız. Bu yol ince uzun bir yol" diyerek, başarısızlığa uğrayan girişimlerin günü geldiğinde tekrarlanacağını ve bu günlerin o kadar uzakta olmadığını ima ettiler.

Milli Eğitim Bakanı, okul ihaleleri dolayısı ile hakkında en çok soru önergesi verilen Bakan oldu.

AKP, laiklik ilkesi ile bağdaşmayan uygulamaları yasal düzenlemelere yansıtmadan önce idari düzenlemelerle kamuoyu oluşturmaya çalıştı. Örneğin, Nisan 2003'te Dışişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan ve dış temsilciliklerimize gönderilen Genelge ile Milli Görüş Teşkilatı ile Fettullah Gülen'in okulları ile ilişkili organizasyonların düzenledikleri faaliyetlere Büyükelçilik ve Başkonsolosluk'larımızın katılımları sağlanmak istendi.

Başbakan Tayyip Erdoğan, Milli Görüş Teşkilatı Başkanı'nı devlet protokolüne dahil etme girişiminde bulundu.

24 Kasım 2003 tarihinde, "Diyanet İşleri Başkanlığı Kur'an Kursları ile Öğrenci Yurt ve Pansiyonları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliği" Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe soktu. AKP, Kur'an Kurslarını yaygınlaştıran hükümler taşıyan Yönetmeliği, CHP'den gelen sert açıklamalar ve kamuoyunda oluşan tepkiden sonra geri çekmek zorunda kaldı.

Türbanla ilgi olarak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde süren bir dava için yapılan ek savunma Dışişleri Bakanlığı tarafından geri çekildi.

Abdullah Gül, Kasım 2003'te Avrupa Birliği İlerleme Raporu'nda türban konusuna yer verilmemesini de eleştirdi.

AKP yetkillileri, 23 Nisan ve Cumhuriyet balolarında kamusal alan tartışması açtı.

Türk Ceza Kanunu Tasarısı'nın alt komisyon ve Adalet Komisyonu'nda görüşmelerinin tamamlanmasının ardından, Recep Tayyip Erdoğan tarafından bir zina tartışması başlatıldı.

AKP, yüksek öğretim ile ilgili düşüncelerini hayata geçirmek için ilk olarak TÜBİTAK'ta operasyona girişti.

Operasyonu gerçekleştirebilmek için önce, TÜBİTAK işlemez hale getirildi. TÜBİTAK Bilim Kurulu, görev süresi dolan Başkan ve altı üyesi için iki ayrı tarihte seçim yaparak mevcut Başkan'ın yeniden seçildiğine ilişkin seçim sonucunu ve 6 üyenin seçimine ilişkin sonucu Başbakanlığa bildirdi. Başbakan, yeniden başkan seçilen kişiyi atanmak üzere Cumhurbaşkanı'na önermedi, ayrıca, 6 üyenin seçimini onaylamadı. Böylece TÜBİTAK Bilim Kurulu toplantı ve karar yeter sayısını yitirdi.

Hükümet, ortaya çıkan sorunun aşılması amacıyla TÜBİTAK yasasında değişiklik yaptı. Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Bilim Kurulu üyeliklerine; bir defaya mahsus olmak üzere Başbakan tarafından atama yapılması, Kurum Başkanlığı'na, yine bir defaya mahsus olmak üzere, Başbakan'ın önerisi üzerine Cumhurbaşkanı'na atama yapılması öngörüldü.

Kurum Başkanlığı ve Bilim Kurulu'nun boş bulunan tüm üyelikleri için Başbakan'a atama yetkisi veren düzenlemenin yürürlüğü Anayasa Mahkemesi'nce durduruldu.

Ancak, Yasa'nın yürürlüğe girdiği günden, Anayasa Mahkemesi'nce yürürlüğünün durdurulmasına kadar geçen süreçte, boş bulunan Bilim Kurulu üyeliklerine Başbakan'ca atama yapıldı. Kurum Başkanlığı'na da atama yapılmak istendi fakat, Cumhurbaşkanı'na sunulan kararnameyi Cumhurbaşkanı imzalamadı.

Bilim Kurulu tarafından yeniden Kurum Başkanlığı'na seçilen, ancak atanması için Başbakan tarafından Cumhurbaşkanı'na önerilmeyen eski Başkan'ın, hem bu işlemin ve hem de bir başkasının Kurum Başkanı olarak atanmak üzere Cumhurbaşkanı'na önerilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açtığı dava sonunda, Ankara 1. İdare Mahkemesi; Anayasa Mahkemesi'nin yürürlüğü durdurma kararını da gözetererek, bu işlemleri iptal etti.

Bu aşamada Hükümet, yürürlüğü durdurulan Yasadakine benzer bir yöntemi, bu kez bir defaya mahsus olarak değil kalıcı olarak getirmek üzere yeni bir yasayı 2005 yılının Haziran ayında yürürlüğe koydu. Anayasa Mahkemesi bu düzenlemenin önce yürürlüğünü durdurdu, daha sonra iptal etti.

AKP, sadece TÜBİTAK ile değil, üniversiteler ve YÖK ile de gerginlik yarattı. Başbakan, YÖK Başkanı Teziç'i eleştirirken kafasını göstererek : "Burası basmıyor. Hayatta iki koyun gütmmediği ve hayatı yaşamadığı için bunu kavrayamıyor" şeklinde hakarete varan bir ifade kullandı.

Üniversite ile yaratılan gerginliğe daha sonra hukuka aykırı işlemleri iptal eden yargı organlarını kattılar. Laiklikle bağdaşmayan uygulamalar özellikle de türbanla ilgili karar veren yargı organları açıkça Başbakan tarafından eleştirildi.

Başbakan, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin türbanla ilgili kararı üzerine: "Yargının bağımsızlığı, yargı kararlarının eleştirilemez olduğu anlamına gelmez. Türban konusunda mahkemenin söz söyleme hakkı yoktur. Söz söyleme hakkı din ulemasındır" dedi.

Danıştay'ın türban kararı üzerine ise: "Alınan kararı kınıyorum. Bunlar yakında evin içine de karışacaklar. Türkiye yol geçen hamı değildir" dedi.

AKP'nin yükseköğretime girişte uygulanan sistemin değiştirilmesi ile ilgili ilk girişimi, 2004 yılının Mayıs ayında gerçekleştirdi. İmam hatip liselerini genel lise statüsüne yükselten ve bu liseleri bitirenlerin kendi alanları dışında bir yükseköğretim programına girmek istemeleri durumunda, aynı gruptaki genel liselerle eşit katsayıdan yararlandırılmalarını sağlayan düzenleme oluşan sert muhalefet ve Cumhurbaşkanı'nın vetosu yüzünden gerçekleşmedi. Tepkilerin düzeyi, yasanın ikinci kez görüşülmesini de engelledi.

Veto edilen ve bir daha görüşülmeyen bu yasada, Bakanlar Kurulu'nca Yükseköğretim Kurulu'na seçilecek üye adayları için hiçbir nitelik öngörülüyordu. YÖK'ün Yükseköğretim kurumlarına girişle ilgili yetkileri etkisiz hale getirilip, Milli Eğitim Bakanlığı söz sahibi kılınyordu ve Yasa'nın, yürürlüğe girdiği günde Yükseköğretim Genel Kurulu ve Yükseköğretim Yürütme Kurulu Başkan ve üyelerinin görevleri sona erdiriliyordu.

Üniversite ile kavgada yöntem değiştiren AKP önce, Van ve Samsun üniversitelerinde olduğu gibi yarattığı büyük baskılarla kendisinden olmayanları nelerin bekleyeceğini gösterdi. TBMM'de oluşturulan komisyon, Sayıştay'a bu iki üniversitedeki iddiaları araştırmak için özel görev verdi. Sayıştay incelemesinden bir şey çıkmamasına rağmen görevliler hakkında şüphe bırakacak söylemlere devam edildi. Van Üniversitesi Rektörü sudan nedenlerle tutuklandı.

Ancak AKP'nin gözdağı vererek, yıldırarak, insanları canından bezdirerek, üniversite yöneticilerini kendi yanına çekme planı tutmadı. Hatta ters tepti. Van Üniversitesi Rektörü'ne, Samsun Üniversitesi Rektörü'ne onurlu duruşlarından dolayı AKP dışında herkes sahip çıktı.

AKP, bunun üzerine yeni kurulan 15 üniversitenin kurucu rektörlerinin iki yıl için, Milli Eğitim Bakanı ve Başbakan'ın önereceği üç isim arasından Cumhurbaşkanı'nca atanmasını öngören bir yasayı yürürlüğe soktu. Anayasa Mahkemesi, üniversitelerin kurucu rektör adaylarının belirlenmesinde Yükseköğretim Kurulu'nun devre dışı bırakılmasını Anayasaya aykırı bularak iptal etti.

Başarılı öğrencileri destekleme maskesi altında özel tarikat okullarının desteklenmesi amacıyla getirilen bir başka yasadaki düzenleme, Cumhurbaşkanı'nın yasayı geri göndermesinden sonra yasa metninden çıkarıldı. Bu düzenlemede: Maddî imkânlardan yoksun başarılı öğrencilerin en yüksek eğitim kademelerine kadar öğrenim görmelerini sağlamak amacıyla parasız yatılılık, burs, kredi ve ücreti Millî Eğitim Bakanlığınca karşılanmak kaydıyla özel öğretim kurumlarında öğrenim görmeleri sağlanıyordu.

Özel okulları kamu kaynakları ile desteklenmenin ve eğitimi devletin yapması gereken öncelikli bir iş olmaktan çıkarmanın AKP'nin temel politikası olduğu başka örneklerle de ortaya çıktı. TBMM Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Komisyonu'nda görüşmeleri tamamlanan ve Genel Kurul'da görüşülmek üzere Sıra Sayısı alan Özel Öğretim Kurumları Kanunu Tasarısı'nda yer alan hükümlerde, her öğrenciye 1000 YTL destek verilmesi, eğitim kredisi faizinin yarısının devlet tarafından karşılanması ve "özel okullardan hizmet satın alma" gibi düzenlemeler yer almaktadır.

Sağlık Bakanlığı'nda başlatılan doktor ve hemşire gibi sağlık personelini "hizmet satın alma" yoluyla istihdam etme anlayışının Milli Eğitim Bakanlığı'nda da uygulanacağı anlaşılmaktadır. Güvenceden yoksun sözleşmeli personel istihdamı AKP döneminde en çok Sağlık Bakanlığı'nda uygulama alanı buldu. Milli Eğitim Bakanlığı güvencesiz personel istihdamı konusunda bir adım daha giderek personel ihtiyacını kısmi zamanlı geçici personel olarak adlandırılan istihdam yolu ile karşılamada öncü oldu.

2005 yılında Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı eğitim kurumlarının öğretmen ihtiyacının karşılanması amacıyla "bir öğretim yılında 10 ayı geçmemek üzere kısmi zamanlı geçici öğretici çalıştırılabilmesine ilişkin" Bakanlar Kurulu Kararı çıkarıldı. Danıştay 12. Dairesi, Türk Eğitim-Sen'in, Milli Eğitim Bakanlığı'nın "Kısmi zamanlı geçici öğreticilik" konulu genelgesinin iptali ve yürürlüğünün durdurulması istemiyle açtığı davada söz konusu genelgenin yürütmesini durdurdu. Kararın gerekçesinde, öğretmenlik mesleğine nasıl başlanacağına yasalarda bulunduğu ve öğretmenliğin bir kariyer mesleği olduğuna işaret edilerek, öğretmenliğin, Devlet Memurları Yasası'na göre asli ve sürekli görevlerden olduğu belirtildi.

Bunun üzerine Hükümet, 5473 sayılı Kanunla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) bendinde değişiklik yaptı. Yapılan değişiklikle, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı eğitim kurumlarında öğretmen ihtiyacının kadrolu öğretmenlerce karşılanamadığı durumlarda sözleşmeli öğretmen istihdamına imkan sağlandı.

NEO-LİBERAL POLİTİKALARIN YÜKSELİŞİ

Sonuç olarak ifade etmek gerekirse, AKP iktidarı döneminde yürürlüğe giren yasalar asıl olarak neo-liberal politikaların uygulanmasına uygun bir ortam yaratmaya yönelmiştir.

AKP iktidarında Anayasa'ya aykırı girişimlerin önemli bir bölümü şu veya bu şekilde engellendi. AKP, yasalarla yapamadığını bazen idari düzenlemeler ile yapmaya çalıştı. Bunlar da idari yargıdan döndü. Düzenlemelerin Anayasaya ve

hukuka aykırılığı bir yana, AKP'nin; bu dönemde kabul ettiği yasalarla sosyal devleti ortadan kaldırmayı ve tüm kamu hizmetlerini piyasalaştırmayı ilke edindiği söylenebilir.

Yürürlüğe giren yasal düzenlemelerin, başka belirgin özellikleri de vardır. Örneğin eğitim alanında yapılanlar, bir sorunu çözmekten çok, doğrudan rejimle kavga niteliğindedir. Benzer şekilde kamu genel yönetimi ve yerel yönetim alanında yapılmak istenenleri, yerel yönetimlere daha çok yetki vermek şeklinde açıklamak doğru olmaz. Mevcut idari yapıyı bozmadan yerel yönetimlere daha çok yetki vermek yolu varken AKP, bunu; Türkiye Cumhuriyetinin temeli olan üniter devlet yapısına aykırı, idari fedaralizm düzenlemeleri ile yapmak istedi.

AKP'nin kamu yönetimini yeniden yapılandırma çabaları, 1. Yasama yılının sonuna doğru uç vermeye başlamakla beraber bu girişimlerin yasama sürecine egemen olmaya başlaması, asıl olarak 2. Yasama Yılında başladı. AKP, 2. Yasama Yılı ile birlikte kamu yönetimini yeniden yapılandırma girişimlerini hızlandırdı ve sadece kamu yönetimini yeniden yapılandıran yasalarla değil, diğer yasalarla da, ülkemizin idari, mali ve hukuki yapısını büyük ölçüde değiştirmeye yöneldi. Bu değişim sürecinde bütün dikkatler, neo liberal politikaların uygulanmasına uygun bir ortam yaratılmaya odaklandı.

İdari, mali ve hukuki yapımızı yeniden belirleyen yasalar, asıl olarak hukuki düzenlemelerin kamusal ve sosyal niteliğini değiştirmiştir. Kamu yönetimini yeniden yapılandıran yasalarda kurulan sistemler ve getirilen mekanizmalarla, "kamu hizmeti"; "kamu hukuku"; "kamu yararı"; "kamu denetimi"; "kamu personeli" ve "kamu parası" gibi kavramlar, işlevsiz kılınmış veya zayıflatılmıştır. Bunların yerine, "özel hukuk"; "özelleştirme" "özel denetim firması"; "şirket"; "özel hukuk hükümlerine tabi sözleşmeli personel"; "sözleşme"; "ihale" gibi kavramlara öncelik verilmiştir.

Gerçekleştirilen ya da gerçekleştirilmek istenen değişikliklerin kamu yönetimimizde var olan sorunları giderip gideremeyeceği, kötü uygulamalarda iyileşme sağlayıp sağlamayacağı yakından incelendiğinde; AKP'nin özellikle yolsuzluk, şeffaflık, hesap verme sorumluluğu, verimlilik, etkinlik gibi kavramlarla çok ilgili olmadığı, hatta kamuda etkinlik, verimlilik ve tutumluluk arttığında, yolsuzluk önleendiğinde özelleştirme ihtiyacı zayıflayacağından, bu kavramları yasal değişikliklerde adeta bir süs malzemesi gibi kullandıkları ortaya çıkmaktadır.

EK : 1

TABLO 1: 1.Yasama Yılında Yasalaşan Kanunlardan Kamu Yönetimi Açısından Önemli Olanları (Ekim 2002- 1 Ağustos 2003) (4774- 4972)

KANUNUN ADI	Geri Gönd. Kanun	K'ya Geri Gönderme Gerekçesi	Yür. Giren Kanun	CHP Dava	Cumhur Başkan? Dava
1. TBMM İçtüzüğü'nün Değiştirilmesine Dair 766 Sayılı Karar				X İptal YD	
2. T.C Anayasasının Bazı Maddelerinin Değ. Hak. Kanun	4774	Kanun, öznel ve kişiye özgü niteliği nedeniyle hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmamaktadır	4777		
3. GVK, VUK, KVK, Veraset ve İntikal Vergisi Kanunu, 4306 Sayılı Kanun, 4481 Sayılı Kanun ve 4562 Sayılı Kanunda Değ. Yap. Hakkında Kanun	4775	Gelir Vergisi Yasası'nda eski düzenlemelere, bu kez oto-kontrol ve güvenlik düzenekleri de olmaksızın geri dönülmesi, esasen eski düzenlemelerin sonucu olan kayıt dışılığı daha da özendirinceğinden gerçek kişilerin gelirlerinin büyük bölümü, şimdi olduğu gibi, vergilendirilmemiş kazanç olarak kalacaktır. Bu durum "kara para" ile savaşında olumsuz etki yaratacaktır	4783		
4. Bas. ve Yay. Yoluyla İşlenen Suçlara İlişk. Dava ve Cezaların Ert. Dair Kan. Değ. Yap. İliş Kanun	4779	Genel af niteliğinde düzenleme içeren 4779 sayılı Yasa, Anayasa'nın değişik 87. maddesinde öngörülen karar yeter sayısı olmaksızın kabul edildiğinden	4809		
5. Vergi Banışı Kanunu	4792	Eylemleri, sahte belge basanlar ya da düzenleyenlere göre daha ağır nitelik taşımamasına ve haklı bir nedene dayanmamasına karşın, sahte belge kullananların af kapsamına alınmaları ve vergi cezaları ile para cezalarının tahsilinden kısmen ya da tamamen vazgeçilmesi af niteliğindedir. Bu nitelikleri nedeniyle idari cezalara ilişkin af kararlarının da nitelikli çoğunlukla alınması gerekmektedir	4811		
6. 4833 Sayılı 2003 Yılı Bütçe Kanunu				X YD + İptal Ret	
7. Ekonomik İstikrarı Sağlamak İçin Ek Vergiler Alınması Hakkında Kanun			4837	X İptal YD	
8. Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	4827	Zorunlu emeklilik yaş sınırı 61'e düşürülürken kazanılmış haklarının korunmadığı, hukuksal statüleri yasayla oluşturulan ve bu statü kurallarına güvenerek geleceklelerini tasarlayan kamu görevlilerinin bir geçiş dönemi öngörülmeden hemen emekli edilmeleri	4839	X İptal YD Ret	
9. Bazı Kanunlarda Değ. Yap. Hakkında Kanun			4842		X
10. Kültür ve Turizm Bak. Teşkilat ve Görevleri Hak. Kanun			4848	X Ret	
11. 4811 Sayılı Vergi Banışı Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	4840	Vergi Banışı Yasası'nun amacı, vergi gelirleri tahsilatını artırarak Hazine'nin nakit gereksiniminin karşılanmasıdır. Yasa ile, öngörülen vergi inceleme süresinin kısaltılması, gelir azaltıcı sonucu nedeniyle Vergi Banışı Yasası'nun bu amacıyla bağdaşmamaktadır.	4849		
12. Çalışanların Tasar. Teş Hes. Tas. ve Bu Hes. Yapılacak Ödemelere Dair Kanun			4853	X Ret	

13.	Çevre ve Orman Bak. Teş. ve Gör. Hak. Kan.			4856	X	
14.	İş Kanunu			4857	X İptal Ret	
15.	Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu			4875	X	
16.	Çeşitli Kanunlarda ve Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK'de Değ. Yap. Hak. Kanun			4916	X İptal Ret	
17.	Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kan. Değ. Yap. Dair Kanun (Yabancılar mülk satışı)			4919	X İptal YD	
18.	El. Tem. Güçlük Çek. Yerlerde Sözl. Sağ. Pers. Çalıştırılması ile Bazı Kanun ve KHK'lerde Değ. Yap. Hak. Kanun			4924		
19.	Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun	4903	Terörle Mücadele Yasasının 8. maddesinin kaldırılmasından doğan boşluğun, suç öğeleri farklı olduğu için Türk Ceza Yasasının 312. maddesiyle doldurulması olanaklı görülmemektedir.	4928		
20.	Sosyal Güvenlik Kurumu Teşki. Kur. ve Gör. Hak. Kanun			4947		
21.	T.C Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiş. Hak. Kanun	4841	Orman niteliğini 31.12.1981 gününden önce yitirmiş alanların, bu duruma kasıtlı eylemleriyle neden olan kişilere satılması yolunun açılması, işgalcilerin bu yerlerin yasal sahibi olabilmelerine olanak tanınması hukuk devleti ve adalet ilkesiyle bağdaştırılmaz.	4960		
22.	Bazı Kanunlarda Değ. Yap. ve Vakıflara Vergi Muafiyeti Tanınması Hak. Kanun (Ek Taahhüt Vergisi)			4962	X İptal YD	
23.	Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununda Değ. Yap. Hak. Kanun			4964		
24.	Milli Eğitim Temel Kanununda Değ. Yap. Hak. Kanun			4967		
25.	Bazı Kanun ve K.H.K'lerde Değ. Yap. Dair Kan.			4969	X İptal	
26.	Bazı Kanunlarda ve Milli Piyango İdaresi Gen. Md.lüğü Kur. ve Gör. Hak. KHK'de Değ. Yap. Hak. Kanun			4971	X	
27.						
28.	1. yasama yılında yasa veya uluslararası sözleşmeden oluşan toplam 195 yasama işlemi gerçekleştirilmiştir. Bunlardan 87'si uluslararası sözleşmenin kabulüdür. 1. yasama yılında içtüzük değişikliği ile ilgili 2 adet Meclis Kararı vardır. Bu yasama yılında kabul edilen yasalarn sayısı 108, yürürlüğe giren yasalarn sayısı 99'dur. Bu dönemde 9 yasa veto edildiği için iki kez yasalaşmıştır. Yürürlüğe giren 99 yasadın 26'sı, kamu yönetimi açısından önemli olup Cumhurbaşkanı bunlardan 1'inin, CHP ise, 14'ünün bazı maddelerinin Anayasaya aykırılığı nedeniyle iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmuştur. CHP'nin Anayasa Mahkemesine başvurularının 11'i sonuçlanmıştır. Sonuçlanan 11 davanın 5'inde iptal kararının sonuçsuz kalması için yürürlüğün durdurulması karar, 1'inde yürürlüğü durdurma karar (Bütçe Kanunu için daha sonra iptal karar da verildi) 3'ünde iptal karar, 2'inde ret karar verilmiştir. (İptal ve yürürlüğün durdurulması karar verilen davalarn bir kısmında bazı düzenlemeler hakkında ret kararları da verilmiştir.)					

TABLO 2: 2.Yasama Yılında Yasalaşan Kanunlardan Kamu Yönetimi Açısından Önemli Olanları (Ekim 2003- 17 Temmuz 2004) (4973- 5233)

KANUNUN ADI	Geri Gönd. Kanun	K'ya Geri Gönderme Gerekçesi	Yür. Giren Kanun	CHP Dava	Cumhur Başkan? Dava
1. Bilgi Edinme Hakkı Kanunu			4982		
2. Orman Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	4965	Kızılağaçlıklar ve aşılı kestanelikler bir yandan orman sayılan yerler kapsamından çıkarılmakta, öte yandan da, bu yerlerden yararlanma özel rejime bağlanarak kolaylaştırılmaktadır. Yasa, bu durumla kestane ve kızılğaç ormanlarını korumasız bırakmakta, özellikle Doğu Karadeniz ormanlarının yok edilmesine neden olabilecek bir nitelik taşımaktadır	4999	X İptal YD	X
3. Türk Patent Enstitüsü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun			5000	X	
4. Millî Eğitim Temel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	4967	Madde imkânlardan yoksun başarılı öğrencilerin en yüksek eğitim kademelerine kadar parasız yatılılık, burs, kredi ve ücreti Millî Eğitim Bakanlığınca karşılanmak kaydıyla özel öğretim kurumlarında öğrenim görmeleri sağlanmaktadır.	5005	X	
5. TÜBİTAK Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun	5001	Toplantı ve karar yetersayısı gözetilmeden, Bilim Kurulu'nun boş bulunan tüm üyelikleri için Başbakan'a atama yetkisi veren düzenleme, Kurum'un özzerklığı, kamu yaran ve hukuk devleti ilkesiyle de bağdaşmamaktadır. Ayrıca, boş bulunan üyeliklerin tümüne siyasal organca atama yapılması, Bilim Kurulu'nun ulusal ve uluslararası saygınlığına, çalışmalarının ve yayımlarının yansızlığına gölge düşürecektir.	5016	X YD	
6. Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu			5018	X	
7. Bankalar Kan. ile Bazı Kan. Değ. Yapıl. İlişkin Kanun			5020		
8. Türkiye İmar Bankası TAŞ Hakkında Tesis Edilecek Bazı İşler Hakkında Kanun			5021	X İptal	
9. Bazı Belediyelerin Kaldırılması Hakkında Kanun	5025	Nüfusu 2000'in altındaki belediyelerin tüzel kişiliklerinin kalkması ve bu yerlerin aynı adla köye dönüştürülmesi öngörülmekte; bu kuralın, 28 Mart 2004 gününde yapılacak yerel yönetim seçimlerinde uygulanması sağlanmaktadır.			
Bazı Belediye ve Köylerin Denizli Belediyesine Katılmasına İlişkin Kanun	5026	Böylece, yasanın yaklaşık üç ay sonra yapılacak seçimlerde uygulanması olanaklı kalmıştır. Bu içeriğiyle, seçim yasası değişikliği niteliğinde bulunduğu görülmektedir.			
10. 2004 Mali Yılı Bütçe Kanunu				X İptal Ret	
11. Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun			5035	X Ret	
12. Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun			5072		
13. Sosyal Sigortalar Kanunu, Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar SSK Kanunu ile Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununa Göre Gelir Veya Aylık Almakta Olanların Gelir Ve Aylıklarında Artış Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun			5073		

14. Olağanüstü Hal Bölge Valiliği İhdası Hakkında KHK ye Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun	5023	Hakkında kimi nedenlerle kamu davası açılmış kişilerin, hukuk devleti ilkesinin gereği olarak gerçeği savunup aklanabilmeleri olanaklı iken, seçme hakkı tarunmadan açılmış bulunan kamu davalarının kendiliğinden ortadan kaldırılması hak arama özgürlüğünün engellenmesi anlamına gelmektedir.	5090		
15. At Yanşlan Hak Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	5022	İdari cezalara ilişkin af kararlarının da, Anayasanın 87nci maddesine girdiğinde kuşku bulunmamakta ve nitelikli çoğunlukla alınması gerekmektedir.	5091		
16. Y. Öğrenim Öğrencilerine Burs, Kredi Verilmesine İlişkin Kanun			5102	X	
17. Kooperatifler Kanununda Değişiklik Yap. Hak Kanun			5146	X	
18. Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı KHK Değişiklik Yap. Dair Kanun			5148		
19. Spor Müsabakalarında Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun	5100	Tarafların eyleminden dolayı, mensubu bulunduğu kulüp ya da demekler için idari para cezası öngörülmesi, Anayasa'nın 38. maddesindeki "cezalarn kişiselliği" ilkesine aykırı düşmektedir.	5149		
20. Genel Kadro ve Usulü Hakkında KHK Eki Cetvellerin Toplu Komut İdaresi Başkanlığına Ait Bölümünde Değ. Yap. Hak Kanun			5162	X Ret	
21. Yükseköğretim Kanunu ve Yüksek Öğretim Personel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	5171	İmam hatip liselerinin genel lise statüsüne yükseltilmesi ya da bu liseleri bitirenlerin genel liseleri bitirenler gibi yükseköğretim hakkından yararlanmasının sağlanması, eğitimin laikleşmesini amaçlayan öğretim birliği ilkesiyle, laiklik ilkesiyle, demokratik, laik, eşitlikçi, adil, işlevsel ve bilimsel temellere dayalı eğitim anlayışıyla, kısaca Anayasa'nın Atatürk ilke ve devrimlerini temel alan ruhuyla bağdaşmamaktadır. Anayasa'nın 131. maddesinde, "yükseköğretim kurumlarının öğretimini planlamak, düzenlemek, yönetmek, denetlemek" görev ve yetkisi Yükseköğretim Kurulu'na verilmiştir. Bu bağlamda, hangi ortaöğretim programlarını bitirenlerin yükseköğretimin hangi programlarına, hangi ölçütler kullanılarak girebileceği, Yükseköğretim Kurulu'na tanınan bir yetkidir. Yükseköğretim Genel Kurulu ile Yükseköğretim Yürütme Kurulu'nun Başkan ve üyelerinin, bu Yasa'nın yürürlüğe girdiği günde, görevlerinin sona ereceği kuralını getirmektedir. Bir anayasal organda, kamu hizmeti sürerken bu hizmeti yürütenlerin görevlerine, hiçbir haklı neden olmadan son verilmesi hukuk devleti ilkesine aykırılık oluşturmaktadır.	5175	X	
22. Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yap. Dair Kanun			5176	X Ret	
23. Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun			5177	X	
24. Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değ. Yap. İlişkin Kanun			5178	X	
25. Mera Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değ. Yap. Hakkında Kanun			5179	X	
26. Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun			5187	X	
27. Basın Kanunu			5189	X Ret	
28. Çeşitli Kanunlarda Değ. Yap. Dair Kanun (Telekom)			5192	X	
29. Orman Kanununun Bazı Maddelerinde Değ. Yap. Hak Kanun					

30. ME Temel Kanunu ve DMKda Değ. Yap. İlişkin Kanun			5204	X	
31. Büyükşehir Belediyesi Kanunu			5216	X	
32. Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Düzenlenmesi ile Bazı Kanun ve KHKlerde Değ. Yap. Hak Kanun			5217		
33. Sağ. Hizm. Temel Kanununda Değ. Yap. Dair Kanun			5220	X	
34. Ödeme Gücü Olmayan Vatandaşların Tedavi Giderlerinin Yeşil Kart Verilerek Devlet Tarafından Karşlanması Hk. Kan. Değ. Yap. D.K			5222		
35. Kültür Yatırımları ve Girişimlerini Teşvik Kanunu			5225	X İptal YD	
36. Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile Çeşitli Kanunlarda Değ. Yap. Hak. Kanun			5226		
37. Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması hakkında Kanun	5227	Getirilen düzenlemeler Türkiye'nin üniter devlet yapısı ile bağdaşmamaktadır			
38. Pamukbank Türk Anonim Şirketinin Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketine Devri ve Bazı Kanunlarda Değ. Yap. İlişkin Kanun			5230	X	
39. Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun	5186	Üst düzey kamu görevlilerine ilişkin soruşturma izni verilmesi ya da verilmemesi kararlarına yapılan itiraz başvurularının Danıştay'ın yetkili dairesinde bakılması sürecidir. Bu duruma göre, Danıştay'ca itirazın incelenenlerden bölge idare mahkemelerine devredilecek dosya bulunmamaktadır. Bu nedenle, Danıştayda itirazın incelenen kararlara ilişkin kuralın uygulama alanı yoktur.	5232	X	

2. yasama yılında yasa veya uluslararası sözleşmeden oluşan toplam 261 yasama işlemi gerçekleştirilmiştir. Bunlardan 136'sı uluslararası sözleşmenin kabulüdür. Bu yasama yılında kabul edilen yasalardan sayısı 125, yürürlüğe giren yasalardan sayısı 114'dür. Bu dönemde 11 yasa veto edilmiştir. Veto edilen yasalardan 5025, 5026 ve 5071 sayılı Kanun ile 5227 sayılı Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun veto edildikten sonra yeniden ele alınmamıştır. Bu yasalardan 39' u kamu yönetimi açısından önemli olup Cumhurbaşkanına bu dönemde çıkan yasalardan birinin bazı maddelerinin iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmuştur. CHP ise, yasalardan 25'inin bazı maddelerinin Anayasaya aykırılığı nedeniyle iptali için Anayasa Mahkemesine başvurmuştur. CHP'nin Anayasa Mahkemesine başvurularının 9'u sonuçlanmıştır. Sonuçlanan 9 davanın; 2'sinde iptal kararının sonuçsuz kalmaması için yürürlüğün durdurulması kararı, 1'inde yürürlüğün durdurulması kararı, 2'sinde iptal kararı, 4'ünde ret kararı verilmiştir. (İptal kararı verilen davanın bazı düzenlemeleri hakkında ret kararı da verilmiştir.)

TABLO 3: 3.Yasama Yılında Yasalaşan Kanunlardan Kamu Yönetimi Açısından Önemli Olanları (Ekim 2004- 3 Temmuz 2005) (5234- 5403)

KANUNUN ADI	Geri Gönd Kanun	K'şa Geri Gönderme Gerekçesi	Yür. Giren Kanun	CHP Dava	Cumhur Başkan? Dava
1. İhtizük Değişikliği 855 sayılı TBMM Kararı				X Ret	
2. Bazı Kanun ve KHKlerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	5229	Bakanlar Kurulu ya da Yasama Organı üyeliğinde geçen sürelerin akademik unvanların kazanılması için gerekli sürelerde değerlendirilmesi öngörülerek, 2547 sayılı Yasa'nın 26. maddesinin (a) fıkrasında düzenlenen kurala, ayrıklık getirilmekte, kapsama girenlere, diğer profesör adaylarının hiçbirinde olmayan ayrıklık tanınmaktadır.	5234		
3. Türk Ceza Kanunu			5237	X	
4. Dernekler Kanunu	5231	Siyasal partilerin yabancı devletlerden, uluslararası kuruluşlardan, yabancı gerçek ya da tüzelkişilerden yardım alması yasaklanmış; tersine davranan siyasal partilerin kapatılmalı öngörülmüştür. Oysa, yasaya göre bir derneğin yurt dışındaki kişi, kurum ve kuruluşlardan yardım alıp, bu yardımı siyasal partilere "yardım" adı altında aktarmaları olanaklıdır.	5253	X İptal YD	X
5. Aile Hekimliği Pilot Uygulaması Hak. Kanun			5258	X	
6. Sos.Yard. ve Dayanışma Kurumu Başkanlığı Teşk. ve Gör. Hak Kanun			5263		
7. Belediye Kanunu	5215	Kimi düzenlemeler Anayasa'da öngörülenin tersine merkezi yönetimi özel yetkili belediyeleri genel yetkili kalmaktadır	5272	X İptal	X
8. Arsa Ofisi Kan. ve Toplu Konut K. Değ. Yap. İle Arsa Ofisi G. Müd.Kaldırılması Hak. Kanun			5273		
9. 2005 Mali Yılı Bütçe Kanunu				X YD	
10. Vergi Kan. Yeni Türk Lirasına Uyumu İle Bazı Kan. Değ. Yap. Hak. Kanun			5281		
11. Bazı Kamu Kurum ve Kur.Ait Sağlık Birim. Sağlık Bak.Devr. Dair Kanun			5283	X YD Ret	
12. Köy Hiz. Gen. Md.ğü Teşk. ve Gör.Hak. Kanunda Değ. Yap. ve Köy Hizm.Gen. Md.nün Kaldır. Hak Kanun			5286	X YD Ret	
13. İl Özel İdaresi Kanunu	5197	İl Özel İdaresi, idarenin bütünlüğü ve idari vesayet ilkelerine uygun olarak örgütlenmelidir.	5302	X	X
14. Denizcilik Müs. Kurulması ve Gör.evleri Hak. KHK'de Değ. Yap. Dair Kanun			5310	X	
15. Yüksek Öğretim Kanununa Geç. Maddeler. Eklennesine Dair Kanun	5306	Yasa'nın maddelerinin, TBMM Genel Kurulu'nda, üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun oyu ile kabul edilmemesi	5316		
16. Bazı Kanun ve KHK lerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	5319	Hava alanları ve tesislerin işletmesinin kiralanarak özel sektöre bırakılmasında uygulanacak ihalenin yöntem ve ilkelerinin, bedel saptama yönteminin, devir süresinin ve personel özlük haklarının yasa ile düzenlenmemesi.	5335	X	
17. Emniyet Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	5321	Polis mesleği ile ilgili eğitim-öğretim kurumlarına alınacak öğrencilerin bitirdikleri okulun, hizmetin gerekleri de göz önünde bulundurularak yasada belirlenmesi gerekir.	5336		X

18. Emniyet Teşkilatı Kan. Değ. Yap. Dair Kanun			5337	X	
19. Çeşitli Kanunlarda Değ. Yap. Dair Kanun (TFF Bşk)			5340	X İptal YD	
20. Siyasi Partiler Kanununda Değ. Yap. Hakkında Kanun	5325	TBMM'de belli sayıda milletvekili bulunmasına karşın kimi siyasal partilerin Devlet yardımından yoksun bırakılması.	5341		
21. Gelir İdaresi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun	5333	Gelir İdaresi Başkan yardımcılar, daire başkanları, vergi dairesi başkanları ve gelirler kontrolörlerinin üçlü kararname yerine Başkan'ın önerisi üzerine Maliye Bakanınca atanması	5345	X	X
22. Bankalar Kanunu İle Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunda Değişiklik Yap. Dair Kanun	5317	Ulusal radyo ve televizyon yayın kuruluşlarının dörtte birinde yabancı gerçek ve tüzel kişilerin sahip olacakları payın yüzde yüz oranına çıkmasına, diğerlerinde % 50'ye ulaşmasına olanak sağlayan ve böylece bu alana yabancıların egemen olmasının yolunu açan düzenleme anayasal kurallar, ulusal çıkarlar ve kamu yararı ile bağdaşmamaktadır	5354		
23. Mahalli İdare Birlikleri Kanunu			5355	X	
24. Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu			5362	X İptal YD	
25. T.C. Anayasasının Bir Maddesinin Değ. Hak. Kanun	5356	RTÜK üyelerinin, siyasal partilere kontenjan tanınarak TBMM ce seçilmesi.	5370		
26. Sağ. Hiz. Tem. Kan. Sağlık Pers. Tazm. ve Çalışma Esas. Dair Kan. Dev. Mem. K. ve Tab. ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İlerasına Dair Kan. ile Sağ. Bak. Teşk. ve Gör. Hak. KHKde Değ. Yap. Dair Kanun			5371		
27. Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	5344	TÜBİTAK Bilim Kurulu üyelerinin atama yetkisinin, vesayet sınırlarını aşacak biçimde doğrudan Başbakan'a verilmesi	5376	X YD	X
28. Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	5357	Yasaların izin vermediği kurumlarda din eğitimi yapılmasına, bu yerleri açmanın ve çalışmaların neredeyse teşvik edilmesine, bu kurumlara dolaylı destek verilmesine, zaman içinde ikili eğitime yol açacak nitelikteki düzenlemenin, laiklik ve öğretim birliği ilkeleriyle, çağdaş ve bilimsel eğitim anlayışıyla ve Cumhuriyet'in kuruluş felsefesiyle bağdaşmayacağı.	5377	X	
29. Büyükşehir Belediyesi Kan. Değ. Yap. Dair Kanun			5390	X	
30. Belediye Kanunu			5393	X YD	X
31. Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun			5397	X	X
32. Özelleştirme Uyg. Düz. ve Bazı Kanun ve KHKlerde Değ. Yap. Dair Kan. ve Bazı Kan. Değ. Yap. Hak. Kanun			5398	X İptal YD Ret	
33. Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu			5403	X	

3. yasama yılında yasa veya uluslararası sözleşmeden oluşan toplam 170 yasama işlemi gerçekleştirilmiştir. Bunlardan 27'si uluslararası sözleşmenin kabulüdür. 3. yasama yılında içtüzük değişikliği ile ilgili 1 adet Meclis Kararı vardır. Bu yasama yılında kabul edilen yasaların sayısı 143, yürürlüğe giren yasaların sayısı 131'dir. Bu dönemde 12 yasa veto edilmiştir. Ayrıca, 5272 sayılı Belediye Kanunu Anayasa Mahkemesi tarafından şekil bakımından iptal edilmiştir. Bu yasalardan 33'ü kamu yönetimi açısından önemli olup Cumhurbaşkanı bunlardan 8'inin CHP ise, 23' ünün bazı maddelerinin Anayasaya aykırılığı nedeniyle Anayasa Mahkemesine başvurmuştur. CHP'nin Anayasa Mahkemesine başvurularının 11'i sonuçlanmıştır. Sonuçlanan 11 davanın 4'ünde iptal kararının sonuçsuz kalmaması için yürürlüğün durdurulması kararı, 1'inde iptal karar, 1'inde ret karar 3'ünde yürürlüğün durdurulması karar, 2'sinde de yürürlüğün durdurulmasının reddi karar verilmiştir. (İptal ve yürürlüğün durdurulması karar verilen davanın birinde bazı düzenlemeler hakkında ret kararları da verilmiştir.)

TABLO 4: 4.Yasama Yılında Yasalaşan Kanunlardan Kamu Yönetimi Açısından Önemli Olanları (Ekim 2005- 1 Temmuz 2006) (5404- 5542)

KANUNUN ADI	Geri Gönd Kanun	K'ya Geri Gönderme Gerekçesi	Yür. Giren Kan.	CHP Dava	Cumhur Başkan? Dava
1. Bankacılık Kanunu	5387	Kendi gelirleriyle mensuplarının sosyal güvenlik haklarını en iyi biçimde karşılamayı sürdüren özel sandıklar Sosyal Sigortalar Kurumu bünyesine aktaran Yasa'nın geçici 23. maddesinin haklı bir gerekçesinin olmadığı	5411	X	X
2. El. Tem. Güçlük Çekilen Yerlerde Sözl. Sağ. Personeli Çalıştırılması ile Bazı Kanun ve KHK lerde Değ. Yap. Hak. Kanun	5382	Eğitim ve araştırma hastanelerindeki klinik şefliği ve şef yardımcılıklarına atanmaların Bakan'ın özel değerlendirmelerine ve mutlak takdirine bırakılmış olması.	5413	X YD	
3. Türkiye İstatistik Kanunu	5394	Kanunda sözleşmeli personel konusunda Bakanlar Kurulu'na geniş yetki tanınması	5429	X	X
4. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun	5372	Tüm personelin atama yöntem ve ilkelerinin, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne çıkarılacak yönetmelikle belirlenmesi.	5431		
5. Hakimler ve Savcılar Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	5375	Yasama organı ve Adalet Bakanlığı, yasalara ve düzenleyici yönetsel işlemleri, yargıç ve savcı adaylığı için başvurulara uygulanacak yazılı yarışma sınavını ve mülakatı yapacak yetkili ve görevli makamın Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu olacak biçimde düzenlenmekle yükümlüdürler.	5435		
6. Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanun ve KHKlerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	5433	Kanunda; şube müdürlerinin, gerekli öğrenim koşulunu taşımadan ve sınava girerek başarılı olmadan birer kariyer meslek olan Devlet Bütçe Uzmanlığı ile Devlet Malları Uzmanlığı'na atanmalarına olanak sağlayan düzenleme ile yerel yönetimlerdeki muhasebe yetkililerinin niteliklerinin yasayla belirlenmesi yerine Bakanlar Kurulu'na çıkarılacak yönetmelikle belirlenmesi	5436		
7. 5437 sayılı 2006 Mali yılı Bütçe Kanunu				X İptal YD	
8. Tapu Kanununda Değ. Yap. Dair Kanun			5444	X	
9. Telgraf Telefon Kanununda Değ. Yap. Hak. Kanun			5457	X	
10. Kalınma Ajanslarının Kur, Koor. ve Gör. Hak. Kanun			5449	X	
11. Kamu Kurum ve Kur. Bağlı Okulların MEB Dev. Bazı Kan. Değ. Yap. Dair Kanun			5450		
12. Gümrük Müsteşarlığının Teşk. ve Görevleri Hak. KHK ye Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun	5440	Yasadaki maddi yanlışlığın giderilmesi ve geçici 10. madde ile gönderme yapılan Bakanlar Kurulu kararının gün ve sayısının düzeltilmesi gerekmektedir.	5456		
13. Sosyal Güvenlik Prim Alacaklarının Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kan. Değ. Yap. Hak. Kanun			5458		
14. Yük. Öğr. Kur. Teşk. Kan. Yük. Öğr. Kan. KMYKK Telsiz Kan. ile 78 ve 190 Sayılı KHKlerde Değ. Yap. Hak. Kanun	5447	Bu Kanunla kurulan üniversitelerin kurucu rektörlerinin iki yıl için, Milli Eğitim Bakan ve Başbakanın önerdiği üç isim arasından Cumhurbaşkanınca atanması.	5467	X İptal YD	X
15. Değişik Adlar Altında İlave Ödemesi Bulunmayan Mem. ve Sözl Pers. Ek Öd. Yap. ile Bazı Kan. ve KHKlerde Değ. Yap. Hak. Kan.			5473	X	
16. Gelir Vergisi Kanunu ve 6183 Sayılı Kanunda Değ. Yap. Hak. Kanun			5479	X	

17. Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	5462	Getirilen kuraldan kapsama giren ya da girecek olanların da yararlanacak olması, değişikliğin, zamanlaması itibariyle bir siyasal partinin eski genel başkanı için yapıldığı, dolayısıyla kişiye özgü olduğu gerçeğini değiştirmemektedir. Ayrıca, getirilen kuralın kamunun değil, kişilerin yararını gözettiği gözardı edilemeyecek bir olgudur.	5485	X	X
18. Tarım Kanunu			5488		
19. Çevre Kanununda Değ. Yap. Dair Kanun			5491	X	
20. Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu	5487	Kurul üyelerinin atanması için, mevcut sistemde onların tersine bir yöntemle ortak kararname yerine Cumhurbaşkanı'nın imzasını gerektirmeyen bir yöntem öngörülmesi.	5502		
21. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu	5489	Sosyal güvenlik sisteminin, yalnızca aktüeryal hesaba dayanan bir düzenek olarak oluşturulması ve Yasa'nın genel olarak "adil, makul ve ölçülü" olma ölçütünü gözetmemesi.	5510	X	X
22. Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı Kurulması Hakkında Kanun			5523		
23. Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değ. Yapılmasına Dair Kanun			5526		
24. Gelir Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun			5527	X	
25. Terörle Mücadele Kan. Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun			5532		X
26. Bazı Kamu Alacaklarının Tahsil ve Terkinine İlişkin Kanun	5518	Kanun kapsamına girenlere başarı durumları, görevlerine ya da eğitimlerine son verilme nedenleri, önceki dönemde Devlet'e olan zorunlu hizmet borçlarını yerine getirmekteki isteksizlikleri, benzer durumda olan ve iş arayan yetişmiş ve hiçbir olumsuzluğu saptanmamış işsizler gözetilmeden, Devlet memuriyetine atanmada ayrıcalık tanınması.	5535		
27. Bütçe Kanunlarında Yer Alan Bazı Hükümlerin İlgili Kanun ve KHKlere Eklenmesi ve Bazı Kanun ve KHK Değ. Yap. Dair Kanun			5538	X	
28. Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu	5521	Yargı denetimi dışında tutulan işlem, karar ve emirlerin, yasa ile Kamu Denetçiliği Kurumu'nun görev kapsamına alınması Anayasal kurulların özüne ters düşer. Anayasal sistem, TBMM'ye bağlı, 'idare'nin eylem, işlem, tutum ve davranışlarını inceleyip, araştırarak bir kurum oluşturulmasına olur vermemektedir. Anayasa'nın 87. maddesinde, 'idare'nin eylemlerinin araştırılması, TBMM'nin görev ve yetkileri arasında sayılmamıştır.			
29. Yap-İşlet Modeli ile Elek. En. Üretim Tes.Kur. ve İşl. ile Enerji Satış. Düz. Hak. Kan. Değ. Yap. İlişk. Kanun			5539		
30. Yükseköğretim Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	5541	Ahuska Türklerinden ön lisans ve lisans diploması sahibi olanların Yükseköğretim Kuruluna başvurmaları halinde, kendilerine seviye tespit sınavına tabi olmaksızın "diploma denklik belgesi" verilmesi eşitlik ilkesine aykırıdır.			

4. yasama yılında yasa veya uluslararası sözleşmeden oluşan toplam 139 yasama işlemi gerçekleştirilmiştir. Bunlardan 44'ü uluslararası sözleşmenin kabulüdür. Bu yasama yılında kabul edilen yasaların sayısı 95, yürürlüğe giren yasaların sayısı 82'dir. Bu dönemde 13 yasa veto edilmiştir. Bu yasalardan 30'u kamu yönetimi açısından önemli olup, Cumhurbaşkanı bunlardan 6'sını, CHP ise 15'inin bazı maddelerinin Anayasaya aykırılığı nedeniyle Anayasa Mahkemesine başvurmuştur. CHP'nin Anayasa Mahkemesine başvurularının 3'ü sonuçlanmıştır. Sonuçlanan 3 davanın 2'sinde iptal kararının sonuçsuz kalmaması için yürürlüğün durdurulması karar, 1'inde yürürlüğün durdurulması karar verilmiştir.

EK 2 : CUMHURBAŞKANININ YASALARI TBMM'YE GERİ GÖNDERMESİYLE NE TÜR DÜZENLEMELER YASA HÜKMÜ HALİNE GELMEDİ?

Geri Gönderme Gerekçelerine uyulduğu için yasal düzenleme haline gelmeyen konular aşağıdadır:

- 31.03.2003 gününe kadar vergi dairesi kayıtlarına giren vergi inceleme raporları ile takdir komisyonları raporları üzerinden işlem yapılacak iken, bu sürenin 20.03.2003 gününe çekilerek, 21.03.2003 - 31.03.2003 günlerinde vergi dairesi kayıtlarına giren rapor ve kararların geçersiz sayılması önlenmiş böylece bu süre içinde sonuçlanan ve bu sonuca göre noksan bildirimde buldukları ortaya çıkan vergi mükelleflerinin, rapor ve kararlardaki vergi farklarını ödemekten kurtaran düzenlemeden vazgeçilmiştir. **(4849 Sayılı 4811 Sayılı Vergi Barışı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun)**
- Devlet ormanlarının gerçek ya da tüzel kişilerce işletilmesine olanak sağlayan Anayasanın 169 uncu maddesinin değiştirilmesinden vazgeçilmiştir.
- Anayasanın 170'inci maddesinde yapılan değişiklikte; "31.12.1981 gününden önce bilim ve fen yönünden orman niteliğini tümüyle yitirmiş ve orman sınırları dışına çıkarılmış yerlerin devri, tahsisi, terki, kiraya verilmesi, üzerinde sınırlı ayni hak tesisi, satışı ve satış gelirinden orman köylülerinin kalkındırılmalarının desteklenmesi amacıyla ayrılacak payın belirlenmesinin yasayla düzenleneceği" ibaresinden ; "... devri, tahsisi, terki, kiraya verilmesi, üzerinde sınırlı ayni hak tesisi..." ibaresi geri gönderme gerekçesi doğrultusunda madde metninden çıkarılmıştır. **(4960 Sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun)**
- Maddî olanaklardan yoksun başarılı öğrencilerin, karşılığı genel bütçeden ödemek üzere özel eğitim kurumlarında okutulmasına ilişkin düzenleme Kanun metninden çıkarılmıştır. **(5005 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun)**
- Cumhurbaşkanı'nın geri gönderme tezkeresinin gerekçesi doğrultusunda, kişilerin haklarında devam eden soruşturma ve davalarda gerçeği savunup aklanabilmelerine imkân tanıyan bir cümle eklenmiştir. **(5090 Sayılı Olağanüstü Hal Bölge Valiliği İhdası Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun)**

· Cumhurbaşkanının geri gönderme gerekçesi doğrultusunda, idarî cezalara ilişkin af kararı, Anayasanın 87 nci maddesine göre nitelikli çoğunlukla alınmıştır. **(5091 Sayılı At Yarışları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun)**

· 2547 sayılı Kanununun 60. maddesinin (a) fıkrasına eklenen ve Bakanlar Kurulu ya da Yasama Organı üyeliğinde geçen sürelerin akademik unvanların kazanılması için gerekli sürelerde değerlendirilmesini öngören düzenleme, Geri Gönderme Tezkeresinde belirtilen gerekçeler doğrultusunda madde metninden çıkarılmıştır. **(5234 Sayılı Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun)**

· Konusu suç oluşturmamak ve kesinleşmiş yargı kararına dayanmamak koşuluyla bu Yasa'nın yayımlandığı güne kadar yerel yönetimlerde çalışan kamu personeline yasal dayanağı bulunmadan yapılan ek ödemeden dolayı başta belediye başkanları olmak üzere sorumlular için başlatılan idari, adli ya da mali yargılama ve soruşturmanın işlemde kaldırılmasının öngören düzenleme Kanun metninden çıkarılmıştır.

· Cumhurbaşkanının geri gönderme gerekçesinde: 14 üncü maddenin birinci fıkrasında yer alan “Yasalarla münhasıran başka bir kamu kurum ve kuruluşuna verilmeyen” ibaresinin belediyeleri “genel görevli” konumdan çıkarmaya yetmediği, çünkü, merkezi yönetim örgütlenmesinde yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının görevi kapsamında sayılmayan ya da genel görevli bir kamu kurum ya da kuruluşunun görev alanında yer almakta iken, yapılacak bir yasal düzenleme ile o kurum ya da kuruluşun görev kapsamından çıkarılan her türlü kamusal hizmet, bu madde nedeniyle, başkaca bir yasal düzenlemeye gerek kalmaksızın belediyelerin görev alanına gireceği ileri sürülmekte idi. Bu nedenle 14 üncü maddenin birinci fıkrasında yer alan “münhasıran” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

· Cumhurbaşkanının geri gönderme gerekçesinde: 3 üncü maddesinin, (a) bendinde yer alan düzenlemede belediye tanımlanırken, “belde halkı” yanında “belde” ayrıca belirtilerek, beldenin yerel ortak gereksinimlerini karşılama görevi de belediyelere verildiği, bu ayrımla belediyelerin, genel yönetimle ilgili konuları da kapsayacak biçimde, genel yetkili yönetim birimi gibi tanımlandığı ileri sürülmüştü. Geri gönderme gerekçesinde belirtilen nedenle (a) bendinde yer alan “Beldenin ve” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır. **(5272 Sayılı Belediye Kanunu)**

· Cumhurbaşkanının geri gönderme gerekçesinde Yasanın 6. maddesinde; eğitime ilişkin tüm hizmetlerin il özel yönetimlerin görevi içine alındığı ve böylece eğitim hizmetleri bakımından il özel idarelerinin genel yetkili kılındığı, merkezi yönetimin eğitim hizmetleri bakımından özel yetkili olmasının Anayasa'ya aykırı olduğu belirtilmişti. Geri Gönderme Tezkeresinde belirtilen gerekçeler doğrultusunda madde yeniden düzenlenerek “eğitim” ibaresi “ilk ve orta öğretim kurumlarının arsa temini, binalarının yapım, bakım ve onarımı ile diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin hizmetleri il sınırları içinde” ibaresi şeklinde değiştirildi.

· Cumhurbaşkanının geri gönderme gerekçesinde kanuni dayanağı bulunmayan, mevzuatımızda yer almayan halk denetçisi ile ilgili 10. Maddenin (k) bendinin Anayasaya aykırı olduğu belirtilmekte idi. Geri Gönderme Tezkeresinde belirtilen gerekçeler doğrultusunda halk denetçisi ile ilgili (k) bendi madde metninden çıkarıldı.

· 3 üncü maddenin (a) bendinde yer alan “il ve il sınırları içindeki halkın” ibaresinin il özel idarelerini genel yönetimle ilgili konuları da kapsayacak biçimde genel yetkili yönetim birimi gibi tanımlandığı ileri sürülmüştü. Geri Gönderme Tezkeresinde belirtilen gerekçeler doğrultusunda “il ve il sınırları içindeki halkın” ibaresi “İl halkının” şeklinde değiştirilmiştir. **(5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu)**

· Cumhurbaşkanının geri gönderme gerekçesi doğrultusunda, Yasa'nın maddeleri, TBMM Genel Kurulu'nda, üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun oyu ile kabul edilmiştir. **(5316 Sayılı Yükseköğretim Kanununa Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun)**

· Cumhurbaşkanının geri gönderme gerekçesinde: 5319 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinde, hava alanları ve tesislerin işletmesinin kiralanarak özel sektöre bırakılmasında uygulanacak ihalenin yöntem ve ilkelerinin, bedel saptama yönteminin, devir süresinin yasada düzenlenmediğini belirtmişti. Cumhurbaşkanının geri gönderme gerekçesi doğrultusunda, ihale ve devir gibi tüm işlemlerde 4046 sayılı Kanunda yer alan yöntem, metot, usul ve esaslara göre işlem tesis edilmesi doğrultusunda değişiklik yapıldı.

· Cumhurbaşkanının geri gönderme gerekçesinde: Personelin özlük hakları ile ilgili hususların yasada düzenlenmediği belirtilmişti. Kiralanacak veya işlettilerecek tesislerde çalışan personelin, ihtiyaç duyulan diğer DHMİ merkez ve taşra birimlerinde pozisyonlarına uygun görevlere atanmalarına imkan

sağlanmasına yönelik olarak kanun maddeleri yeniden düzenlenerek kabul edilmiştir. **(5335 Sayılı Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun)**

· Cumhurbaşkanının geri gönderme gerekçesinde: Ulusal radyo ve televizyon yayın kuruluşlarının dörtte birinde yabancı gerçek ve tüzel kişilerin sahip olacakları payın yüzde yüz oranına çıkmasına, diğerlerinde % 50'ye ulaşmasına olanak sağlayan ve böylece bu alana yabancıların egemen olmasının yolunu açan düzenlemenin anayasal kurallara ve ulusal çıkarlara aykırı olduğunu belirtmişti. Geri gönderme gerekçesinde belirtilen nedenle Kanunun 2 inci maddesi Kanun metninden çıkarılmıştır.

· Cumhurbaşkanının geri gönderme gerekçesinde: Kanunun 1 inci maddesine ilişkin olarak; fon bünyesindeki şirketlerin ihalesinin feshi için açılan idari dava sonunda yargı yerlerince ihalenin iptaline karar verilse de alıcısına teslim edilmiş olan ihale konusu mal, hak ve varlıkların geri verilmesinin istenilemeyeceğine ilişkin düzenlemenin ihalenin yeniden yapılması olanağını ortadan kaldırdığı, bu durumun ihalenin yeniden yapılmasını gerektirecek yargı kararlarını etkisiz kılacağı, iptal davasından elde edilmek istenen sonucu engelleyeceği, başka bir deyişle, iptal kararını hükümsüz bırakacağını belirtmişti. Kanunun 1 inci maddesi; ihalenin feshi halinde alıcısına teslim edilmiş olan mal hak ve varlıkların iadesine ilişkin düzenleme ile tazminat hususunu düzenleyen hükmün madde metninden çıkarılması suretiyle kabul edilmiştir. **(5354 Sayılı Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun)**

· Cumhurbaşkanının geri gönderme gerekçesi doğrultusunda: Genel Müdürler, Genel Müdür Yardımcıları ve I. Hukuk Müşavirlerinin atamalarının ortak karamame ile yapılmasını; atanacaklarda, görevin önemi ve niteliği de dikkate alınarak, yeterli yabancı dil seviyesinin ve havacılık ile ilgili iş tecrübesinin bulunmasını; idari görevlere atanacak personelin mezun oldukları yükseköğretim kurumlarının adlarının kaldırılması suretiyle dört yıllık yükseköğretim mezunlarına eşit imkan sağlanmasını teminen değiştirilerek kabul edilmiştir. **(5431 Sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun)**

· Cumhurbaşkanının geri gönderme gerekçesinde: Yasama organı ve Adalet Bakanlığının, yasaları ve düzenleyici yönetsel işlemleri, yargıç ve savcı adaylığı için başvuranlara uygulanacak yazılı yarışma sınavını ve mülakatı yapacak yetkili ve görevli makamın Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu olacak

biçimde düzenlemekle yükümlü olduklarını belirtmişti. 5375 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle Avukatlık mesleğinden yargıç ve savcılığa atanacakların Adalet Bakanlığı'na yazılı yeterlik sınavına bağlı tutulmasını düzenleyen (k) bendi madde metninden çıkarıldı. **(5435 Sayılı Hâkimler Ve Savcılar Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun)**

· 5018 sayılı Kanunun 62. maddesi; Cumhurbaşkanının geri gönderme gerekçesi dikkate alınarak, yerel yönetimlerde muhasebe yetkilisi olarak atanacakların niteliklerinin, Maliye Bakanlığı'na hazırlanacak ve Bakanlar Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenmesi yerine, muhasebe yetkilisi görevini yürütmek üzere atanacaklarda, maddenin birinci fıkrasının (c), (d), (e) ve (f) bentlerinde yer alan şartları taşımaları, en az lise mezunu olmaları ve kamu idarelerinin muhasebe hizmetlerinde en az dört yıl çalışmış olmaları koşulunu öngören bir düzenleme getirilmiştir.

· Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununu değiştiren Kanunda; şube müdürlerinin, gerekli öğrenim koşulunu taşımadan ve sınava girerek başarılı olmadan birer kariyer meslek olan Devlet Bütçe Uzmanlığı ile Devlet Malları Uzmanlığı'na atanmalarına olanak sağlayan düzenleme Cumhurbaşkanının geri gönderme gerekçesi dikkate alınarak, Maliye Bakanlığı bünyesindeki ilgili genel müdürlüklerde şube müdürü olarak çalışanların aynı genel müdürlüklerin uzmanlık kadrolarına atanabilmeleri için bir defaya mahsus olarak açılacak sınavda başarılı olmaları şartı getirilmiştir. **(5436 Sayılı Kamu Malî Yönetimi Ve Kontrol Kanunu İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun)**

· Cumhurbaşkanının geri gönderme gerekçesinde: Yasadaki maddi yanlışlığın giderilmesi ve geçici 10. madde ile gönderme yapılan Bakanlar Kurulu kararının gün ve sayısının düzeltilmesi gerektiği belirtilmişti. Geri Gönderme Tezkeresinde belirtilen gerekçeler doğrultusunda değişiklik yapılmıştır. **(5456 Sayılı Gümrük Müsteşarlığının Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun)**

· Cumhurbaşkanının geri gönderme tezkeresindeki gerekçe doğrultusunda, Sosyal Güvenlik Kurumu Kurul üyelerinin Cumhurbaşkanı'nın imzasını gerektiren ortak kararname ile atanması kabul edilmiştir. **(5502 Sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu)**

Cumhurbaşkanının geri gönderdiği ve TBMM'de bugüne değin yeniden ele

alınmayan yasalarla getirilmek istenen ancak gerçekleşmeyenler özetle şunlardır:

· Bu yasalarda: Nüfusu 2000'in altındaki belediyelerin tüzel kişiliklerinin kalkması ve bu yerlerin aynı adla köye dönüştürülmesi ve getirilen bu kuralların, yaklaşık üç ay sonra 28 Mart 2004 gününde yapılacak yerel yönetim seçimlerinde uygulanması öngörülmekteydi. Yasalar bu içeriğiyle, seçim yasası değişikliği niteliğinde olduğu için Anayasaya aykırılık taşıyordu. **(5025 Sayılı Bazı Belediyelerin Kaldırılması Hakkında Kanun ve 5026 Sayılı Bazı Belediye ve Köylerin Denizli Belediyesine Katılmasına İlişkin Kanun**

· Bakanlar Kurulu'nca Yükseköğretim Kurulu'na seçilecek üye adayları için hiçbir nitelik öngörülmemesi,

· Anayasa'nın 131. maddesinin yürürlükteki kuralına göre, Yükseköğretim Kurulu'na, ancak Cumhurbaşkanı, Bakanlar Kurulu ve üniversitelerce üye seçilmesi olanaklı iken Yükseköğretim Kurulu'na Genelkurmay Başkanlığı'nca da bir üye seçilmesinin öngörülmesi,

· Yükseköğretime girişte uygulanan sistemin değiştirilmesi ve 2004 ve 2005 yıllarında yapılacak uygulamaya ilişkin düzenleme getirilerek, özellikle imam hatip liselerini bitirenlerin kendi alanları dışında bir yükseköğretim programına girmek istemeleri durumunda, aynı gruptaki genel liselerle eşit katsayıdan yararlandırılmalarının sağlanması,

· Anayasa'nın 130. ve 131. maddelerindeki yükseköğretim organlarının yetkilerinin göz ardı edilerek bu yetkinin başka organlara bırakılması,

· İmam hatip liselerinin genel lise statüsüne yükseltilmesi ya da bu liseleri bitirenlerin genel liseleri bitirenler gibi yükseköğretim hakkından yararlanmasının sağlanması,

· Yükseköğretim kurumlarına girişle ilgili diğer usul ve esasların bir yönetmelikle düzenlenmesi ve bu yönetmeliğin Milli Eğitim Bakanlığı ile Yükseköğretim Kurulu'nca birlikte çıkarılması, böylece; Yükseköğretim Kurulunun yanında Milli Eğitim Bakanlığının da eş düzeyde yetkili kılınması,

· Uluslararası sözleşmelerle kurulan özel statülü Devlet üniversitesinin Mütevelli Heyet Başkan ve üyeleri ile Denetleme Kurulu üyelerinin atama

yönteminin değiştirilmesi ve Yükseköğretim Kurulunun aradan çıkarılarak, Mütevelli Heyet Başkan ve üyeleri ile Denetleme Kurulu üyelerinin Milli Eğitim Bakanlığı'nın önerisi üzerine ortak kararname ile atanması,

· Yasa'nın, yürürlüğe girdiği günde Yükseköğretim Genel Kurulu ve Yükseköğretim Yürütme Kurulu Başkan ve üyelerinin görevleri sona erdirilmesi. **(5171 Sayılı Yükseköğretim Kanunu ve Yüksek Öğretim Personel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun)**

· Merkezi yönetimin, görev ve yetkilerinin sınırlandırılıp özel görevli durumuna düşürülmesi, yerel yönetimlerin genel görevli kılınması,

· Merkezi yönetimin taşra örgütlerinin kimilerinin kaldırılması, kimilerinin yerel yönetimlere devredilmesi, böylece merkezi yönetimin örgütsel ve işlevsel yönden zayıflatılması,

· “Yetki genişliği”ne dayanan güçlü merkezi yönetimin yerine, “görev ayrılığı”na dayalı güçlü yerel yönetim yapılanmasının yolunun açılması,

· Tekil devlet modeli yerine, “idari vesayetin” zayıflatılarak “yerel” ağırlıklı devlet modeline geçilmesine olanak sağlanması,

· Herhangi bir sınırlama ve hizmetler arasında bir ayırım yapılmadan, merkezi ve yerel tüm kamu hizmetlerinin özel sektöre gördürülebilmesine olanak yaratılması, kamu hizmetlerinin hemen tümünün yerelleştirilmesinin ve özelleştirilmesinin yolu açılması,

· Anayasal sınırlara yer verilmeden kişi hak ve özgürlüklerinin önündeki engellerin kaldırılmasının kamu yönetiminin temel amaç ve görevi olarak gösterilmesi, bu hak ve özgürlüklerin sınırsız olduğu, kamu yönetiminin bu hak ve özgürlükleri sınırlayamayacağı ve aykırı davrananlar için yaptırım koyup uygulayamayacağı gibi bir sonuç doğurması,

· Yasa`da öngörülen, kontrol ve gözetim işlevinden ibaret olan iç denetimin, bu yönüyle, gerek hiyerarşik, gerek idari vesayet denetimini kapsamaması, idarenin bütünlüğü ilkesinin gerçekleşme araçlarından biri olan denetim işlevinin etkisiz kılınması,

· Dış denetim görevinin özel ve bağımsız denetim kuruluşlarına yaptırılmasına olanak sağlanması,

- Kimi üst düzey kamu görevlilerinin görev sürelerinin hükümetin ömrüne bağlanması, bir müsteşarın, başkanın ya da genel müdürün görevinin, hiçbir haklı neden olmadan, salt hükümetin değişmiş olmasına dayanılarak kendiliğinden sona erdirilmesi,
- Yüksek Denetleme Kurulu'nun kapatılarak, sermayesinin yarısından fazlası doğrudan ya da dolaylı olarak Devlet'e ilişkin kamu kuruluş ve ortaklıklarının denetim yetkisinin Sayıştay'a verilmesi. **(5227 Sayılı Kamu Yönetiminin Temel İlkeleri Ve Yeniden Yapılandırılması Hakkında Kanun)**

EK 3: CHP'NİN ANAYASA MAHKEMESİNDE AÇTIĞI DAVALARIN SONUCUNDA YASALARIN HANGİ HÜKÜMLERİ İPTAL EDİLDİ, HANGİ HÜKÜMLERİNİN YÜRÜRLÜĞÜ DURDURULDU?

İptal Kararının Sonuçsuz Kalmaması İçin Yürürlüklerinin Durdurulmasına Karar Verilenler:

- 766 sayılı "Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında Karar"ın 4. maddesiyle yeniden düzenlenen ve bazı yasaların temel yasa olarak kabul edilip maddeler halinde değil bölümler halinde görüşülmesini düzenleyen Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 91. maddesi, **766 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında Karar**
- 2003 yılı için tahakkuk ettirilen motorlu taşıtlar vergisi tutarı kadar bu Kanun'un yayımlandığı tarihte sicilde kayıtlı bulunan taşıtlardan ek motorlu taşıtlar vergisi alınmasını öngören düzenleme, **4837 sayılı Ekonomik İstikrarı Sağlamak İçin Ek Vergiler Alınması Hakkında Kanun**
- Emekli veya malûllük aylığı alanlara yapılacak sağlık yardımları için her ay belli gösterge rakamının memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda sağlık katkı payı alınmasını öngören düzenleme, **(4839 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun)**
- Zorunlu emeklilik yaş haddini 61 olarak belirleyen düzenleme,
- 61 yaşını dolduranlar ile 65 yaş arasında olanların, 3 aydan 6 aya kadar değişen süreyle, 61 yaşını doldurmalarına 1 ay ile 5 ay kalanların ise, 1 aydan

5 aya kadar değişen süreyle görevde kalabilmelerini öngören düzenleme, **(4919 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun)**

· Taşıtlardan bir defaya mahsus olmak üzere, anılan Kanundaki tarifelerde ilgili taşıt cinsi için belirlenmiş olan 2003 yılı tutarları kadar ek taşıt vergisi alınmasını öngören düzenleme, **(4962 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Vakıflara Vergi Muafiyeti Tanınması Hakkında Kanun)**

· Kızılağaçlıklar ve aşılı kestaneliklerin orman sayılan yerler kapsamında çıkarılan düzenleme,

· Kızılağaçlıklar ve aşılı kestaneliklerin sahiplerinin kullanım koşullarını değiştiren ve köy muhtarlarınca düzenlenen belge ile kesim yapılmasını olanaklı hale getiren ve böylece; kızılağaçlıkları ve aşılı kestanelikleri, üzerinde buldukları arazi sahiplerinin kullanımına açan ve Anayasa'daki ormanların devlet organlarınca gözetilmesi ve denetlenmesi ilkesinden vazgeçen düzenleme, **(4999 sayılı Orman Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun)**

· Bakanlık denetim elemanlarının görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarının yasa ile değil yönetmelik ile belirlenmesini öngören düzenleme, **(5225 sayılı Kültür Yatırımları ve Girişimlerini Teşvik Kanunu)**

· İçişleri Bakanlığı'na, ağır hapis veya ağır para cezası verilmesini gerektiren suçların işlendiğinin tespit edilmesi halinde kamu yararına çalışan demeklerin organlarında görev alan üyelerin veya görevli personelin görevden uzaklaştırılması ve bunların yerlerine görevlendirme yapmak için yetki veren düzenleme, **(5253 sayılı Dernekler Kanunu)**

· Yargı organlarının mensubu hakim ve savcılarının bu Kanunda öngörülen veya özerk federasyonlar bünyesinde bulunan kurullarda görev yapabilmelerine olanak veren düzenleme,

· Federasyon faaliyetlerini yürütecek kişilerin yüksek okul mezunu olmalarını şart koşan düzenleme,

· "Hakkında idarî makamlar veya yargı mercilerince müsabakalara giriş yasağı verilenler, müsabakanın başlamasından iki saat önce bulunduğu yerin

karakoluna giderek müsabaka süresince burada bulunmak zorundadır. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyen veya yasaklı olmasına rağmen spor alanına girenlere üç aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir” hükmü, **(5340 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun)**

· TESK’te iki dönemdir görevde olan başkanların seçimlere katılmasını önleyen düzenleme, **5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu**

· Özelleştirme programına alınmış kuruluşlara ait veya bu kuruluşların müşterek maliki bulunduğu gayrimenkullerden varsa diğer malikler ile de anlaşarak, 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunundaki şartlar aranmaksızın, İdarenin talebi üzerine yirmi gün içinde tapu sicil müdürlüklerince tapuda kat mülkiyeti kütüğüne bağımsız bölümler halinde tescil edilmesini düzenleyen madde ,

· 4046 sayılı Kanun kapsamında gelir ortaklığı modeli ve işin gereğine uygun sair hukuki tasarruflar yöntemine göre özelleştirme işlemleri yapılan hizmet özelleştirilmesi niteliğindeki yatırımların yapılacağı yerlerde hazırlanan veya hazırlattırılan plânları, Özelleştirme İdaresince değerlendirilmek ve sözleşmeye uygunluğu konusundaki görüşü de alınmak kaydı ile imar mevzuatındaki kısıtlamalara tâbi olmaksızın re’sen onaylamaya Bayındırlık ve İskan Bakanlığı yetkilidir” şeklindeki fıkrada yer alan “... imar mevzuatındaki kısıtlamalara tâbi olmaksızın ...” ibaresi, **(5398 sayılı Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun)**

· Bu Kanunla kurulan üniversitelerin kurucu rektörleri iki yıl için, Millî Eğitim Bakanı ve Başbakanın önereceği üç isim arasından Cumhurbaşkanınca atanır.” hükmü, **(5467 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, Yükseköğretim Kanunu, Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Telsiz Kanunu ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun)**

Esas Hakkında Karar Verilinceye Kadar Yürürlüğü Durdurulanlar

· Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte boş bulunan Bilim Kurulu üyeliklerine, bir defaya mahsus olmak üzere Başbakan tarafından atama yapılmasını ve Başkanın bir defaya mahsus olmak üzere Başbakanın teklifi üzerine

Cumhurbaşkanı tarafından atanmasını öngören düzenleme, **(5016 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Hakkında Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun)**

· Yurt dışından yardım alan derneklerin dolaylı yoldan bu yardımı siyasi partilere aktarmalarına imkan veren düzenleme,

· Dernek hizmetlerinin ücretlilere gördürülebilmesi için derneğin üye sayısının 100'den fazla olmasını şart koşan düzenleme, **(5253 sayılı Dernekler Kanunu)**

· TÜBİTAK Bilim Kurulu üyelerinin 7 sini doğrudan, 7 sini ise dolaylı biçimde belirleme yetkisini, Başbakan'a veren düzenleme,

· Bilim Kurulunun, belirlediği iki başkan adayını Başbakan'a sunması, Başbakan'ın da bu adaylardan birini seçerek Başkan olarak atanmak üzere Cumhurbaşkanı'na önermesine ilişkin düzenleme,

· Kanun'un yayımı gününden başlayarak onbeş gün içinde Yükseköğretim Kurulu Genel Kurulu ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin üyeleri seçerek Başbakan'a sunmaları; bu süre içinde ilgili kurumlarca gerekli önerinin yapılmaması durumunda Başbakan'ın, bunların kontenjanları için belirtilen koşulları taşıyanlar arasından, doğrudan Bilim Kurulu üyeliklerine atama yapmasını öngören düzenleme,

· Bilim Kurulunun ilk oluşumundan sonraki ikinci yılın sonunda, bir defaya mahsus olmak üzere Başkan hariç ad çekme usulüyle ayrılacak yedi üyenin yerine yapılacak seçimin doğrudan başbakan tarafından yapılmasını öngören düzenleme, **(5376 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun)**

· Belediye Kanununun 14. maddesinin; birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan "Okul öncesi eğitim kurumları açabilir;..." ibaresi,

· "Belediye, kanunlarla başka bir kamu kurum ve kuruluşuna verilmeyen mahallî müşterek nitelikteki diğer görev ve hizmetleri de yapar veya yaptırır." biçimindeki ikinci fıkrası, **(5393 sayılı Belediye Kanunu)**

· Sağlık Bakanlığı eğitim ve araştırma hastanelerinde klinik şefi ve klinik şef yardımcılığı kadrolarına; ilgili dalda uzman olan profesör veya doçentler ile

ilgili dal tabipleri arasından Bakanlık tarafından atama yapılmasını ancak, profesör veya doçent unvanına sahip olmayan uzman tabiplerin klinik şefi ve klinik şef yardımcılığı kadrolarına atanmalarında, yapılan sınavlarda başarılı olma şartı aranacağını düzenleyen tunceler, **(5413 sayılı Eleman Temininde Güçlük Çekilen Yerlerde Sözleşmeli Sağlık Personeli Çalıştırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu ve Sağlık Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun)**

İptallerine Karar Verilenler

- Fesih bildirimine itiraz ve usulü başlıklı 20. maddesinin 1. fıkrasının 2. cümlesindeki “Toplu iş sözleşmesinde hüküm varsa veya” ibaresi,
- Sanayi, ticaret, tarım ve orman işleri başlıklı 111. maddesi, **(4857 sayılı İş Kanunu)**
- Tapu Kanunu’nun 35. maddesinde değişiklik yaparak karşılıklı olmak ve yasal sınırlamalara uyulmak koşuluyla yabancı uyruklu gerçek kişiler ile yabancı ülkelerde bu ülkelerin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip ticaret şirketlerinin Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde taşınmaz edinebilmelerine olanak sağlayan düzenleme,
- Bunların otuz hektardan fazla taşınmaz mal alımlarını Bakanlar Kurulu’nun iznine bağlı tutan düzenleme,
- Sınırlı aynı hak tesis edilmesi halinde karşılıklılık şartı aramayan düzenleme,
- Kamu yararı ve ülke güvenliği bakımından, bu maddelerin uygulanmayacağı yerleri belirlemeye Bakanlar Kurulunu yetkili kılan düzenleme, (İptal hükmünün, kararın Resmi Gazete’de yayımlanmasından başlayarak üç ay sonra yürürlüğe girmesine, karar verildi.) **(4916 sayılı Çeşitli Kanunlarda ve Maliye Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun)** ,
- TBMM’nce uygun bulunması zorunluluğu olmayan antlaşmalardan, ekonomik, ticari veya özel kişilerin haklarını ilgilendirenlerin yayımlanmadan yürürlüğe konulmalarını öngören düzenleme, (İptal hükmünün, kararın Resmi

Gazete’de yayımlanmasından başlayarak üç ay sonra yürürlüğe girmesine, karar verildi.) **(4969 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun)**

· Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme iznini kaldırdığı tarihten geriye doğru bir ay içinde, kıyı bankalarındaki hesaplarını (off-shore hesaplarını) mevduat hesaplarına dönüştürenleri Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca sağlanan mevduat güvencesi kapsamına almayan düzenleme **(5021 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Bankalar Kanunu Hükümlerine İmar Bankası Türk Anonim Şirketi Hakkında Tesis Edilecek Bazı İşlemler Hakkında Kanun İstinaden Bankacılık İşlemleri Yapma ve Mevduat Kabul Etme İzni Kaldırılan Bankalar Hakkında Kanun)**

Diğer İptal Kararları

Bulara ek olarak, 5272 sayılı Belediye Kanununun tüm maddeleri, Anayasa Mahkemesi tarafından şekil yönünden iptal edilmiştir. Anayasa Mahkemesinin bütçe kanunları ile ilgili olarak verdiği kararların sonuçları ise, aşağıdaki gibidir:

4833 Sayılı 2003 Mali Yılı Bütçe Kanunu:

- Esas 2003/41, Karar 2003/8 sayılı Karar ile 9 düzenlemenin yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmiş,
- Esas 2003/41, Karar. 2004/4 sayılı kararlar 26 düzenleme hakkında iptal kararı verilmiştir.

5027 Sayılı 2004 Mali Yılı Bütçe Kanunu:

- Yürürlüğünün durdurulması kararı verilmemiş, Esas 2004/12 Karar 2005/35 sayılı Karar ile, 23 düzenleme hakkında iptal kararı verilmiştir.

5277 Sayılı 2005 Mali Yılı Bütçe Kanunu:

- Esas 2005/6, Karar 2005/21 sayılı Karar ile, 3 düzenleme hakkında yürürlüğünün durdurulması kararı verilmiştir.

5437 sayılı 2006 Mali Yılı Bütçe Kanunu:

- Esas 2006/22, Karar 2006/14 sayılı Karar ile 4 düzenleme iptal edilmiş ve

iptal edilen düzenlemelerin yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmiştir. Diğer iptal istemleri hakkında daha sonra karar verilecektir.

CHP’NİN AÇTIĞI DAVALARDAN İPTAL VE YÜRÜRLÜĞÜNÜN DURDURULMASI İSTEMLERİ REDDEDİLEN YASALAR

İptal Ve Yürürlüğünün Durdurulması İstemi Reddedilenler

- 855 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında Karar
- 4848 Sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığının Birleşmesi Hakkında Kanun
- 4853 sayılı Çalışanların Tasarruflarını Teşvik Hesabının Tasfiyesi ve Bu hesaptan Yapılacak Ödemelere Dair Kanun
- 5035 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (Motorlu Taşıtlar Vergisi)
- 5162 sayılı Toplu Konut Kanununda ve Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerin Toplu Konut İdaresi Başkanlığına Ait Bölümünde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
- 5176 sayılı “Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
- 5189 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun (Telekom)

Yürürlüğünün Durdurulması İstemi Reddedilenler

- 5286 Sayılı Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Kaldırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
- 5283 Sayılı Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Ait Sağlık Birimlerinin Sağlık Bakanlığına Devredilmesine Dair Kanun

EK: 4

TABLO 1 : Genel Yönetim ile ilgili yasalar (Milli Eğitim, Sağlık ve Sosyal Güvenlik hariç)

1.YASAMA YILI

1. **4841- 4960-** TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASININ BAZI MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA KANUN Milletvekili seçilme yaşı yirmi beşe indirilmekte, 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tamamen kaybetmiş ve orman sınırları dışına çıkartılmış yerlerin devri, tahsisi, terki, kiraya verilmesi, üzerinde sınırlı aynı hak tesisi öngörülmektedir.
2. **4916-** ÇEŞİTLİ KANUNLARDA VE MALİYE BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN Hazineye ait taşınmazlardan, tahsisli olanların ekonomiye kazandırılması amacıyla tahsislerinin kaldırılmasına, Bakanlığın teklifi üzerine, Bakanlar Kurulunca da karar verilebilmesi hükmüne bağlanmıştır. Ayrıca, Hazineye ait taşınmazların, plan kararlarına uyulmak kaydıyla; organize hayvancılık yapacaklar ile kamu kurum ve kuruluşlarına, küçük sanayi sitesi yapılmak üzere bu amaçla kurulmuş kooperatifler ile kamu kurum ve kuruluşlarına, borsa yapılmak üzere ticaret borsalarına, serbest bölge olarak kullanılmak üzere, bu amaçla tahsis edilmiş taşınmazlar da dahil, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına, teknoloji geliştirme bölgelerinde yönetici şirkete, üzerinde en az yirmibeşmilyon ABD Doları karşılığı Türk Lirası tutarında ve en az yüz kişi istihdam sağlayacak sınıai yatırım yapacaklara, toplu konut üretmek amacıyla Toplu Konut İdaresi Başkanlığına, doğrudan satılabilmesi de sağlanmıştır.
3. **4857-** İŞ YASASI İş Kanunu değiştirilmekte ve özellikle esnek çalışmaya ilişkin düzenlemeler getirilmekte, yasayla işçiyi değil işyerini koruyan düzenlemeler getirilmektedir.
4. **4919-** BAZI KANUN VE K.H.KLERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN Karşılıklı olmak ve yasal sınırlamalara uyulmak koşuluyla yabancı uyruklu gerçek kişiler ile yabancı ülkelerde bu ülkelerin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip ticaret şirketlerinin Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde taşınmaz edinebilmelerine olanak sağlanmakta, bunların otuz hektardan fazla taşınmaz mal alımları Bakanlar Kurulu'nun iznine bağlı tutulmakta, sınırlı aynı hak tesis edilmesi halinde karşılıklılık şartı aranmamakta, kamu yararı ve ülke güvenliği bakımından, bu maddelerin uygulanmayacağı yerleri belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkili kılınmaktadır.
5. **4964-** KAMU İHALE KANUNU VE KAMU İHALE SÖZLEŞMELERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN Yapılan değişikliklerle; Kamu İhale Kanununun 11 maddesi tamamen değişti. 36 maddesinde fıkra, 14 maddesinde bent değişikliği yapıldı. Yasaya 1 yeni madde, 4 yeni fıkra ve 11 yeni bent eklendi. Benzer şekilde Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 4 maddesi tamamen değişti, 5 maddesinde fıkra değişikliği yapıldı. AKP ilerleyen tarihlerde Kamu İhale Kanununu 6 kez daha değiştirdi.
6. **4875-** DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR KANUNU Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu Yürürlükten kaldırılmakta, doğrudan yabancı yatırımların özendirilmesine yabancı yatırımcıların haklarının korunması, yabancı yatırımların artırılmasına ilişkin esaslar düzenlenmektedir.
7. **4971-** BAZI KANUNLARDA VE MİLLİ PİYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KURULUŞ VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN Özelleştirme kapsamında bulunan kuruluşların özelleştirilmesi, kapatılması ve tasfiye edilmesi ile kapsamdaki kuruluşça istihdam fazlası olarak bildirilmesi hallerinde, bu kuruluşlarda 657 sayılı Kanuna tabi olarak çalışan personelin, sözleşmeli ve kapsam dışı personelin diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakliyle ilgili hususlar yeniden düzenlenmiştir.

2.YASAMA YILI

8. **4999-ORMAN KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN** Orman sınırları içinde veya bitişiğinde tapulu, orman sınırları dışında ise her türlü tasarruf belgeleri ile özel mülkiyette bulunan kızıl ağaçlıklar ile aşılı kestaneliklerin orman vasfından çıkarılması öngörülmektedir.
9. **5018- KAMU MALİ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU** Bütçenin kapsamı genişletilmekte, bütçe hazırlama ve uygulama süreci değiştirilmekte ve mali yönetimde iç kontrol ve iç denetim sistemi oluşturulmaktadır.
10. **5020- BANKALAR KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN**(Bk: 25)
11. **5021- MEVDUAT KABUL ETME İZİNİ KALDIRILAN TÜRKİYE İMAR BANKASI TÜRK ANONİM ŞİRKETİ HAKKINDA TESİS EDİLECEK BAZI İŞLEMLER HAKKINDA KANUN** Kıyı bankalarında yer alan hesapların bankanın yurtiçi şubelerine aktarılması nedeniyle anılan bankanın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırıldığı tarihten geriye doğru bir aylık bir süre getirilmesi suretiyle bir aylık süre içinde aktarılan hesaplar tasarruf mevduatı sigorta fonu kapsamı dışında bırakılmıştır.
12. **5072- DERNEK VE VAKIFLARIN KAMU KURUM VE KURULUŞLARI İLE İLİŞKİLERİNE DAİR KANUN** Dernek ve vakıfların, kamu kurum ve kuruluşlarının ismini alamayacağı, bu kurum ve kuruluşların hizmet binaları ve müstemilatı içinde faaliyet gösteremeyeceği ve bu kuruluşlara ait araç ve gereci kullanamayacağı, dernek ve vakıfların kamu kurum ve kuruluşlarının sundukları hizmetlerle ilgili olarak gerçek ve tüzel kişilerden ücret, bağış, katkı payı ve benzeri adlar altında herhangi bir karşılık alamayacağı hükme bağlanmıştır.
13. **5146- KOOPERATİFLER KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN** 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 1' inci ve 9' uncu maddelerinde değişiklik yapılarak şirket, sendika, vakıf gibi tüzel kişilerin de kooperatiflere ortak olması sağlanmaktadır.
14. **5148- ÖZELLEŞTİRME UYGULAMALARININ DÜZENLENMESİNE VE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERLE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN İLE KAMU İHALE KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN** Özelleştirme çerçevesinde her türlü danışmanlık hizmet alınımının Kamu İhale Kanunu kapsamından çıkarılması ve özelleştirme kapsamında yapılacak danışmanlık hizmet alımlarında uygulanacak ihale esas ve usullerinin Kamu İhale Kurumunun uygun görüşü çerçevesinde İdarece çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenmesi öngörülmektedir.
15. **5176- KAMU GÖREVLİLERİ ETİK KURULU KURULMASI VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN** Kamu görevlilerinin uymaları gereken etik davranış ilkelerini belirlemek ve uygulamayı gözetmek üzere Kamu Görevlileri Etik Kurulunun kuruluş, görev ve çalışma usul ve esasları öngörülmektedir.
16. **5177- MADEN KANUNU VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN** Orman, ağaçlandırma alanları, özel koruma bölgeleri, milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtı, tabiatı koruma alanı, tarım, mera, sit alanları, su havzaları, kıyı alanları ve sahil şeritleri, karasuları, turizm bölgeleri, alanları ve merkezleri ile kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri, askerî yasak bölgeler ve imar alanları ile mücavir alanlar madencilik faaliyetlerine açılmıştır.
17. **5178- MERA KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN** Yerleşim yeri olarak işgal edilerek mera olma vasfı bozulan bazı araziler için Mera Kanunu hükümlerinin uygulanmasına son verilmekte; işgalcilerin lehine, belli bir bedel karşılığı açılan davalardan vazgeçilmesi ve Hazine lehine alınmış mahkeme kararlarının uygulanmaması öngörülmektedir.
18. **5179- GIDALARIN ÜRETİMİ, TÜKETİMİ VE DENETLENMESİNE DAİR KANUN** Gıda maddelerinin üretiminde kullanılan her türlü ham ve yardımcı maddeler mamul ve yarı mamul gıda maddeleri ile yan ürünlerinin özelliklerinin tespit edilmesi, gıda maddeleri üreten işyerlerinin asgari

teknik ve hijyenik şartlarının belirlenmesi, denetimin yapılması ve gıda maddeleri ile ilgili hizmetlere dair esas ve usullerin belirlenmektedir.

19.5189- ÇEŞİTLİ KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN (TELEKOM) Ulusal yararların korunması amacıyla oluşturulan “imtiyazlı hisseye”, şirketin yönetimi ve faaliyetleri üzerinde tanınan denetim ve kontrol yetkisi sınırlandırılmakta, tekelleşmenin önlenmesi amacıyla Devlet’e tanınan hak ve ayrıcalık sona erdirilmekte, yabancı gerçek ve tüzel kişiler için Türk Telekomünikasyon A.Ş.’de (Türk Telekom) sahip olabilecekleri hisse konusunda sınırlama getiren ve karşılıklılık ilkesini öngören hüküm yasa metninden çıkarılmaktadır.

20.5192- ORMAN KANUNUNUN BAZI MADDELERİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN Savunma, ulaşım, enerji, haberleşme, su, atık su, petrol, doğalgaz, altyapı ve katı atık bertaraf tesislerinin; sanatoryum, baraj, gölet ve mezarlıkların; Devlete ait sağlık, eğitim ve spor tesislerinin ve bunlarla ilgili her türlü yer ve binanın Devlet ormanları üzerinde bulunması veya yapılmasında kamu yararı ve zaruret olması halinde, gerçek ve tüzel kişilere bedeli mukabilinde Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilmesi ve izin süresinin 49 yıldan fazla olmaması öngörülmektedir.

21.5217- ÖZEL GELİR VE ÖZEL ÖDENEKLERİN DÜZENLENMESİ İLE BAZI KANUN VE KHKLERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN Özel gelir, özel ödenek uygulamasına büyük ölçüde son verilmekte, özel gelirlerin bütçe geliri olarak kaydedilmesi ve harcamaların ilgili kurum bütçelerine konulacak ödeneklerle yapılması öngörülmektedir.

22.5225- KÜLTÜR YATIRIMLARI VE GİRİŞİMLERİNİ TEŞVİK KANUNU Kültürel ve sanatsal etkinliklerin ya da ürünlerin yapıldığı, üretildiği veya sergilendiği mekânlar ile kültürel ve sanatsal alanlara yönelik özel araştırma, eğitim veya uygulama merkezlerinin yapımı, onarımı veya işletilmesi, kültür varlıkları ile somut olmayan kültürel mirasın araştırılması, derlenmesi, belgelendirilmesi, arşivlenmesi, yayınlanması, eğitimi, öğretimi ve tanıtılması faaliyetleri teşvik kapsamına alınmakta, Bakanlık, teşvik kapsamında kültür yatırımı ve girişimleri için taşınmaz mal tahsis etmeye yetkili kılınmaktadır.

23.5227- KAMU YÖNETİMİNİN TEMEL İLKELERİ VE YENİDEN YAPILANDIRILMASI HAKKINDA KANUN Birkaç bakanlık hariç diğer tüm bakanlıkların taşra teşkilâtı ortadan kaldırılarak görev ve yetkiler yerel ve yerinden yönetim birimlerine verilmekte, merkezi yönetim özel yetkili, yerel yönetimler genel yetkili kılınmaktadır.

3.YASAMA YILI

24.5234- BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN 6183 sayılı Kanuna eklenen geçici madde ile: İktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları ile bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri, faaliyeti devam eden kamu bankaları, büyükşehir belediyeleri, belediyeler, il özel idareleri ve bunlara ait tüzel kişilerin veya bunlara bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşların, Devlete ait olan ve bu Kanun kapsamına giren borçlarına karşılık, mülkiyeti bu idarelere ait ve üzerinde herhangi bir takyidat bulunmayan taşınmazlarından genel bütçeye dahil daireler ve katma bütçeli idarelerce ihtiyaç duyulanlar ile 29.1.2004 tarihli ve 5084 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilecek olanlar, 4.1.2002 tarihli ve 4734 sayılı Kanunun 6 ncı maddesine göre oluşturulacak komisyon tarafından takdir edilecek değeri üzerinden, borçlu kurumun da uygun görüşü alınarak bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin Maliye Bakanlığınca satın alınabilmesi ve bu idarelerin satın alınan taşınmazlarının tapu işlemlerine esas olan ve yukarıda belirtilen şekilde tespit edilen değerine eşit tutarda Devlete ait olan ve bu Kanun kapsamına giren borçlarının terkin edilmesi hükme bağlanmıştır. **Ayrıca 32. maddedeki düzenlemeyle,** Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluşların kaynaklarından 10.12.2003 tarihli ve 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan idarelere proje karşılığı aktarılan hibe niteliğindeki tutarlar, ilgili idarelerin bütçelerine gelir kaydedilmeksizin özel hesaplarda izlenmesi öngörülmüştür. **Geçici madde 5’de getirilen düzenlemeyle:** Haydarpaşa Limanı olarak kullanılan taşınmazları, üzerindeki muhdesatı ile

birlikte ödenmiş sermayesine ilave edilmek üzere, Ulaştırma Bakanlığının ilgili kuruluşu olan Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğüne bedelsiz olarak devretmeye Maliye Bakanı yetkili kılınmıştır

25.5273- ARSA OFİSİ KANUNU VE TOPLU KONUT KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI İLE ARSA OFİSİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN KALDIRILMASI HAKKINDA KANUN Arsa Ofisi Genel Müdürlüğünün kaldırılarak, Arsa Ofisi Kanununda öngörülen görev ve yetkilerin Toplu Konut İdaresi Başkanlığına devredilmesi öngörülmektedir.

26.5283- BAZI KAMU KURUM VE KURULUŞLARINA AİT SAĞLIK BİRİMLERİNİN SAĞLIK BAKANLIĞINA DEVREDİLEMESİNE DAİR KANUN Türkiye Büyük Millet Meclisi, Cumhurbaşkanlığı, Yüksek Mahkemeler, Türk Silahlı Kuvvetleri, Üniversiteler, Mahalli İdareler ve Mazbut vakıflara ait sağlık birimleri ile Gençlik ve Spor Müdürlüğüne ait sporcu eğitim ve sağlık merkezleri hariç olmak üzere, bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşları ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait kurum tabipliği dışındaki hastane ve sağlık merkezleri Sağlık Bakanlığına devredilmektedir.

27.5286- KÖY HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN KALDIRILMASI VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü kaldırılmakta, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görev ve yetkilerinin İstanbul ve Kocaeli İllerinde Büyükşehir Belediyelerine, diğer illerde il özel idarelerine devredilmesi öngörülmektedir.

28.5335- BAZI KANUN VE KHK'LERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN **Kanunun 32. maddesi ile getirilen düzenleme ile:** T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü mülkiyetindeki işletmecilik fazlası taşınmazların satılarak veya devredilerek satış veya devir bedellerinin yeni demiryolu inşaatı ve mevcut demiryollarının bakım ve onarımı ile iyileştirilmesinde kullanılması kaydıyla, taşınmazların satış veya devrine T.C. Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü Yönetim Kurulu yetkili kılınmış, Özelleştirme Yüksek Kurulunca özelleştirme programına alınan Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları (TCDD) İşletmesi Genel Müdürlüğü kullanımındaki liman sahaları içinde kalan Hazineye ait taşınmazların, talep edilmesi halinde bedelsiz olarak TCDD Genel Müdürlüğüne devredilmesi, Devri mümkün olmayan taşınmazlar ile liman sahasında kalan Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerde TCDD Genel Müdürlüğü lehine bedelsiz olarak 49 yıllığına sınırlı ayni hak tesisine veya bedelsiz kullanma izni verilmesine Maliye Bakanlığı yetkili kılınmıştır.

29.5333- 5345- GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN Gelir İdaresi Başkanlığının merkez ve taşra teşkilatlarından oluşması ve teşkilat yapısının başkanlık ve bölge başkanlıklarından oluşan iki kademeli bir yapı üzerine kurulması öngörülmektedir.

30. 5317-5354- BANKALAR KANUNU İLE RADYO VE TELEVİZYONLARIN KURULUŞ VE YAYINLARI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN Ulusal radyo ve televizyon yayın kuruluşlarının dörtte birinde yabancı gerçek ve tüzel kişilerin sahip olacakları payın yüzde yüz oranına çıkmasına, diğerlerinde % 50'ye ulaşmasına olanak sağlayan ve böylece bu alana yabancıların egemen olmasının yolunu açılmaktadır.

31.5373- RADYO VE TELEVİZYONLARIN KURULUŞ VE YAYINLARI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun oluşumu yeniden belirlenmekte ve Üst Kurul Üyelerinin Siyasi Parti Gruplarının gösterdiği adaylar arasından siyasi partilere kontenjan tanınarak Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilmesine olanak sağlamaktadır.

32.5387-5411 BANKACILIK KANUNU 4389 sayılı Bankalar Kanunu 18. 6. 1999 tarihinde yasalaştırılmış ve daha BDDK faaliyete başlamadan 19. 12. 1999 tarih ve 4491 sayılı Yasa ile bazı hükümleri değiştirilmiştir. Söz konusu Yasa, daha sonra **4672, 4743, 4969, 5020, 5021, 5189, 5228 ve 5354** sayılı yasalarla birlikte 9 kez değişmiştir. Bu yasalarla kamu bankalarının yeniden yapılandırılması ve özelleştirilmesi, Bankacılık sisteminin yeniden sermayelendirilmesi, TMSF'ye devralma yöntemiyle sorunlu bankaların hızlı ve etkin bir şekilde sistem dışına çıkarılması, düzenleme

ve denetleme çerçevesinin iyileştirilmesi amaçlanmıştır. 5411 sayılı yasa ile katılım bankaları olarak tanımlanan finans kuruluşları ile mevduat bankaları aynı mevzuat kapsamında “banka” olarak tanımlanmakta, ancak, katılım bankalarına “finansal kiralama” işlemleri yapma hakkı saklı tutulurken, halen bu işi bağlı şirketler üzerinden yapmakta olan mevduat bankalarına bu olanak tanınmamaktadır.

33.5394- TÜRKİYE İSTATİSTİK KANUNU DİE, TÜİK’e dönüştürülmekte, bu Kurum İstatistik Konseyi ile Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığından oluşturulmakta, Türkiye’deki resmi istatistiklerin bu Kurum tarafından üretilip, dağıtılıp, yayınlanması öngörülmektedir.

34.5433-5436- KAMU MALİ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN 5018 sayılı Kanununun 9 maddesi tamamen, 27 maddesi kısmen değiştirilmekte, 11 maddesine ek hükümler konulmakta, 12 maddesi hükmü veya bazı fıkra hükümleri yürürlükten kaldırılmakta ve ekli cetvellerde de değişiklik yapılmak suretiyle Toplu Konut İdaresi (TOKİ), TRT ve TMSF bu kanuna ekli listelerden çıkarılarak bütçe prosedürü dışına çıkarılmaktadır.

4.YASAMA YILI

35.5444- TAPU KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN Tapu kanununun 4916 sayılı kanunla değiştirilen yabancıların Türkiye’de taşınmaz mal edinmelerine imkan veren 35 inci maddesinin Anayasa Mahkemesince iptali üzerine, yeni düzenlemeler yapılmaktadır.

36.5449- KALKINMA AJANSLARININ KURULUŞU, KOORDİNASYONU VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN Kalkınma ajansları Türkiye’nin istatistik bölge düzeyi (Düzey2) esas alınmak suretiyle 26 bölgede kurulmaktadır.

37.5452- MALİYE BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN Devletin gelir ve vergi politikalarının oluşturulması, ilgili Kanun, Kararname, Tüzük ve Yönetmelikler ile gelir bütçesinin hazırlanması, uluslararası vergi ilişkilerinin yürütülmesi gibi görevleri yerine getirmek üzere Maliye Bakanlığının merkez teşkilatına bağlı bir ana hizmet birimi olarak Gelir politikaları Genel Müdürlüğü’nün kurulması öngörülmektedir.

38.5521- KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU KANUNU İdarenin işleyişi ile ilgili şikayetleri incelemek ve önerilerde bulunmak üzere Kamu Denetçiliği Kurumunun oluşturulması ve ülke düzeyinde faaliyet göstermesi öngörülmektedir.

39.5523- TÜRKİYE YATIRIM DESTEK VE TANITIM AJANSI KURULMASI HAKKINDA KANUN Türkiye’de yatırım yapılmasını özendirmeye yönelik yatırım destek ve tanıtım stratejilerinin belirlenmesi ve uygulanması amacıyla kurulan, Başbakanlığa bağlı kamu tüzel kişiliği haiz, idari ve mali özerkliğe sahip Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansının görev, yetki ve teşkilatının düzenlenmesi öngörülmektedir.

40.5535- BÜTÇE KANUNLARINDA YER ALAN BAZI HÜKÜMLERİN İLGİLİ KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERE EKLENMESİ VE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN Kanununun 17. maddesi ile, 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna “Geçici Madde 10” un eklenmesi öngörülmektedir. Maddeye göre: TCDD’nin yatırım programında yer alan projelere sağlanmış ve sağlanacak olan krediler için Hazinesinin kredi sağlaması ve bunları TCDD’ye karşılıksız olarak tahsis etmesi için Bakanlar Kurulu yetkili kılınmaktadır. Bu kullanımların 4749 sayılı yasanın dış borç kullanımlarının bütçeleştirilmesi ve karşılığında yatırım harcaması gösterilmesi konusundaki 14. madde hükümlerinden muaf tutulması öngörülmektedir.

41.5539- YAP-İŞLET MODELİ İLE ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİM TESİSLERİNİN KURULMASI VE İŞLETİLMESİ İLE ENERJİ SATIŞININ DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN Yap-İşlet Modeli ile Elektrik Enerjisi Üretim Tesislerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışının Düzenlenmesi amacıyla akdedilecek sözleşmelerin özel hukuk sözleşmesi olarak yapılmasına imkan tanınmaktadır.

Tablo 2 : Sağlık ve Sosyal Güvenlik ile ilgili yasalar

1.YASAMA YILI

1. **4784-** SOSYAL SİGORTALAR KANUNU, TARIM İŞÇİLERİ SOSYAL SİGORTALAR KANUNU, ESNAF VE SANATKARLAR VE DİĞER BAĞIMSIZ ÇALIŞANLAR SOSYAL SİGORTALAR KURUMU KANUNU İLE TARIMDA KENDİ ADINA VE HESABINA ÇALIŞANLAR SOSYAL SİGORTALAR KANUNUNA GÖRE GELİR VEYA AYLIK ALMAKTA OLANLARA SOSYAL DESTEK ÖDEMESİ YAPILMASI HAKKINDA KANUN 506, 2925, 1479 ve 2926 sayılı Kanunlara göre gelir veya aylık almakta olanlara "Sosyal destek ödemesi" adı altında 75-100 milyon ilave ödeme yapılması öngörülmektedir.
2. **4827-4839-** TÜRKİYE CUMHURİYETİ EMEKLİ SANDIĞI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN Emekli Sandığı iştirakçilerinin 65 olan emeklilik yaşı, 61 yaşa indirilmektedir.
3. **4860-** 190 SAYILI GENEL KADRO VE USULÜ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN EKİ CETVELLERİN SAĞLIK BAKANLIĞINA AİT BÖLÜMÜNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN Sağlık Bakanlığının taşra teşkilatında kullanılmak üzere 11.200 adet tabip kadrosu ihdas edilmektedir.
4. **4905-** DEVLET MEMURLARI KANUNU İLE TÜRKİYE CUMHURİYETİ EMEKLİ SANDIĞI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN Devlet memurları ile bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinin ve emekli dul ve yetimlerin özel sağlık kuruluşlarından faydalanmaları öngörülmektedir.
5. **4919-** TÜRKİYE CUMHURİYETİ EMEKLİ SANDIĞI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN 61 yaşta emeklilik yeniden düzenlenmektedir.
6. **4924-** ELEMEN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN YERLERDE SÖZLEŞMELİ SAĞLIK PERSONELİ ÇALIŞTIRILMASI İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN Eleman temininde güçlük çekilen yerlerde ve hizmet dallarında Sağlık Bakanlığı tarafından hizmet akdi ile sözleşmeli olarak istihdam edilecek ve işçi sayılmayan sağlık personelinin hizmet şartları, nitelikleri, işe alınma ve işine son verilme halleri, görev ve yetkileri, hak yükümlülük ve sorumlulukları, ücret ve diğer ödemeleri ile özlük işleri düzenlenmektedir. Ayrıca sağlık Hizmetleri Sınıfına mensup personel tarafından yerine getirilmesi gereken hizmetlerin, lüzumu halinde bedeli döner sermaye gelirlerinden ödenmek kaydıyla, Bakanlıkça tespit edilecek esas ve usullere göre hizmet satın alınması yoluyla gördürülebilmesi hükme bağlandı
7. **4947-** SOSYAL GÜVENLİK KURUMU TEŞKİLATI KANUNU Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bağlı olarak Sosyal Güvenlik Kurumu kurulmaktadır.
8. **4958-** SOSYAL SİGORTALAR KURUMU KANUNU SSK, Bağ-Kur ve Türkiye İş Kurumu'nun tek bir çatı altında birleştirilerek, bu kurumlar arasında norm ve standart birliği ile koordinasyonu sağlamak amacıyla Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bağlı olarak Sosyal Güvenlik Kurumu oluşturulmuştur.

2.YASAMA YILI

9. **5073-** SOSYAL SİGORTALAR KANUNU, TARIM İŞÇİLERİ SOSYAL SİGORTALAR KANUNU, ESNAF VE SANATKARLAR VE DİĞER BAĞIMSIZ ÇALIŞANLAR SOSYAL SİGORTALAR KURUMU KANUNU İLE TARIMDA KENDİ ADINA VE HESABINA ÇALIŞANLAR SOSYAL SİGORTALAR KANUNUNA GÖRE GELİR VEYA AYLIK ALMAKTA OLANLARIN GELİR VE AYLIKLARINDA ARTIŞ VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN Bu kanunlara göre gelir ve aylık alanlara, Ocak ayı ödeme döneminden itibaren % 10 oranında, 2004 yılı Temmuz ayı ödeme döneminden itibaren bir önceki aya göre % 10 oranında artış yapılması öngörülmektedir. Emekli Aylığı Alanlardan çalışmaya başlayanların aylıklarından %10 oranında Sosyal Güvenlik Destek Primi kesilmesi hükme bağlanmıştır.

10.5220- SAĞLIK HİZMETLERİ TEMEL KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINDA DAİR KANUN Sağlık Bakanlığına tahsisli Hazine mülkiyetindeki taşınmazlar ile Sağlık Bakanlığı kullanımında bulunan diğer taşınmazlardan gerekli görülenlerin, mülkiyetinin Hazineye bedelsiz devrinden sonra; Sağlık Bakanlığı ile mutabık kalınarak tahsislerini kaldırmaya ve 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununun 24 üncü maddesine bağlı olmaksızın satmaya Maliye Bakanı yetkili kılınmakta ve satış bedellerinin sağlık kurum ve kuruluşları yapımı, onarımı ve donatımı ile tıbbi araç ve gereçlerin alımında kullanılmak üzere Sağlık Bakanlığı bütçesine ödenek kaydı öngörülmektedir.

11.5222- ÖDEME GÜCÜ OLMAYAN VATANDAŞLARIN TEDAVİ GİDERLERİNİN YEŞİL KART VERİLEREK DEVLET TARAFINDAN KARŞILANMASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN Ayakta tedavi ve ilaç bedelleri ile Yeşil Kart hamili anne ve/veya babanın yeni doğan bebeğinin tedavi giderleri 3816 sayılı Kanun kapsamına alınmaktadır.

3.YASAMA YILI

12.5258- AİLE HEKİMLİĞİ PİLOT UYGULAMASI HAKKINDA KANUN Sağlık Ocaklarında çalışan doktorlar yerine Genel Sağlık Sigortası sistemine uygun aile hekimliği için pilot uygulama yapmak üzere sözleşmeli aile hekimi çalıştırma ile ilgili kurallar düzenlenmektedir.

13.5264- SOSYAL SİGORTALAR KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN Sigortalının yalnız kendisinin faydalanabildiği yurt dışı tedavi imkanından sigortalının eş, çocuk, ana ve babası, Kurumdan sürekli iş göremezlik geliri, malullük veya yaşlılık aylığı alan kimselerin kendileri, eş, çocuk, ana ve babası ile hak sahibi olarak gelir veya aylık almakta olan eş, çocuk, ana ve babanın da yurt dışı tedavi imkanından yararlanabilmesi öngörülmektedir.

14.5282- SOSYAL SİGORTALAR KANUNU, TARIM İŞÇİLERİ SOSYAL SİGORTALAR KANUNU, ESNAF VE SANATKARLAR VE DİĞER BAĞIMSIZ ÇALIŞANLAR SOSYAL SİGORTALAR KURUMU KANUNU İLE TARIMDA KENDİ ADINA VE HESABINA ÇALIŞANLAR SOSYAL SİGORTALAR KANUNU KAPSAMINDA ÖDENEN GELİR VE AYLIKLARDA 2005 YILINDA YAPILACAK ARTIŞLAR HAKKINDA KANUN Sosyal Sigortalar Kanunu, Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu'na göre ödenen gelir ve aylıkların 2005 yılı Ocak ayında % 6, Temmuz ayında ise bir önceki aya göre %6 oranında artırılarak ödenmesi, ayrıca Bağ-Kur sigortalılarının 2005 yılında ödeyecekleri primlerin % 10 oranında artırılması öngörülmektedir.

15.5371- SAĞLIK HİZMETLERİ TEMEL KANUNU, SAĞLIK PERSONELİNİN TAZMİNAT VE ÇALIŞMA ESASLARINA DAİR KANUN, DEVLET MEMURLARI KANUNU VE TABABET VE ŞUABATI SAN'ATLARININ TARZI İCRASINA DAİR KANUN İLE SAĞLIK BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN 4924 sayılı Kanun ile emsallerine göre daha yüksek ücret ödenmek suretiyle sözleşmeli statüde sağlık personeli çalıştırılması öngörülerek 2514 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmış ve zorunlu çalıştırma uygulamasına son verilmiştir. Ancak, özendirilerek gönüllü çalıştırma esasına dayanan 4924 sayılı Kanunun yaklaşık iki yıllık uygulamasında, uzman ve pratisyen hekim istihdamında istenen sonuç elde edilememiş ve ihtiyaç karşılanamamıştır. İhtiyaç duyulan uzman ve pratisyen tabip istihdamını sağlamak üzere Devlet hizmeti yükümlülüğü getirilmektedir.

16.5389- BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN 31.12.2000 tarihine kadar sözleşmeli eczanelerce SSK'ya ibraz edilen sağlık sigortası uygulamasına ilişkin reçetelerin her eczane ve her yıl için % 5 oranından az % 10 oranından çok olmamak üzere Kurumca örnekleme suretiyle kontrol edilmesi, kontrol sonucunda fatura ve reçetelerinde usulsüzlük tespit edilmeyen eczanelerin bu döneme ilişkin reçetelerinin tamamı imha edilmesi hükme bağlanmaktadır.

17.5396- SAĞLIK HİZMETLERİ TEMEL KANUNUNA BİR EK MADDE EKLENMESİ HAKKINDA KANUN Yapılmasının gerekli olduğuna Yüksek Planlama Kurulu tarafından karar verilen sağlık tesisleri Sağlık Bakanlığınca verilecek ön proje ve belirlenecek temel standartlar çerçevesinde, ihale ile belirlenecek gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine, 49 yılı geçmemek şartıyla belirli süre ve bedel üzerinden kiralama karşılığı yaptırılabilmesine ve bu amaçla Maliye Bakanlığınca girişimcilere bedelsiz arsa veya arazi tahsis edilebilmesine olanak sağlanmaktadır.

4.YASAMA YILI

- 18.5382- 5413-** ELEMEN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN YERLERDE SÖZLEŞMELİ SAĞLIK PERSONELİ ÇALIŞTIRILMASI İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN SAĞLIK HİZMETLERİ TEMEL KANUNU VE SAĞLIK BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN Sözleşmeli personelin istihdamı konusunda bir takım düzenlemeler yapılmakta ve eğitim ve araştırma hastanelerindeki klinik şefliği ve şef yardımcılıklarına atamaların Bakan'ın öznel değerlendirmelerine ve mutlak takdirine bırakılmaktadır.
- 19.5443-** KÖY KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN Geçici köy korucuları ile bunların eşleri, bakmakla yükümlü oldukları anne, baba ve çocuklarının muayene, tetkik ve tedavilerinin, 3816 sayılı Kanunda belirtilen şartlara bakılmaksızın, anılan Kanun esaslarına göre yeşil kart verilerek sağlanması öngörülmektedir.
- 20.5454-** T.C. EMEKLİ SANDIĞI, SOSYAL SİGORTALAR KURUMU VE BAĞ-KUR'DAN AYLIK VEYA GELİR ALMAKTA OLANLARA EK ÖDEME YAPILMASI İLE SOSYAL SİGORTALAR KURUMU VE BAĞ-KUR'DAN AYLIK VEYA GELİR ALMAKTA OLANLARA ÖDENEN GELİR VE AYLIKLARDA 2006 YILINDA YAPILACAK ARTIŞLAR VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ve BAĞ-KUR'dan aylık veya gelir almakta olanların aylıklarına % 4 oranında "ek ödeme" yapılmakta, Sosyal Sigortalar Kurumu ve BAĞ-KUR'dan aylık veya gelir almakta olanlara ödenen gelir ve aylıklarda 2006 Yılı'nın birinci ve ikinci yarısında %3 oranında artırılmakta, Vergi İadesi Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmaktadır.
- 21.5458-** SOSYAL GÜVENLİK PRİMALACAKLARININ YENİDEN YAPILANDIRILMASI VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN 2000 ve 2001 yıllarında yaşanan ekonomik krizler sebebiyle işyeri sahiplerinin, işletmelerin, işverenlerin uğradıkları mağduriyetin belirli ölçülerde giderilmesi, sosyal güvenlik kurumlarına ödemeleri gereken prim borçlarının ödenebilir seviyeye getirilmesi, sosyal güvenlik kurumlarının birikmiş alacaklarının tahsil edilmesi,yeni borç birikimlerinin önüne geçilmesi ve sosyal güvenlik prim alacaklarının tahsilinde kurumların daha etkin takip yapabilmelerine imkan tanınması öngörülmektedir.
- 22.5471-** SAĞLIK BAKANLIĞINA BAĞLI SAĞLIK KURUMLARI İLE ESENLENDİRME (REHABİLİTASYON) TESİSLERİNE VERİLECEK DÖNER SERMAYE HAKKINDA KANUN İLE 2006 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık kurum ve kuruluşlarındaki personele, personelin kuruma sağladığı fiili katkı ve bu katkıya dayalı ölçülebilir performans esası dikkate alınarak döner sermayeden yapılan ödemeler süreklilik arz etmesi için ilgili Kanununa taşınmakta, Bakanlık merkez teşkilatında çalışan personeline ek ödemeden yararlanması sağlanmakta ve Sosyal Sigortalar Kurumu Başkanlığı ve Bağ-Kur Genel Müdürlüğü ile 3816 sayılı Kanun kapsamında bulunanlar için Sağlık Bakanlığına bağlı tüm sağlık kurum ve kuruluşlarından alınan tedavi hizmetlerinden bedeli ödenmemiş olanların tamamı, 31/12/2004 tarihine çekilmektedir. (2006 yılı Bütçe Kanununun 31/c maddesine göre tarih. 31.12.2005 idi)
- 23.5487- 5502-** SOSYAL GÜVENLİK KURUMU KANUNU Sosyal güvenlik sistemi tek çatı altında toplanmakta, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının; Sosyal Güvenlik Yüksek Danışma Kurulu, Yönetim Kurulu ve Başkanlık Organları (Sosyal Sigortalar Genel Müdürlüğü, Genel Sağlık Sigortası Genel Müdürlüğü, Primsiz Ödemeler Genel Müdürlüğü ve Hizmet Sunumu Genel Müdürlüğü) ile danışma ve yardımcı hizmet birimlerinden oluşması, Kurumun merkezi Ankara'da olmak üzere idare ve mali açıdan özerk, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının ilgili kuruluşu olarak hizmet vermesi öngörülmektedir.
- 24.5489-5510-**SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU Tek bir emeklilik sistemi tek bir sağlık sistemi, tek bir sosyal yardım sistemi ve bu yapıyı yürütmek üzere tek bir kurumsal yapı öngörülmekte, emeklilik yaşı, aylık bağlama oranı, aylıkların hesaplanması gibi konularda yeni düzenlemeler getirilmektedir.

Tablo 3: Milli Eğitim ile ilgili yasalar

2.YASAMA YILI

1. **4842 VE 4962 SAYILI KANUNLARLA** yapılan değişiklikler ile, kamu idare ve müesseselerine bağışlanan okul, sağlık tesisi ve yüz yatak (kalkınmada öncelikli yörelerde elli yatak) kapasitesinden az olmamak üzere öğrenci yurdu inşaatı dolayısıyla yapılan harcamalar veya bu tesislerin inşaatı için bu kuruluşlara yapılan her türlü bağış ve yardımlar ile mevcut tesislerin faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için yapılan her türlü nakdi ve aynı bağış ve yardımların tamamının, belirti bir oran ile sınırlı olmaksızın, yıllık beyanname ile bildirilecek gelirlerden indirilebilmesine imkan sağlanmıştır
2. **5001-5016-TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNİK ARAŞTIRMA KURUMU KURULMASI HAKKINDA KANUNA BİR GEÇİCİ MADDE EKLENMESİ HAKKINDA KANUN** Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Bilim Kurulu üyeliklerine; bir defaya mahsus olmak üzere Başbakan tarafından atama yapılması, Kurum Başkanının Başbakanın teklifi üzerine Cumhurbaşkanı tarafından atanması öngörülmektedir.
3. **5002- İLKÖĞRETİM VE EĞİTİM KANUNU İLE ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN** Özel sektörün eğitime yatırım yapmasını kolaylaştırıcı mahiyette düzenlemeler öngörülmektedir.
4. **4962- 5005- MİLLİ EĞİTİM TEMEL KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN** Maddî imkânlardan yoksun başarılı öğrencilerin en yüksek eğitim kademelerine kadar öğrenim görmelerini sağlamak amacıyla parasız yatılılık, burs, kredi ve ücreti Milli Eğitim Bakanlığınca karşılanmak kaydıyla özel öğretim kurumlarında öğrenim görmeleri sağlayan düzenleme Cumhurbaşkanının vetosundan sonra yasa metninden çıkarılmıştır. Yasanın diğer düzenlemelerinde, Milli Eğitim Bakanlığına tahsisli olan mülkiyeti Hazineye ait taşınmazlar ile Bakanlığın kullanımındaki mülkiyeti İl Tüzel Kişiliği veya Köy Tüzel Kişiliğine ait taşınmazlardan gerekli görülenlerin satılması, ders kitabı dışındaki diğer kitap ve eğitim araçlarının okullarda kullanımı konusu yeniden düzenlenmektedir
5. **5079- ÖĞRETMEN VE EĞİTİM UZMANI YETİŞTİREN YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA PARASIZ YATILI VEYA BURLU ÖĞRENCİ OKUTMA VE BUNLARA YAPILACAK SOSYAL YARDIMLARA İLİŞKİN KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN** Parasız yatılı öğrencilerin belirlenecek miktarda kitap, kırtasiye ve diğer eğitim giderlerinin Bakanlıkça karşılanması öngörülmekte ve öğretmen ve eğitim uzmanı yetiştiren yükseköğretim kurumlarında parasız yatılı veya burslu olarak okutulacak öğrencilerde aranacak şartlar ile kontenjanların tespit ve dağıtımı ile ilgili yönetmelik maddesinden "sağlık giderlerinin karşılanması" ifadesi çıkarılmaktadır.
6. **5102- YÜKSEK ÖĞRENİM ÖĞRENCİLERİNE BURS KREDİ VERİLMESİNE İLİŞKİN KANUN** Kamu kurum ve kuruluşları tarafından yüksek öğrenim öğrencilerine verilmekte olan burs, kredi ve her türlü nakdi yardımlara ilişkin ödemelerin bu kuruluşlar tarafından yapılmayacağı, burs ve kredilerin sadece Yüksek öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu tarafından verileceği, belediyeler tarafından yapılan yardımlarla ilgili bilgilerin üçer aylık dönemler itibarıyla Yüksek öğrenim ve Kredi Yurtlar Kurumuna iletileceği hükme bağlanmıştır.
7. **5171- YÜKSEKÖĞRETİM KANUNU VE YÜKSEK ÖĞRETİM PERSONEL KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN** İmam Hatip Liselerini bitirenlerin genel liseleri bitirenler gibi yükseköğretim hakkından yararlanması sağlanmakta, Yükseköğretim Genel Kurulu ile Yükseköğretim Yürütme Kurulu'nun Başkan ve üyelerinin, bu Yasa'nın yürürlüğe girdiği günde, görevlerinin sona ereceği kuralı getirilmektedir
8. **5204- MİLLİ EĞİTİM TEMEL KANUNU VE DEVLET MEMURLARI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN** Öğretmenlik mesleği; öğretmen, uzman öğretmen ve başöğretmen olarak üç kariyer basamağına ayrılmakta ve en yüksek devlet memuru aylığının uzman öğretmenler bakımından % 20 sini, başöğretmenlere ise % 40 ını aşmayacak şekilde ek "Eğitim, Öğretim Tazminatı" verilmesi öngörülmektedir.

3.YASAMA YILI

9. 5257- MİLLÎ EĞİTİM TEMEL KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN Okul aile birliklerinin bağış kabul etmesi, sosyal, kültürel etkinlikler ve kampanyalar düzenleyerek maddi katkı sağlanması, okullarda bulunan kantin, açık alan, salon ve benzeri yerlerin ihale mevzuatı çerçevesinde işletilebilmesine olanak sağlanmaktadır.

10.5344- 5376- TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNİK ARAŞTIRMA KURUMU KURULMASI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TÜBİTAK Bilim Kurulu üyelerinin atama yetkisi, vesayet sınırlarını aşacak biçimde doğrudan Başbakan'a verilmektedir.

4.YASAMA YILI

11. 5447-5467- YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI TEŞKİLATI KANUNU, YÜKSEKÖĞRETİM KANUNU, KAMU MALİ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU, TELSİZ KANUNU İLE 78 VE 190 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN Bu Kanunla kurulan üniversitelerin kurucu rektörlerinin iki yıl için, Milli Eğitim Bakanı ve Başbakanın önereceği üç isim arasından Cumhurbaşkanınca atanması öngörülmektedir.

12.5450- KAMU KURUM VE KURULUŞLARINA BAĞLI OKULLARIN MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA DEVREDİLMESİ İLE BAZI KANUNLARDA VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN Türk Silahlı Kuvvetleri ve Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı okullar hariç olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarına bağlı okullar ile bu okulların personelinin, bünyelerindeki döner sermaye işletmelerinin, motorlu taşıtlar dahil taşınır ve taşınmaz malların ve bunlara ait bütçe ödeneklerinin Milli Eğitim Bakanlığına devredilmesi öngörülmektedir.

13.5473 - DEĞİŞİK ADLAR ALTINDA İLAVE ÖDEMESİ BULUNMAYAN MEMURLARA VE SÖZLEŞMELİ PERSONELE EK ÖDEME YAPILMASI İLE BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) bendinde değişiklik yapıldı. Yapılan değişiklikle, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı eğitim kurumlarında öğretmen ihtiyacının kadrolu öğretmenlerce karşılanmadığı durumlarda sözleşmeli öğretmen istihdamına imkan sağlandı.

TABLO 4 : Yerel Yönetim ile ilgili yasalar

1.YASAMA YILI

1. **4916- ÇEŞİTLİ KANUNLARDA VE MALİYE BAKANLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KHK'DE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 5.maddesi değiştirilerek:** Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısımdan öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla % 10'unun, ilgili belediyelerin 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılması, kalan kısımdan ise ilgili belediyeye % 30, varsa büyükşehir belediyesine % 10 oranında pay verilmesi ve belediye mücavir alan sınırları dışındaki köylerde bulunan Hazine taşınmazlarının satış bedellerinin tahsil edilen kısımdan, % 25 oranında; dörtte biri ilgili köy tüzel kişiliğine ödenmek ve kalanı diğer köylere götürülecek hizmetlerde kullanılmak üzere, il özel idarelerine pay verilmesi öngörülmektedir. Ayrıca, belediye ve mücavir alan sınırları içinde olup Bakanlıkça tespit edilecek alanlarda bulunan, Hazineye ait taşınmazlardan, 31.12.2000 tarihinden önce üzerinde yapılanma olanların; öncelikle yapı sahipleri ile bunların kanunî veya akdi haleflerine satılmak ya da genel hükümlere göre değerlendirilmek üzere ilgili belediyelere bedelsiz olarak devredilmesi ve bu taşınmazların belediyelerce öncelikle talepleri üzerine yapı sahipleri ile bunların kanunî veya akdi haleflerine, rayiç bedel üzerinden doğrudan satılması hükme bağlanmaktadır. **167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının sonuna:** "Bu miktarı aşan sular ile sulama, kullanma ve işlenerek veya doğal haliyle içme suyu olarak satılmak üzere çıkarılan yeraltı suları, Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerdeki kaynak suları, 2886 sayılı Kanun hükümlerine uyularak il özel idarelerince kiraya verilir. Tahsil edilen kira gelirinden; yer altı veya kaynak suyunun çıktığı yer, köy sınırları içinde ise o yerdeki köy tüzel kişiliğine %15, belediye sınırları içinde ise ilgili belediyeye % 25 oranında pay verilir" cümlesi eklenmiştir. **4342 sayılı Mera Kanununun 9 uncu maddesine:** "Belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde bulunan, Devletin hüküm ve tasarrufu altında veya Hazinenin özel mülkiyetindeki arazilerin mera, yaylak ve kışlak olarak tespit ve tahdit çalışmalarından önce Maliye Bakanlığından izin alınır" fıkrası eklenmiştir.

2. **4969- BAZI KANUN VE KHK'DE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN** Milletvekilleri lojmanlarının satış bedellerinin tahsil edilen kısımlarından ilgili belediyeye % 2, büyükşehir belediyesine ise % 1 oranında pay verilmesi öngörülmektedir.

2.YASAMA YILI

3. **5006- İMAR KANUNU İLE İMAR VE GECEKONDU MEVZUATINA AYKIRI YAPILARA UYGULANACAK BAZI İŞLEMLER VE 6785 SAYILI İMAR KANUNUNUN BİR MADDESİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN** Arsa düzenleme ortaklık payı % 35'ten % 40'a yükseltilmekte, imar planlarında veya ıslah planlarında kamuya ayrılan alanlarda kalan ve imar uygulamasında imar haklarını alan gecekondu ve yapı sahiplerine mülkiyetleri altında bulunan yapılarını belediye sınırları içerisinde ilgili belediyelerin, belediye sınırları dışında valiliğin yazılı ihtarına üzerine otuz gün içinde yıkması ve yapının enkazını kaldırması zorunluluğu getirilmektedir. Yazılı ihtarına rağmen sahibince yıkılmayan veya enkazı kaldırılmayan yapıların valilik veya ilgili belediye tarafından tebligata gerek kalmadan yıkılarak kaldırılacağı hükme bağlanmaktadır.

4. **5019- BÜYÜK ŞEHİR BELEDİYELERİNİN YÖNETİMİ HAKKINDA KHK'NİN DEĞİŞTİRİLEREK KABULÜ HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN** Alt kademe belediyeleri kurulmuş, büyükşehir belediyelerinin sınırları yeniden belirlenmiştir.

5. **5025- BAZI BELEDİYELERİN KALDIRILMASI HAKKINDA KANUN** Nüfusu 2000'in altındaki belediyelerin tüzel kişiliklerinin kalkması ve bu yerlerin aynı adla köye dönüştürülmesi öngörülmekte; bu kuralın, 28 Mart 2004 gününde yapılacak yerel yönetim seçimlerinde uygulanması sağlanmaktadır.

6. **5026- BAZI BELEDİYE VE KÖYLERİN DENİZLİ BELEDİYESİNE KATILMASINA İLİŞKİN KANUN** Denizli ili sınırları içindeki Akköy İlçesinin kaldırılması ve bazı belediye ve köylerin tüzel kişiliklerinin kaldırılarak Denizli belediyesi sınırlarının içine alınması öngörülmektedir
7. **5104- KUZEY ANKARA GİRİŞİ KENTSEL DÖNÜŞÜM PROJESİ KANUNU** Kuzey Ankara girişi ve çevresini kapsayan alanlarda kentsel dönüşüm projesi çerçevesinde fiziksel durumun ve çevre görüntüsünün geliştirilmesi, güzelleştirilmesi öngörülmektedir.
8. **5197- 5304- İL ÖZEL İDARESİ KANUNU** İl Özel İdarelerinin hukuki statüsü düzenlenmekte; kuruluşu, organları, yönetimi, görev, yetki ve sorumlulukları yeniden belirlenmektedir.
9. **5215-5272-5393 BELEDİYELER KANUNU** Belediyelerin hukuki statüsü düzenlenmekte; kuruluşu, organları, yönetimi, görev, yetki ve sorumlulukları yeniden belirlenmektedir.
10. **5216- BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KANUNU** Büyükşehir Belediyelerinin hukuki statüleri yeniden düzenlenmektedir.
11. **5226- KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI KORUMA KANUNU İLE ÇEŞİTLİ KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN** Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları yanı sıra bunların koruma ve sit alanları da kanun kapsamına alınmakta, koruma planlarının yetkili idarelerce yapımını zorlayıcı bir düzenleme öngörülmekte, tescilli yapıların; belediyeler dışında, kamu kurum ve kuruluşları, il özel idareleri ve mahalli idare birliklerince onararak kullanılması amacıyla kamulaştırılması imkanı getirilmekte, Belediyelerin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci ve 18 inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin %10'u nispetinde "Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı" tahakkuk ettirilmesi öngörülmektedir.
12. **5229- 5234- BAZI KANUN VE KHK'LERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN** Haydarpaşa Limanı olarak kullanılan taşınmazları, Ulaştırma Bakanlığının ilgili kuruluşu olan Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğüne bedelsiz olarak devretmeye Maliye Bakanı yetkili kılınmaktadır.

3.YASAMA YILI

13. **5259- POLİS VAZİFE VE SELAHİYET KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN** İçkili veya içkisiz umuma açık yerlere izin verilmesine ilişkin ruhsat verme işlemlerinin sadece belediye teşkilâtınca yapılması, mülki idare amirliğinin ruhsat verme işlemleri içerisinde yer alması ve sadece denetleme ile kontrolün kolluk kuvvetleri aracılığıyla yaptırılması öngörülmektedir.
14. **5263- SOSYAL YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN** İl ve ilçelerdeki mütevelli heyette belediye başkanlarının ve il genel meclisince seçilecek iki üyenin yer alması düzenlenmektedir
15. **5281- VERGİ KANUNLARININ YENİ TÜRK LİRASINA UYUMU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN** Belediye Gelirleri Kanunundaki vergi tarifeleri yeniden belirlenmektedir.
16. **5335- BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN** **Kanunun 28. Maddesinin (m) bendi ile** 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 6, (n) bendi ile, 5272 sayılı Belediye Kanununun 5 maddesi değiştirilmiştir. Yapılan değişikliklerden borçların takas ve mahsubu ile ilgili düzenlemelerle Büyükşehir Belediyesi Kanununda ve Belediye Kanununda borçların takas ve mahsubu için öngörülmüş olan müracaat süresi 30.6.2004" tarihinden "31.12.2004" tarihine uzatılmış ve söz konusu yasa maddelerine "ilgili kuruluşun uzlaşma ve hacizlerin kaldırılmasına dair başvurusunun uzlaşma komisyonunca kabul edilmesini müteakip 31.12.2004 tarihinden önceki borçlar için tatbik edilen hacizler kaldırılır" cümlesi eklenmiştir. Ayrıca, Büyükşehir Belediyesi Kanununun 6. maddesinin dördüncü fıkrası, " ilçe ve ilk kademe belediyesi olarak büyükşehir belediye sınırları içine katılan belediyeler, mevcut

belediyelerin temsil edildiği şekilde büyükşehir belediye meclisinde temsil edilirler.” şeklinde değiştirilerek Büyükşehir Belediyesine katılan belediyen temsil oranı değiştirilmiştir. **Kanunun 30. Maddesi ile:** Herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı alanların bu aylıkları kesilmeksizin; genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli idareler, döner sermayeler, fonlar, belediyeler, il özel idareleri, belediyeler ve il özel idareleri tarafından kurulan birlik ve işletmelerde,herhangi bir kadro, pozisyon veya görevde çalıştırılmayacakları hükme bağlanmıştır. **Geçici 4. maddedeki düzenleme ile ise,** 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun geçici 2 nci maddesi uyarınca büyükşehir belediye sınırlarında yapılan değişikliklerin, 3 üncü maddenin (g) bendinin uygulanmasında dikkate alınmayacağı hükme bağlanmıştır.

17.5355- MAHALLİ İDARE BİRLİKLERİ KANUNU Mahalli idare birliklerinin hukuki statüsü, kuruluşu, organları, yönetimi, görevleri, yetkileri, sorumlulukları yeniden belirlenmektedir.

18.5366- YIPRANAN TARİHİ VE KÜLTÜREL TAŞINMAZ VARLIKLARIN YENİLENEREK KORUNMASI VE YAŞATILARAK KULLANILMASI HAKKINDA KANUN Kentin işlevsel ve yaşamsal standartlarını oluşturan bazı şehir merkezlerinin eskiyen dokularının ve yerleşim alanlarının, kültürel miras değerlerinin korunması, restore edilerek kullanılması, otopark sorununun çözüme kavuşturulması, sosyal donatı alanlarının büyütülmesi, konut, ticaret, kültür, turizm ve sosyal donatı alanları oluşturulması, bu alanların “kentsel dönüşüm ve gelişim alanı” olarak ilan edilmesi öngörülmektedir.

19.5390- BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN Büyükşehir belediyesi sınırları içine katılan ilçe belediyelerinin büyükşehir ilçe belediyesine, diğer belediyelerin ilk kademe belediyesine dönüşmesi, köylerin tüzel kişiliğinin kalkması ve bunların mahalle olarak katılacağı belediyelerin, Bakanlar Kurulu kararında belirtilmesi öngörülmektedir.

20.5391- İL ÖZEL İDARESİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN Vali yardımcılara, vali tarafından özel idare görevleri konusunda yetki devri ve görev verilmesi ve vali yardımcılara da kaymakamlar gibi, ödenek verilmesi öngörülmektedir.

21.5398- ÖZELLEŞTİRME UYGULAMALARININ DÜZENLENMESİNE VE BAZI KANUN VE KHK'LERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUNDA VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN Özelleştirme Programına alınmış kuruluşların mülkiyetinde ya da kullanımındaki arsa ve araziler üzerinde her türlü imar planı yapma ve değiştirme yetkisi “Özelleştirme İdaresi “ne verilmektedir. Yasa, kıyıda turizm amaçlı fonksiyonları kapsayan (yeme-içme tesisleri, alışveriş merkezleri, haberleşme ve ulaştırmaya yönelik üniteler, danışma, enformasyon ve banka hizmetleri, konaklama üniteleri, ofis binalarını) kruvaziyer liman yapılmasını öngörmektedir.

4.YASAMA YILI

22.5445- MAHALLİ İDARE BİRLİKLERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN İlçelerde bulunan Köylere Hizmet Götürme Birliklerinin yol, su ve kanalizasyon ve benzeri alt yapı hizmetlerini yapabilmesi imkanı getirilmekte; sadece sulama amaçlı olarak kurulan mahalli idare birliklerinde birlik meclisinin, sulama faaliyetinden faydalanan mülk sahibi çiftçiler arasından seçilecek üyelerden oluşması ancak arazinin beş yıldan fazla kiralanması halinde birlik meclisi üyeliğine seçilme ve oy kullanma hakkının kiracıya ait olması öngörülmekte; İl özel idareleri arasında ülke düzeyinde kurulacak birlik meclisinin birlik tüzüğünde gösterilen sayıda kendi üyeleri arasından seçileceği ve mahalli idare birliklerinin denetimi ile ilgili hükümler getirilmektedir.

23.5466- İSTANBUL ELEKTRİK, TRAMVAY VE TÜNEL İDARELERİ TEŞKİLÂT VE TESİSATININ İSTANBUL BELEDİYESİNE DEVRİNE DAİR KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN Yeni düzenleme ile, Özel Halk Otobüslerinden farklı olarak özel şirketlerin belediyeye otobüs kiralamalarına olanak sağlanmaktadır. Özel şirketler kiraladıkları aracın yakıtını, şoförünü, bakımını ve diğer gereksinimlerini kendileri karşılayacaklardır.

24.5481- KUZEY ANKARA GİRİŞİ KENTSEL DÖNÜŞÜM PROJESİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN Kuzey Ankara Kent Girişi Esenboğa Protokol Yolu ve çevresindeki

gecekondü alanlarının dönüŖümü için 5104 sayılı Kuzey Ankara GiriŖi Kentsel DönüŖüm Projesi Kanunu yürürlüğe konulmuŖtu. Kanun ile 5104 sayılı Kanunun bazı maddelerinde deęiŖiklikler yapılmaktadır.

25.5491-ÇEVRE KANUNUNDA DEęIŖIKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN Büyükşehir belediyeleri ve belediyeler evsel katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdurmak, iŖletmek veya iŖlettirmekle yükümlüdürler. Atıksu arıtımı, atık bertarafı ve atık geri kazanım tesisleri yapmak amacıyla belediyelerin hizmet birlikleri kurmaları halinde, bu hizmet birliklerine araştırma, etüt ve proje konularında Bakanlıkça teknik ve malî yardım yapılır.

26.5538- BÜTÇE KANUNLARINDA YER ALAN BAZI HÜKÜMLERİN İLGİLİ KANUN VE KHK'LERE EKLENMESİ VE BAZI KANUN VE KHK'LERDE DEęIŖIKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN Sağlık Hizmetleri Temel Kanununa bir madde eklenerek mahalli idareler ve birliklerince verilen sağlık hizmetlerinden sadece memur kadrolarında görev yapanlar eliyle verilen sağlık hizmetlerinin resmi sağlık kuruluşunda verilen sağlık hizmeti kabul edileceği hükme bağlanmıştır. Ayrıca, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 6 ncı maddesinin; birinci fıkrasının (a) bendindeki ve 10 uncu maddesine birinci fıkrasının (c) bendindeki "İlin çevre düzeni planı" ibaresinden önce gelmek üzere "Belediye sınırları il sınırı olan Büyükşehir Belediyeleri hariç" ibaresi, ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere "İl özel idaresi bütçesinden, emniyet hizmetlerinin gerektirdiği teçhizat alımıyla ilgili harcamalar yapılabilir." fıkrası, üçüncü fıkrasının sonuna "Belediye sınırları il sınırı olan Büyükşehir Belediyelerinde il çevre düzeni planı ilgili Büyükşehir Belediyeleri tarafından yapılır veya yaptırılır ve doğrudan Belediye Meclisi tarafından onaylanır." cümlesi eklenmiştir. Bir başka değişikle "Sivil hava ulaşımına açık havaalanları ile bu havaalanları bünyesinde yer alan tüm tesisler Belediye Kanunu kapsamı dışında tutulmuŖtur.
